

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2021 r.

Socio-economic situation of the country – I–III quarter 2021

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2021 r.

Socio-economic situation of the country – I–III quarter 2021

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa, październik Warsaw, October 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland, Statistical Products Department

pod kierunkiem

supervised by

Magdaleny Ambroch

Zespół autorski

Editorial team

Dominika Borek, Justyna Gustyn, Anna Kozera, Joanna Kozłowska, Marcin Marikin, Ewa Morytz-Balska, Filip Piotrowski, Marcin Safader, Wojciech Świtalski, Anna Zielkowska, Maciej Żelechowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Elżbieta Lisiak, Eustachiusz Markowski, Beata Morawska, Łukasz Nowak, Katarzyna Stanecka

Ikony użyte na okładce

Icons used on the cover

Freepik, Kirenschastry i Pixel Perfect z Flaticon

Designed by Freepik, Kirenschastry and Pixel Perfect from Flaticon

Publikacja dostępna na stronie

Publication available at

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Spis treści

Contents

Synteza	5
Executive summary	8
Ludność	11
Population	
Rynek pracy	13
Labour market	
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	24
Wages and salaries; social benefits	
Ceny	29
Prices	
Rolnictwo	38
Agriculture	
Przemysł	45
Industry	
Budownictwo	54
Construction	
Budownictwo mieszkaniowe	59
Housing construction	
Rynek wewnętrzny	62
Domestic market	
Transport	66
Transport	
Handel zagraniczny	71
Foreign trade	
Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach	79
Socio-economic situation in the European Union and in selected countries	
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	90
Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country	
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska	94
Main macroeconomic indicators – European Union	

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description	Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit	„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	kg	kilogram kilogramme
mln	million million	szt. pc.	sztuka piece
mld bn	miliard billion	l	litr litre
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point	hl	hektolitr hectolitre
zł PLN	złoty zloty	t	tona tonne
USD	dolar USA United States dollar	dt	decytona decitonne
EUR	euro euro		
CHF	frank szwajcarski Swiss franc		
UE EU	Unia Europejska European Union		

Synteza

Ludność w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

liczba ludności (stan w końcu okresu)	38,2 mln osób (-200 tys. r/r)
urodzenia żywe	253 tys. (-21 tys. r/r)
zgony ogółem	372 tys. (+61 tys. r/r)

Według wstępnych szacunków liczba ludności Polski w końcu września br. była mniejsza niż przed rokiem. W okresie styczeń–wrzesień br. urodziło się mniej dzieci niż rok wcześniej, zmarło natomiast znacznie więcej osób; w rezultacie pogłębił się ujemny przyrost naturalny. Podobnie jak przed rokiem, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały było dodatnie.

Rynek pracy w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w przeliczeniu na etaty)	+0,2% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)	5,6%

Po spadku przed rokiem, nieznacznie zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw. Było to efektem wzrostu w II i III kwartale, podczas gdy w ub. roku zatrudnienie w tych okresach uległo ograniczeniu.

Od marca br. stopniowo zmniejszało się bezrobocie rejestrowane. W końcu września br., podobnie jak w trzech poprzednich miesiącach, liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto

w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

nominalne	+8,4% r/r
realne	+3,9% r/r

Wzrost przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był większy niż przed rokiem, co wynikało z przyspieszenia dynamiki płac w II i III kwartale (w ub. roku w tych okresach tempo wzrostu wynagrodzeń wyraźnie zwolniło). Pomimo nasilenia zjawisk inflacyjnych, bardziej niż przed rokiem zwiększyła się siła nabywcza płac.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto

w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	
nominalne	+6,8% r/r
realne	+2,7% r/r
rolników indywidualnych	
nominalne	+3,9% r/r
realne	-0,1% r/r

Przeciętne miesięczne nominalne i realne emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wzrosły w większym stopniu niż w analogicznym okresie ub. roku. Słabszy niż przed rokiem był natomiast wzrost nominalnych świadczeń rolników indywidualnych, a ich siła nabywcza, po raz pierwszy od czterech lat, nieznacznie obniżyła się.

Ceny w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+4,2% r/r	Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był większy niż przed rokiem, a w kolejnych kwartałach jego tempo przyspieszało. We wrześniu br. ceny wzrosły w tempie najwyższym od dwudziestu lat; wysoki był wzrost cen w zakresie transportu, a większy niż w poprzednich miesiącach – cen związanych z mieszkaniem oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych.
ceny produkcji sprzedanej przemysłu	+6,1% r/r	Wyższa niż okresie trzech kwartałów ub. roku była również dynamika cen producentów (w przemyśle przed rokiem notowano spadek cen). Wzrost cen umacniał się w kolejnych miesiącach i we wrześniu br. w przypadku cen produkcji sprzedanej przemysłu był najwyższy od 1998 r., a cen produkcji budowlano-montażowej – od 2008 r.
ceny produkcji budowlano-montażowej	+3,4% r/r	

Produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

niewyrównana sezonowo	+15,5% r/r	Produkcja sprzedana przemysłu była znacznie wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano niewielki spadek). Wzrost obserwowano we wszystkich trzech kwartałach, w tym najwyższy w II kwartale (po głębokim spadku rok wcześniej). Sprzedaż była większa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku we wszystkich sekcjach przemysłu, a najbardziej wzrosła w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz w przetwórstwie przemysłowym. Wzrost notowano też we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, największy – w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych.
-----------------------	------------	--

Produkcja budowlano-montażowa w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

niewyrównana sezonowo	+1,4% r/r	Po spadku przed rokiem, jak również w I półroczu br., odnotowano niewielki wzrost w skali roku produkcji budowlano-montażowej. Wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była produkcja jedynie w podmiotach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi. Zwiększyła się sprzedaż robót remontowych, a zmniejszyła – inwestycyjnych.
-----------------------	-----------	--

Sprzedaż detaliczna w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

	+7,3% r/r	Sprzedaż detaliczna była większa niż przed rokiem, kiedy obserwowano jej ograniczenie. Wzrost notowano we wszystkich kwartałach, najwyższy w II kwartale (po znacznym spadku rok wcześniej). Wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była sprzedaż we wszystkich grupach, w tym najbardziej zwiększyła się w tych, w których rok wcześniej notowano najgłębsze spadki, tj. tekstylia, odzież, obuwie oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części. Po spadkach przed rokiem, niewielki wzrost sprzedaży notowano w podmiotach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi, a także paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi.
--	-----------	---

Przewozy ogółem w okresie styczeń–wrzesień 2021 r.

ładunków	+3,8% r/r	Przewozy ładunków były wyższe niż przed rokiem, kiedy notowano ich ograniczenie. Utrzymał się spadek przewozów pasażerskich, ale jego skala była dużo mniejsza niż rok wcześniej.
pasażerów	-4,8% r/r	

Handel zagraniczny (w zł) w okresie styczeń–sierpień 2021 r.

eksport	+25,9% r/r
import	+29,2% r/r

Po niewielkim spadku przed rokiem, znacznie wzrosły obroty towarowe z zagranicą. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, niższym niż przed rokiem. Zwiększyły się obroty ze wszystkimi grupami krajów. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–lipiec br. kształtował się mniej korzystnie niż w analogicznym okresie ub. roku.

Koniunktura gospodarcza w październiku 2021 r.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury	
przetwórstwo przemysłowe	-6,3
budownictwo	-9,4
handel detaliczny	-1,2
transport i gospodarka magazynowa	2,7
zakwaterowanie i gastronomia	-12,3

Przedsiębiorcy oceniają ogólny klimat koniunktury przeważnie pesymistycznie, podobnie lub gorzej niż we wrześniu br. Korzystne pozostają oceny w transporcie i gospodarce magazynowej.

Wśród badanych podmiotów w październiku br. nadal przeważają opinie, że negatywne skutki pandemii COVID-19 dla funkcjonowania przedsiębiorstw będą niewielkie lub nie wystąpią. Pogorszyły się jednak oceny w tym zakresie podmiotów z zakwaterowania i gastronomii. W tej sekcji znacznie mniej firm niż przed miesiącem dostrzega żaden lub niewielki wpływ pandemii (54% wobec 66%), natomiast więcej wskazuje na skutki poważne (34% wobec 26%) lub zagrażające stabilności firmy (12% wobec 8%). Perspektywy funkcjonowania firm w badanych działalnościach w przypadku utrzymania ograniczeń związanych z COVID-19 są oceniane przeważnie podobnie jak przed miesiącem. Większą niepewność deklarują m.in. jednostki zakwaterowania i gastronomii, spośród których 44% wskazuje, że nie przetrwa w obecnych warunkach dłużej niż 3 miesiące (wobec 30% we wrześniu br.).

Koniunktura konsumencka w październiku 2021 r.

Wskaźnik ufności konsumenckiej	
bieżący (BWUK)	-17,8
wyprzedzający (WWUK)	-14,5

Wskaźniki ufności konsumenckiej, określające bieżące i oczekiwane tendencje konsumpcji indywidualnej, pogorszyły się i są najbardziej niekorzystne od kwietnia br. Bardziej negatywne niż we wrześniu są m.in. wskazania dotyczące bieżącej możliwości dokonywania ważnych zakupów, a także przewidywania w zakresie możliwości oszczędzania pieniędzy oraz dotyczące sytuacji ekonomicznej kraju.

Konsumenci w nieco większym stopniu niż przed miesiącem obawiają się zagrożenia ze strony pandemii. Nieznacznie wyższy ich odsetek wskazuje, że pandemia jest dużym zagrożeniem dla zdrowia populacji jako całości (25% wobec 24%), dla osobistego zdrowia (18% wobec 17%) oraz dla ich sytuacji finansowej (13% wobec 12%). Nieco mniej osób natomiast postrzega pandemię jako duże ryzyko dla gospodarki (41% wobec 43% przed miesiącem). Podobny jak we wrześniu br. odsetek pracujących respondentów zdecydowanie obawia się utraty pracy lub zaprzestania prowadzenia własnej działalności (3%), natomiast nieco większy – dostrzega możliwość wystąpienia takiej sytuacji (15% wobec 13%).

Executive summary

Population in January–September 2021

population (as of the end of period)	38.2 million people (-200 thousand y/y)
live births	253 thousand (-21 thousand y/y)
total deaths	372 thousand (+61 thousand y/y)

According to preliminary estimates, the population of Poland at the end of September 2021 was lower than a year earlier. In January–September 2021, fewer children were born than a year before, while significantly more people died; as a result, the natural decrease deepened. As in the previous year, the net international migration for permanent residence was positive.

Labour market in January–September 2021

average paid employment in enterprise sector (in full-time equivalents)	+0.2% y/y
registered unemployment rate (as of the end of period)	5.6%

After a decline a year before, average paid employment in enterprise sector grew slightly. This was a result of an increase in the second and third quarter, whereas in these periods in the previous year employment was reduced.

Since March 2021, the registered unemployment has been gradually decreasing. At the end of September 2021, as in the previous three months, the number of registered unemployed and the registered unemployment rate were below the previous year's level.

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in January–September 2021

nominal	+8.4% y/y
real	+3.9% y/y

The growth of average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector was higher than a year before, due to their accelerated dynamics in the second and third quarter (the growth of wages and salaries slowed down significantly during these periods last year). Despite intensifying inflation, the purchasing power of wages and salaries increased more than a year ago.

Average monthly gross retirement and other pensions in January–September 2021

from non-agricultural social security system	
nominal	+6.8% y/y
real	+2.7% y/y
of farmers	
nominal	+3.9% y/y
real	-0.1% y/y

Average monthly nominal and real gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system increased to a greater extent than in the corresponding period of the previous year. On the other hand, the increase in nominal benefits of farmers was weaker than a year before, and their purchasing power declined slightly for the first time in four years.

Prices in January–September 2021

prices of consumer goods and services	+4.2% y/y	The annual increase in prices of consumer goods and services was higher than a year before, and accelerated in subsequent quarters. In September 2021, prices increased at the highest rate in twenty years; the growth of prices related to transport was high; prices associated with dwelling and prices of food and non-alcoholic beverages grew more than in previous months.
producer prices in industry	+6.1% y/y	The dynamics of producer prices was also higher than in the three quarters of the previous year (in industry prices fell a year before). The growth of producer prices strengthened in subsequent months, and in September 2021 it was the highest since 1998 in the prices of sold production of industry, and since 2008 in the prices of construction and assembly production.
producer prices in construction	+3.4% y/y	

Sold production of industry in January–September 2021

seasonally unadjusted	+15.5% y/y	Sold production of industry was much higher than a year before (when a slight decrease was recorded). The increase was observed in all the three quarters, including the highest one in the second quarter (after a deep drop a year before). Sales were higher than in January–September 2020 in all sections of industry, with the highest growth in electricity, gas, steam and air conditioning supply as well as in manufacturing. Sold production grew also in all main industrial groupings, the most in the case of durable consumer goods.
-----------------------	------------	---

Construction and assembly production in January–September 2021

seasonally unadjusted	+1.4% y/y	After a decrease a year before, as well as in the first half of 2021, construction and assembly production increased slightly in annual terms. Production was higher than in January–September 2020 only in entities dealing mainly with specialised construction activities. Sales of restoration works grew, while sales of investment works decreased.
-----------------------	-----------	---

Retail sales in January–September 2021

	+7.3% y/y	Retail sales were higher than a year before (then a decline was recorded). The increase was observed in all quarters, the highest one in the second quarter (after a significant drop a year before). Sales were higher than in January–September 2020 in all groups, they grew the most in those in which the deepest drops were recorded a year before, i.e. textiles, clothing, footwear and motor vehicles, motorcycles, parts. After decreases a year before, a slight increase in sales occurred in entities trading in food, beverages and tobacco products, as well as in solid, liquid and gaseous fuels.
--	-----------	--

Transport in January–September 2021

of goods	+3.8% y/y	Transport of goods was higher than a year before (when it declined). In passenger transport the decrease continued in annual terms, however its scale was definitely smaller than a year earlier.
of passengers	-4.8% y/y	

Foreign trade (in PLN) in January–August 2021

exports	+25.9% y/y
imports	+29.2% y/y

Following a slight drop a year before, the foreign trade turnover increased significantly in annual terms. The exchange closed with a positive balance, lower than a year earlier. Turnover grew with all groups of countries. The terms of trade index in January–July 2021 was less favourable than in the corresponding period of the previous year.

Business tendency in October 2021

Business climate indicators	
manufacturing	-6.3
construction	-9.4
retail trade	-1.2
transportation and storage	2.7
accommodation and food service activities	-12.3

Entrepreneurs assess the general business climate mostly pessimistic, similar to or worse than in September 2021. Nevertheless, the assessments in transportation and storage remain favourable.

The prevailing opinion among the surveyed entities in October 2021 is that the negative influence of the COVID-19 pandemic on their business activity will be minor or will not occur. However, the corresponding assessments of entities in accommodation and food services worsened. In this section considerably fewer companies than a month before indicate slight or no negative effects of the pandemic (54% vs. 66%), while more indicate serious effects (34% vs. 26%) or threatening the stability of the company (12% vs. 8%). The outlook for the operation of enterprises in the surveyed activities in the case of maintaining the COVID-19 restrictions is mostly similar as a month before. However, more serious uncertainty is declared by, among others, accommodation and food service units, 44% of which indicate that they will not survive in the current conditions for longer than 3 months (against 30% in September 2021).

Consumer tendency in October 2021

Consumer confidence indicators	
current	-17.8
leading	-14.5

Consumer confidence indicators, which define current and expected trends of individual consumption, have worsened and are the most unfavourable since April 2021. The indications concerning, among others, the current possibility of making important purchases are more negative than in September 2021, as well as the anticipation of ability to save money and the country's financial situation.

Consumers are slightly more concerned about the threat from the pandemic than they were a month before. A slightly higher percentage of consumers indicate that the pandemic is a big threat to the health of the population as a whole (25% vs. 24%), to their personal health (18% vs. 17%), and to their financial situation (13% vs. 12%). In contrast, slightly fewer people see the pandemic as a big risk to the economy (41% vs. 43% a month ago). A similar percentage of employed respondents as in September 2021 are definitely afraid of losing their job or ceasing to run their own business (3%), while a slightly higher percentage see the possibility of such a situation occurring (15% vs. 13%).

Ludność Population

W okresie styczeń–wrzesień br. na sytuację demograficzną Polski nadal wpływała pandemia COVID-19. Według wstępnych szacunków liczba ludności Polski w końcu września br. była mniejsza niż przed rokiem oraz niż w końcu ub. roku. W okresie trzech kwartałów br. odnotowano mniej urodzeń niż rok wcześniej, przy znacznym wzroście liczby zgonów. W wyniku niższej liczby urodzeń niż zgonów przyrost naturalny pozostał ujemny. Szacuje się, że podobnie jak przed rokiem, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały było dodatnie.

Według wstępnych danych w końcu września br. liczba ludności Polski wyniosła ok. 38151 tys. osób, tj. zmniejszyła się o ok. 200 tys. w stosunku do stanu sprzed roku oraz o blisko 114 tys. w porównaniu z końcem ub. roku. Tempo ubytku rzeczywistego w okresie trzech kwartałów br. wyniosło ok. -0,30% (wobec ok. -0,08% w analogicznym okresie ub. roku).

Ze wstępnych danych wynika, że w okresie styczeń–wrzesień br. zarejestrowano ok. 253 tys. **urodzeń żywych** (o ok. 21 tys. mniej niż przed rokiem), a współczynnik urodzeń obniżył się w skali roku o 0,7 pkt do 8,8‰. **Zmarło** ok. 372 tys. osób, tj. o ok. 61 tys. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Współczynnik zgonów wzrósł o 2,2 pkt i wyniósł 13‰. Podobnie jak rok wcześniej odnotowano ujemny **przyrost naturalny** (różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem), który wyniósł ok. 119 tys. (wobec minus 36,9 tys. w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Szacuje się, że przeciętnie na każde 10 tys. ludności ubyło 41 osób (wobec 13 osób przed rokiem).

Liczba **zgonów niemowląt** utrzymała się na podobnym poziomie jak rok wcześniej – zmarło ok. 1 tys. dzieci w wieku poniżej 1. roku życia. Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,8‰ i był o 0,3 pkt wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku.

Szacuje się, że w okresie dziewięciu miesięcy br. zawarto ok. 140,5 tys. **małżeństw** (o ok. 27 tys. więcej niż przed rokiem), z czego ok. 75% z nich stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw wzrósł o 1,0 pkt do 4,9‰. Zwiększyła się również liczba **rozwodów** – rozwiodło się ok. 45 tys. par małżeńskich, tj. o ok. 9 tys. więcej niż rok wcześniej. Współczynnik rozwodów wyniósł 1,6‰ (wobec 1,3‰ w analogicznym okresie ub. roku). Ponadto, podobnie jak rok wcześniej, sąd orzekł separację wobec kolejnych ok. 0,5 tys. małżeństw. Zauważalny wzrost liczby zawieranych małżeństw oraz orzeczonych rozwodów wynika m.in. ze formalizowania tych, które zostały odroczone w ub. roku w wyniku pandemii.

Tablica 1. Podstawowe dane^a demograficzne
Table 1. Main demographic^a data

Wyszczególnienie Specification	1990	2000	2005	2009	2010	2015	2018	2019	2020	I–III kwartał I–III quarter	
										2020	2021 ^b
Ludność w tys. (stan w końcu okresu) Population in thousands (as of the end of the period)	38073	38254	38157	38167	38530	38437	38411	38383	38265	38351	38151
Przyrost rzeczywisty: Actual increase:											
w tys. in thousands	85	-9	-17	31	33	-41	-22	-29	-118	-32	-114
w % in %	0,22	-0,02	-0,04	0,08	0,08	-0,11	-0,06	-0,07	-0,31	-0,08	-0,30

a Dane o liczbie ludności oraz dotyczące współczynników na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu: dla lat 1990–2009 – wyników NSP'2002; od 2010 r. – wyników NSP'2011. b Dane wstępne.

a Data on the population and demographic rates per 1000 population have been compiled taking into account: for years 1990–2009 – the results of NSP'2002; since 2010 – the results of NSP'2011. b Preliminary data.

Tablica 1. Podstawowe dane^a demograficzne (dok.)
Table 1. Main demographic^a data (cont.)

Wyszczególnienie Specification	1990	2000	2005	2009	2010	2015	2018	2019	2020	I–III kwartał I–III quarter	
										2020	2021 ^b
Przyrost naturalny: Natural increase:											
w tys. in thousands	157,4	10,3	-3,9	32,7	34,8	-25,6	-26,0	-34,8	-122,0	-36,9	-119
na 1000 ludności per 1000 population	4,1	0,3	-0,1	0,9	0,9	-0,7	-0,7	-0,9	-3,2	-1,3	-4,1
Urodzenia: Births:											
w tys. in thousands	547,7	378,3	364,4	417,6	413,3	369,3	388,2	375,0	355,3	273,8	253,0
na 1000 ludności per 1000 population	14,3	9,9	9,6	11,0	10,7	9,6	10,1	9,8	9,3	9,5	8,8
Zgony ogółem: Deaths:											
w tys. in thousands	390,3	368,0	368,3	384,9	378,5	394,9	414,2	409,7	477,4	310,7	372,0
na 1000 ludności per 1000 population	10,2	9,6	9,7	10,1	9,8	10,3	10,8	10,7	12,4	10,8	13,0
Zgony niemowląt: Infant deaths:											
w tys. in thousands	10,6	3,1	2,3	2,3	2,1	1,5	1,5	1,4	1,3	1,0	1,0
na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	19,3	8,1	6,4	5,6	5,0	4,0	3,8	3,8	3,6	3,5	3,8
Małżeństwa: Marriages:											
w tys. in thousands	255,4	211,2	206,9	250,8	228,3	188,8	192,4	183,4	145,0	113,6	140,5
na 1000 ludności per 1000 population	6,7	5,5	5,4	6,6	5,9	4,9	5,0	4,8	3,8	3,9	4,9
Rozwody: Divorces:											
w tys. in thousands	42,4	42,8	67,6	65,3	61,3	67,3	62,8	65,3	51,2	36,1	45,0
na 1000 ludności per 1000 population	1,1	1,1	1,8	1,7	1,6	1,8	1,6	1,7	1,3	1,3	1,6
Separacje w tys. Separations in thousands	–	1,3	11,6	3,2	2,8	1,7	1,3	1,2	0,7	0,5	0,5
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w tys. Balance of international migration for permanent residence in thousands	-15,8	-19,7	-12,9	-1,2	-2,1	-15,8	3,6	6,2	4,5	5,6	5,0

a Dane o liczbie ludności oraz dotyczące współczynników na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu: dla lat 1990–2009 – wyników NSP'2002; od 2010 r. – wyników NSP'2011. b Dane wstępne.

a Data on the population and demographic rates per 1000 population have been compiled taking into account: for years 1990–2009 – the results of NSP'2002; since 2010 – the results of NSP'2011. b Preliminary data.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

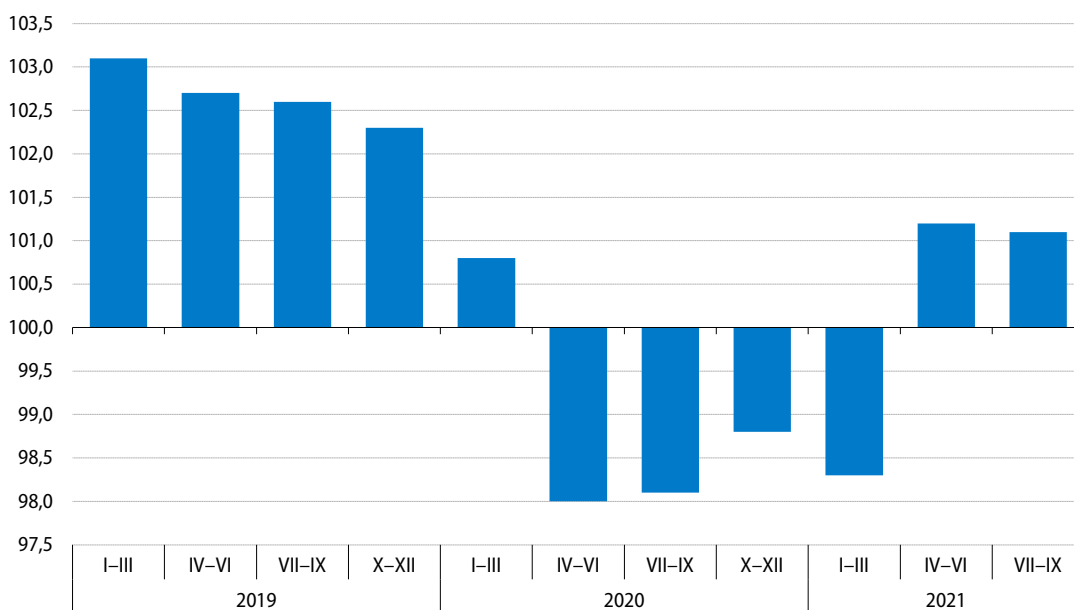
TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI
TABL. 7. STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Rynek pracy Labour market

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieznacznie wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, głównie w wyniku wzrostu notowanego w II i III kwartale br. (po spadku zatrudnienia w tych okresach w ub. roku). Od marca br. obserwowano stopniowy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia rejestrowanego i w rezultacie od czerwca br. kształtowały się one poniżej poziomu sprzed roku.

Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 1. Average paid employment in enterprise sector corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**¹ wyniosło 6339,0 tys. i było o 0,2% wyższe niż przed rokiem (wówczas notowano spadek o 1,0%). Obniżyło się zatrudnienie w I kwartale (o 1,7%), natomiast w II i III obserwowano jego wzrost (odpowiednio o 1,2% i o 1,1%). W okresie trzech kwartałów br. najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w informacji i komunikacji (o 4,4% wobec wzrostu o 3,4% rok wcześniej). Wyższe niż przed rokiem było również zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,6%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,3%). Na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej kształtowało się zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. W pozostałych sekcjach obserwowano ograniczenie zatrudnienia (w większości z nich spadek notowano również przed rokiem). Najbardziej obniżyło się zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,7% wobec spadku o 3,8% przed rokiem), a najmniej w budownictwie (o 0,8%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

Tablica 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
 Table 2. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2021		2020		2021	
	IX		I-IX			
	w tys. in thou- sands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				w tys. in thou- sands
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	6347	100,6	98,8	99,0	100,2	6339
w tym: of which:						
Przemysł Industry	2727	100,5	98,2	98,2	100,4	2732
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	121	96,6	97,0	96,7	97,8	124
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2359	100,9	98,0	98,0	100,6	2360
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	112	96,9	98,7	99,5	97,3	114
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	135	101,4	102,2	102,2	101,6	135
Budownictwo Construction	419	100,0	99,9	100,6	99,2	421
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	1297	100,2	98,6	98,6	100,0	1294
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	631	101,0	101,6	101,9	101,0	629
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	118	94,1	96,3	96,2	90,3	113
Informacja i komunikacja Information and communication	266	106,0	102,8	103,4	104,4	260
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	92	96,4	99,1	99,6	96,0	92
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	249	102,3	102,6	103,9	100,3	246
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	395	101,2	94,7	94,1	101,9	400

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu w okresie styczeń–wrzesień br. najbardziej wzrosło w skali roku zatrudnienie w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,5%), produkcji mebli (o 4,0%) oraz produkcji urządzeń elektrycznych (o 3,3%). Wyższe niż przed rokiem było także zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się m.in. magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport, produkcją wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, transportem lądowym i rurociągowym, budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz handlem hurtowym (w granicach 2,8%–0,5%). Na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej kształtowało się zatrudnienie w produkcji artykułów spożywczych oraz produkcji wyrobów z metali. Niższe niż przed rokiem było natomiast zatrudnienie m.in. w budowie budynków, wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, robotach budowlanych specjalistycznych oraz produkcji maszyn i urządzeń (w granicach 2,0%–1,0%).

We wrześniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 6347,2 tys. i było o 0,6% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,9% w sierpniu br. oraz spadku o 1,2% we wrześniu ub. roku). W największym stopniu wzrosło zatrudnienie w informacji i komunikacji (o 6,0%). Bardziej niż przeciętnie w sektorze zwiększyło się również zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (2,3%), a także w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, administrowaniu i działalności wspierającej, transporcie i gospodarce magazynowej oraz przetwórstwie przemysłowym (w granicach 1,4%–0,9%). Spadek zatrudnienia, głębszy niż w poprzednich miesiącach, notowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,9%), a także m.in. w obsłudze rynku nieruchomości, górnictwie i wydobywaniu oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (w granicach 3,6%–3,1%).

Tablica 3. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w kolejnych kwartałach
Table 3. Average paid employment in enterprise sector in the following quarters

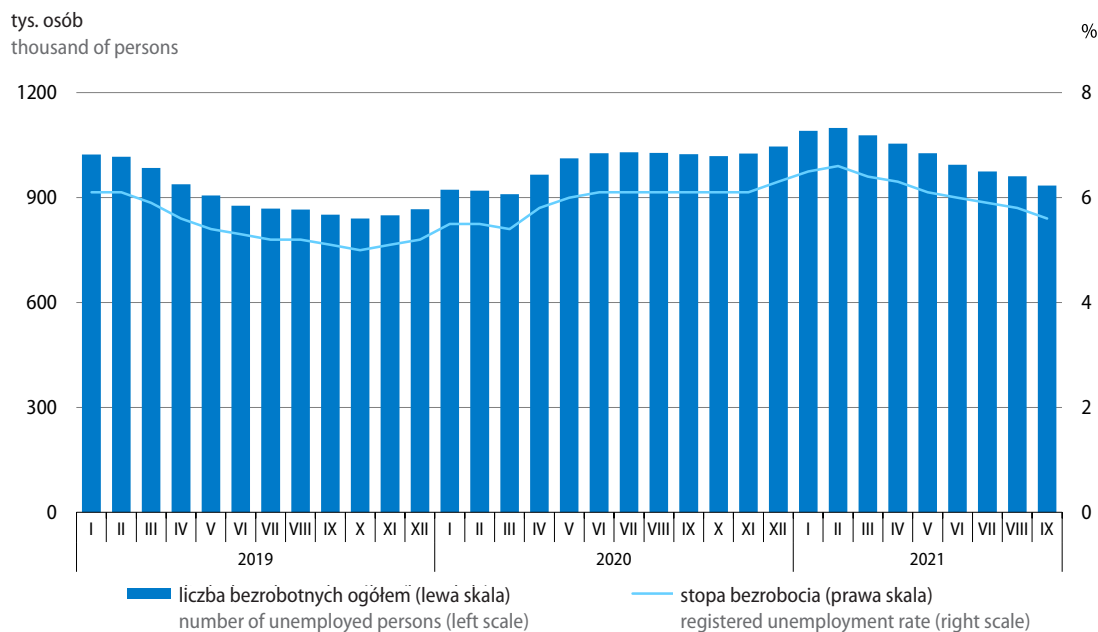
Wyszczególnienie Specification	2020				2021		
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	100,8	98,0	98,1	98,8	98,3	101,2	101,1
w tym: of which:							
Przemysł Industry	100,2	96,8	97,6	97,8	98,4	101,8	101,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	99,1	94,4	96,5	95,6	96,7	99,8	97,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	100,2	96,6	97,3	97,7	98,3	102,2	101,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	99,8	99,4	99,3	97,3	97,9	97,3	96,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities	102,2	102,0	102,3	101,5	101,5	101,9	101,5
Budownictwo Construction	101,0	101,5	99,3	98,9	98,5	99,0	100,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	100,4	97,7	97,7	98,4	98,2	101,1	100,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	103,7	101,2	100,8	101,5	99,4	102,1	101,6
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	103,3	93,8	91,7	104,2	83,5	93,0	94,8
Informacja i komunikacja Information and communication	104,6	103,4	102,1	102,5	102,5	104,6	106,1
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	99,7	99,3	99,9	99,1	96,5	95,8	95,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna^a Professional, scientific and technical activities^a	103,6	103,4	104,6	102,4	99,6	100,7	100,6
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	97,2	93,0	92,0	96,2	98,6	102,0	105,2

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

W końcu września br. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 934,7 tys. **bezrobotnych**, tj. mniej niż przed miesiącem (o 26,1 tys., tj. o 2,7%) oraz niż przed rokiem (o 89,1 tys., tj. o 8,7%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 5,6%, tj. obniżyła się zarówno w skali miesiąca (o 0,2 p.proc.), jak i roku (o 0,5 p.proc.).

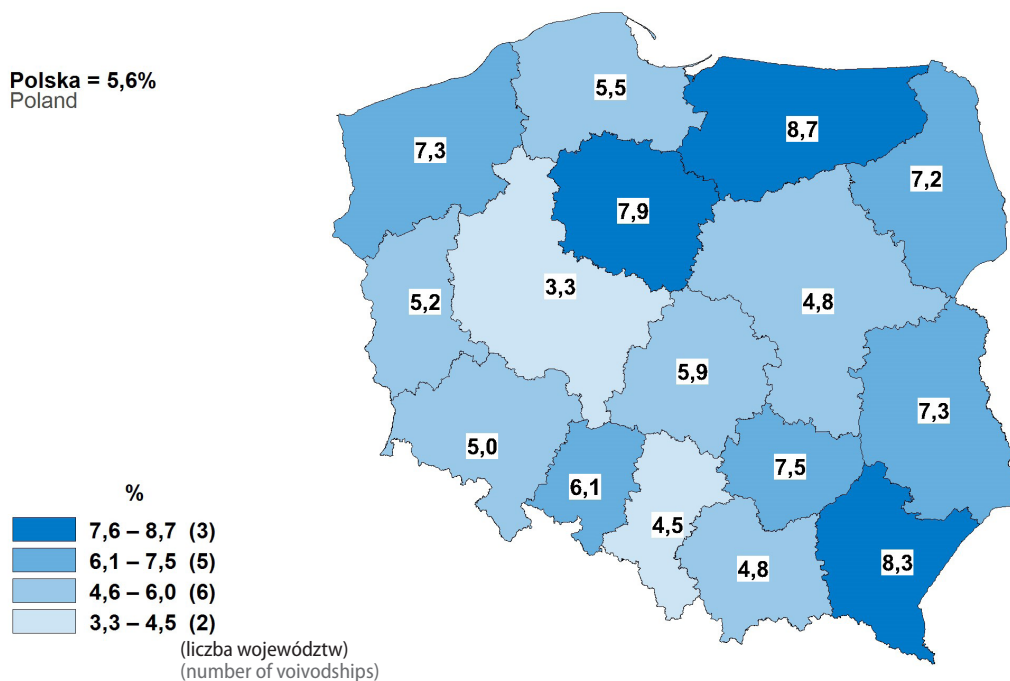
Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane
Chart 2. Registered unemployment

W województwach stopa bezrobocia kształtowała się od 3,3% w wielkopolskim do 8,7% w warmińsko-mazurskim. We wszystkich województwach natężenie bezrobocia było mniejsze niż w poprzednim miesiącu oraz niż przed rokiem. W porównaniu z sierpniem br. najbardziej obniżyła się stopa bezrobocia w województwie lubuskim oraz świętokrzyskim (po 0,3 p.proc.), a w skali roku – w województwie warmińsko-mazurskim (o 1,2 p.proc.).

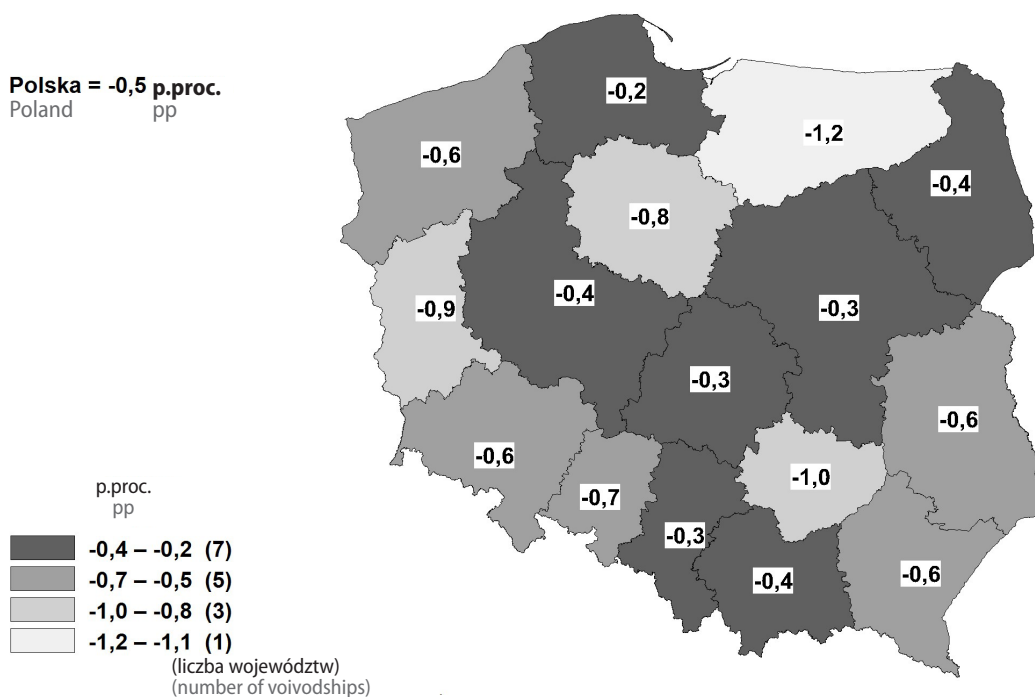
Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w końcu września 2021 r.

Map 1. Registered unemployment rate as of the end of September 2021

Mapa 2. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego wrzesień 2021 r. do września 2020 r.

Map 2. Registered unemployment rate changes September 2021 to September 2020

Tablica 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego
 Table 4. Registered unemployed persons and unemployment rate

Wyszczególnienie Specification	2020				2021		
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu): Registered unemployed persons (of the end of a period):							
w tys. osób in thousand persons	909,4	1026,5	1023,7	1046,4	1078,4	993,4	934,7
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	92,4	117,0	120,3	120,8	118,6	96,8	91,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani: Newly registered unemployed:							
w tys. osób in thousand persons	369,5	311,7	341,9	317,6	319,3	254,0	306,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	89,1	96,8	89,4	84,1	86,4	81,5	89,6
Bezrobotni wyrejestrowani: Unemployed persons removed from unemployment rolls:							
w tys. osób in thousand persons	326,4	194,7	344,7	294,9	287,3	339,0	365,2
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	81,9	45,3	84,4	81,4	88,0	174,1	106,0
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ) w tys. osób Inflow into and outflow from unemployment (inflow – outflow) in thousand persons	43,1	117,0	-2,7	22,7	32,0	-85,0	-58,7
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w % Unemployment rate (of the end of a period) in %	5,4	6,1	6,1	6,3	6,4	6,0	5,6

Wśród **bezrobotnych zarejestrowanych** w końcu września br. kobiety stanowiły 54,3%, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż rok wcześniej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku wzrosły odsetki osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, nieposiadających kwalifikacji zawodowych oraz dotychczas niepracujących. Zbliżony do notowanego we wrześniu ub. roku był odsetek bezrobotnych absolwentów, natomiast mniejszy – odsetek osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Tablica 5. Bezrobotni zarejestrowani
Table 5. Registered unemployed persons

Wyszczególnienie Specification	IX 2021		IX 2020		IX 2021	
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych zareje- strowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	934,7	91,3	120,3	1023,7	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
kobiety females	507,9	91,9	114,4	552,9	54,0	54,3
dotychczas niepracujący previously not employed	121,6	94,2	112,9	129,2	12,6	13,0
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	39,5	75,8	153,3	52,1	5,1	4,2
bez prawa do zasiłku without benefits rights	814,8	95,4	118,8	853,8	83,4	87,2
absolwenci ^a graduates ^a	26,4	87,5	100,8	30,2	2,9	2,8
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	306,3	95,3	118,9	321,3	31,4	32,8

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12-m-cy od zakończenia nauki.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education.

W porównaniu z wrześniem ub. roku w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wzrosły odsetki takich osób zaliczanych do **bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** jak długotrwale bezrobotni², osoby powyżej 50. roku życia oraz osoby niepełnosprawne. Podobne do notowanych rok wcześniej były odsetki osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia. Obniżyły się natomiast odsetki osób w wieku do 30. roku życia oraz posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia.

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
 Table 6. Registered unemployed persons with a specific situation on labour market

Wyszczególnienie Specification	IX 2021		IX 2020		IX 2021	
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych zareje- strowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	934,7	91,3	120,3	1023,7	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
w wieku do 30. roku życia at the age below 30 years	229,8	83,3	123,6	275,9	27,0	24,6
w wieku do 25. roku życia at the age below 25 years	111,5	82,7	124,9	134,9	13,2	11,9
w wieku powyżej 50. roku życia at the age over 50 years	242,0	94,7	113,0	255,4	24,9	25,9
długotrwale bezrobotni ^a long-term unemployed ^a	517,7	107,4	111,5	482,1	47,1	55,4
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej benefiting from social assistance	11,0	80,2	90,2	13,7	1,3	1,2
posiadający co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia with at least one child under 6 years of age	169,7	90,3	104,2	188,0	18,4	18,2
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia with at least one disabled child under 18 years of age	1,7	81,2	93,9	2,1	0,2	0,2
niepełnosprawni disabled	55,2	97,9	100,7	56,3	5,5	5,9

a Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adults in the workplace.

W okresie trzech kwartałów br. w urzędach pracy **zarejestrowano 879,8 tys. nowych bezrobotnych**, tj. o 14,0% mniej niż rok wcześniej. Mniejsza niż przed rokiem była liczba osób rejestrujących się po raz kolejny (o 15,2%), które stanowiły najliczniejszą grupę wśród nowo zarejestrowanych (78,0%, tj. o 1,1 p.proc. mniej niż rok wcześniej). Znacznie mniej niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku zarejestrowano osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (spadek o 39,8% wobec wzrostu o 51,5% przed rokiem). Zmniejszyła się również liczba nowych rejestracji osób zamieszkałych na wsi, nieposiadających kwalifikacji zawodowych, absolwentów oraz dotychczas niepracujących. Więcej niż rok wcześniej zarejestrowano natomiast osób długotrwale bezrobotnych, a ich udział wśród ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 8,9 p.proc. do 34,7%.

We wrześniu br. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 114,1 tys. i była o 19,7% wyższa niż przed miesiącem, ale o 13,1% niższa niż przed rokiem.

Tablica 7. Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych
Table 7. Newly registered unemployed

Wyszczególnienie Specification	IX 2021	I–IX 2021		IX 2021	I–IX 2020		I–IX 2021	
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100		w tys. in thousands	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych in % of newly registered unemployed			
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem Newly registered unemployed – in total	114,1	879,8	86,0	86,9	91,4	1023,1	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:								
zarejestrowani po raz kolejny reentrants to unemployment rolls	84,1	686,3	84,8	88,1	89,0	809,0	79,1	78,0
dotychczas niepracujący previously not employed	18,5	110,2	98,0	91,4	79,6	112,5	11,0	12,5
absolwenci ^a graduates ^a	16,2	79,2	95,0	89,1	84,3	83,4	8,1	9,0
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	3,8	36,1	60,2	45,0	151,5	60,0	5,9	4,1
zamieszkali na wsi living in rural areas	52,0	381,0	87,4	89,2	90,7	436,1	42,6	43,3
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	36,6	271,3	91,5	92,1	90,2	296,6	29,0	30,8
długotrwale bezrobotni ^b long-term unemployed ^b	39,6	305,4	115,7	111,6	95,4	264,0	25,8	34,7

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12-m-cy od zakończenia nauki. b Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education. b The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

W okresie styczeń–wrzesień br. z ewidencji **skreślono** 991,5 tys. osób, tj. o 14,5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru skreślono 587,4 tys. osób (o 13,4% więcej niż przed rokiem). Zwiększyła się zarówno liczba osób podejmujących pracę niesubsydiowaną (o 10,0% do 490,0 tys.), jak i tych podejmujących pracę subsydiowaną (o 34,2% do 97,5 tys.). Jednak udział osób podejmujących pracę wśród ogółu wyrejestrowanych był nieznacznie niższy niż rok wcześniej (spadek o 0,6 p.proc. do 59,2%). W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku wzrosła także liczba osób wyrejestrowanych z powodu podjęcia szkolenia lub stażu (w II kwartale ub. roku możliwość podjęcia takiej aktywności była znacznie ograniczona), niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (w kwietniu ub. roku obowiązek ten został zawieszony, a od czerwca ub. roku jest egzekwowany w ograniczonym stopniu), nabycia praw emerytalnych lub rentowych oraz dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego. Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem kształtowała się liczba skreśleń z rejestru w wyniku nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

We wrześniu br. liczba wyrejestrowanych bezrobotnych wyniosła 140,3 tys. i była o 28,2% wyższa niż w sierpniu br. oraz o 3,5% wyższa niż we wrześniu ub. roku.

Tablica 8. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn
 Table 8. Unemployed persons removed from unemployment rolls by reasons

Wyszczególnienie Specification	IX 2021		I–IX 2021		IX 2021		I–IX 2020		I–IX 2021
	w tys. in thousands		analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100		w tys. in thousands		w % bezrobotnych wyrejestrowanych in % of unemployed persons removed from unemployment rolls		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem Unemployed persons removed from unemployment rolls – in total	140,3	991,5	114,5	103,5	70,0	865,8	100,0	100,0	
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy: Of total – unemployed persons who:									
podjęli pracę took work	83,4	587,4	113,4	92,9	86,2	518,1	59,8	59,2	
niesubsydiowaną unsubsidised	70,1	490,0	110,0	90,5	90,0	445,5	51,5	49,4	
subsydiowaną subsidised	13,3	97,5	134,2	108,2	68,4	72,6	8,4	9,8	
rozpoczęli szkolenie lub staż started training or traineeship	13,1	100,2	130,2	104,8	65,3	76,9	8,9	10,1	
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy ^a did not confirm availability for work ^a	19,8	110,1	118,6	165,6	39,7	92,8	10,7	11,1	
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego voluntarily resigned from the status of unemployed	8,5	54,8	104,0	126,8	50,7	52,7	6,1	5,5	
nabyli prawa emerytalne lub rentowe acquired the right to retirement pay pension	0,5	4,9	115,9	103,8	80,7	4,2	0,5	0,5	
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego acquired the right to pre-retirement allowances	0,9	8,2	99,5	89,1	88,1	8,3	1,0	0,8	

a Od kwietnia br. obowiązek potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy został zawieszony, od czerwca br. obowiązek jest egzekwowany w ograniczonym stopniu.

a Since April 2020 the obligation to confirm availability for work was suspended, since June 2020 the obligation is enforced to a limited extent.

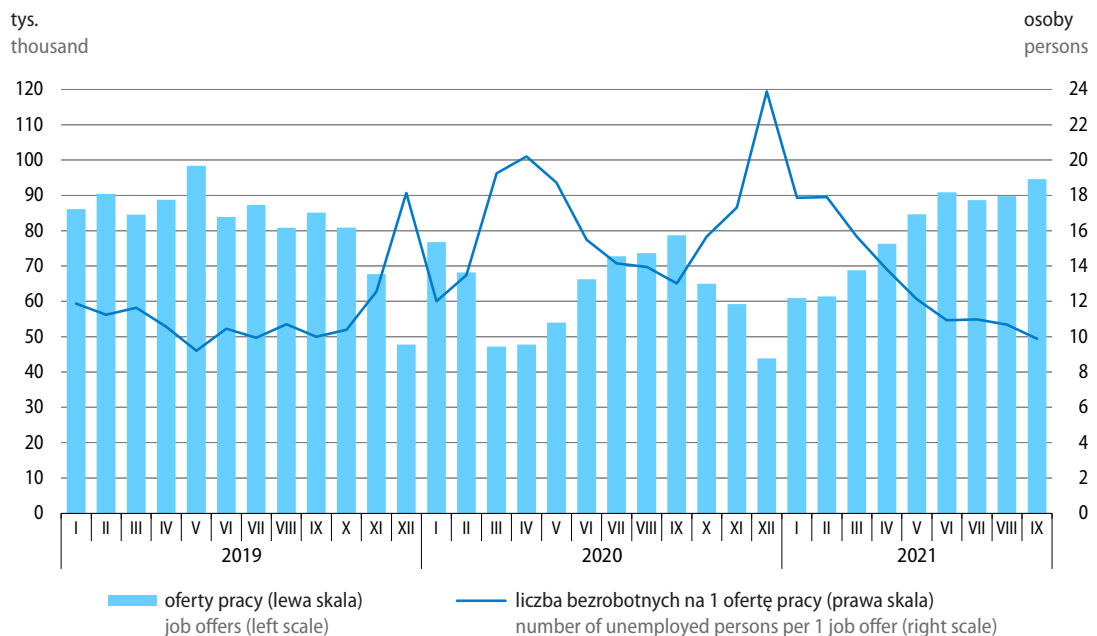
Kwota wypłat z tytułu **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 1441,0 mln zł i była o 35,1% wyższa niż rok wcześniej. We wrześniu br. bezrobotnym wypłacono 142,0 mln zł, tj. o 2,3% mniej niż przed miesiącem, ale o 27,4% więcej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. do urzędów pracy zgłoszono 1030,5 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 20,9% więcej niż rok wcześniej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku wzrosła zarówno liczba ofert z sektora publicznego (o 23,2%), jak i z sektora prywatnego (o 20,7%). Oferty z sektora publicznego stanowiły 10,1% ogółu zgłoszonych ofert (wobec 9,9% przed rokiem). W końcu września br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 28,2% (wobec 25,6% rok wcześniej). Spośród wszystkich ofert pozostających do dyspozycji w końcu września br. 4,0% adresowanych było do osób niepełnosprawnych, 3,5% dotyczyło stażu, a 0,1% skierowanych było do absolwentów.

3 Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wykres 3. Oferty pracy stan w końcu miesiąca

Chart 3. Job offers as of the end of a month

W końcu września br. zadeklarowano więcej zwolnień grupowych niż przed miesiącem, ale mniej niż przed rokiem – 345 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 28,3 tys. pracowników, w tym 4,8 tys. osób z sektora publicznego (w końcu sierpnia br. 353 pracodawców zadeklarowało zwolnienie 27,5 tys. pracowników, w tym 5,4 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu września ub. roku – odpowiednio 338 zakładów, 35,8 tys. pracowników, w tym 3,9 tys. z sektora publicznego).

W okresie styczeń–wrzesień br. zarejestrowano 7 **strajków**, w których uczestniczyło 1,4 tys. pracowników (32,0% zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki). Było to mniej niż przed rokiem, kiedy odnotowano 25 strajków z udziałem 13,1 tys. strajkujących pracowników (24,8% zatrudnionych w jednostkach rejestrujących strajki). Straty czasu pracy z tytułu uczestnictwa w strajkach wyniosły 46,1 tys. roboczogodzin, tj. ponad 33 godziny nieprzepracowane na 1 strajkującego (przed rokiem odpowiednio 41 tys. roboczogodzin, tj. ponad 3 godziny nieprzepracowane).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 11. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

TABL. 12. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I OFERTY PRACY

TABL. 14. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

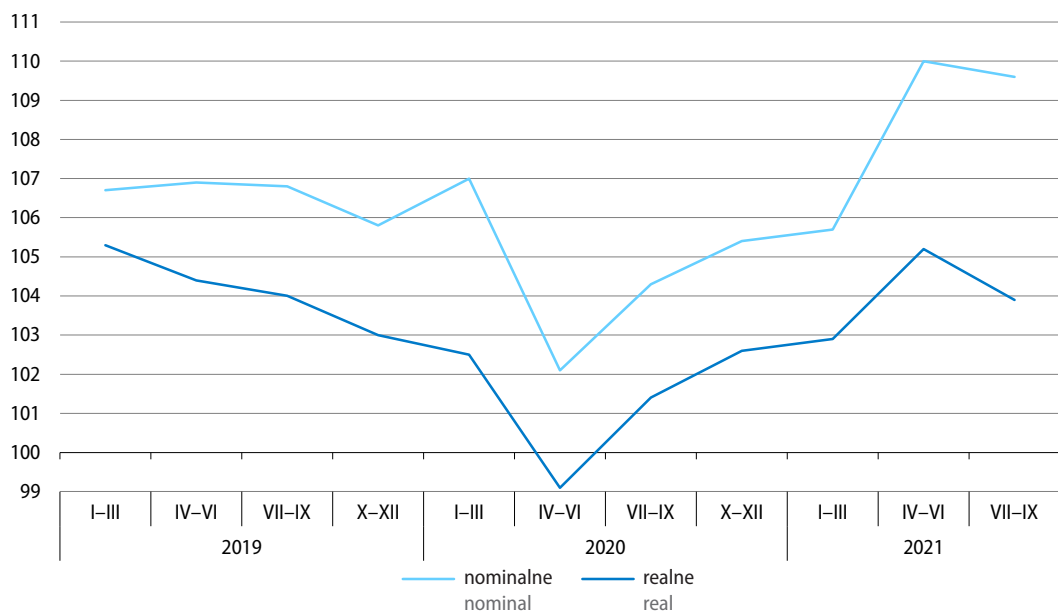
TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne Wages and salaries; social benefits

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne miesięczne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w większym stopniu niż przed rokiem. Znaczny wzrost płac nominalnych obserwowano w II i III kwartale br. (przed rokiem w tych okresach ich dynamika uległa osłabieniu). Również tempo wzrostu nominalnych i realnych emerytur i rent z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w okresie styczeń–wrzesień br. było nieco szybsze niż rok wcześniej. W mniejszym stopniu niż przed rokiem wzrosły natomiast nominalne świadczenia emerytalno-rentowe rolników indywidualnych, a ich siła nabywcza nieznacznie obniżyła się.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 4. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector corresponding period of previous year=100

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw¹ w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 5779,00 zł i było o 8,4% wyższe niż przed rokiem (kiedy wzrost wyniósł 4,5%). W I kwartale br. wzrost wynagrodzeń wyniósł 5,7%, w II kwartale 10,0%, a w III kwartale – 9,6%. W okresie dziewięciu miesięcy br. we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw płace zwiększyły się w skali roku w większym stopniu niż przed rokiem. Znaczny wzrost wynagrodzeń dotyczył sekcji zakwaterowanie i gastronomia (o 9,8%), w której w analogicznym okresie ub. roku wzrost płac był jednym z najniższych (obok górnictwa i wydobywania). Bardziej niż przeciętnie w sektorze wzrosły również wynagrodzenia m.in. w przetwórstwie przemysłowym (9,4%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (9,0%). W pozostałych sekcjach płace zwiększyły się w tempie od 8,3% w działalności profesjonalnej naukowej i technicznej do 5,3% w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją. Wzrost przeciętnych wynagrodzeń obserwowano we wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu, a jego tempo było przeważnie szybsze niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku. Najbardziej zwiększyły się płace w produkcji

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

wyrobów z metali (o 11,8%), produkcji mebli (o 11,4%) oraz w produkcji urządzeń elektrycznych (o 11,0%). Po niewielkim spadku przed rokiem, o 10,0% wzrosły wynagrodzenia w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep. Słabszy niż w okresie dziewięciu miesięcy ub. roku wzrost wynagrodzeń notowano jedynie w produkcji artykułów spożywczych (5,9%). W najmniejszym stopniu (o 4,1%) wzrosły płace w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (po spadku o 1,0% przed rokiem).

Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 9. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2021		2020		2021	
	IX		I-IX			
	w zł in PLN	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100			w zł in PLN	
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	5841,16	108,7	105,6	104,5	108,4	5779,00
w tym: of which:						
Przemysł Industry						
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	8433,93	114,8	102,0	100,7	107,2	8400,18
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	5635,25	108,1	106,2	103,9	109,4	5568,08
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	7898,82	104,0	103,3	104,0	106,3	8454,91
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5370,49	106,9	107,8	105,3	106,8	5223,25
Budownictwo Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	5469,07	109,2	105,9	105,0	108,2	5453,35
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	5118,33	108,0	102,9	102,9	106,5	4951,41
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	4400,28	114,9	101,1	100,8	109,8	4127,85
Informacja i komunikacja Information and communication	10022,82	108,5	106,4	105,2	108,2	10001,58
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	5932,74	105,7	105,9	105,5	106,0	5902,95
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	8069,33	107,9	103,6	104,1	108,3	8195,45
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	4511,43	110,3	109,4	108,9	109,0	4447,78

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

We wrześniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 5841,16 zł i było o 8,7% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 9,5% w sierpniu br. oraz o 5,6% we wrześniu ub. roku). We wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw wynagrodzenia kształto-

wały się powyżej poziomu sprzed roku. Największy wzrost płac notowano w zakwaterowaniu i gastronomii – o 14,9% (przy czym jego tempo było wolniejsze niż w poprzednich miesiącach br.) oraz w górnictwie i wydobywaniu (o 14,8%). Najmniej (o 4,0%) zwiększyły się wynagrodzenia w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (po wzroście przed miesiącem o 17,1%). We wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu wynagrodzenia były wyższe niż przed rokiem. Najbardziej (po niewielkim wzroście przed rokiem) zwiększyły się wynagrodzenia w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 19,4%). W większym stopniu niż przeciętnie w sektorze wzrosły płace m.in. w produkcji wyrobów z metali (11,5%), produkcji maszyn i urządzeń (10,7%) oraz w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (10,5%). Najmniejszy (oraz najwolniejszy od lutego br.) wzrost wynagrodzeń notowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 3,1%)

Tablica 10. Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w kolejnych kwartałach
 Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the following quarters

Wyszczególnienie Specification	2020				2021		
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	107,0	102,1	104,3	105,4	105,7	110,0	109,6
w tym: of which:							
Przemysł Industry							
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	106,6	100,9	103,6	106,8	106,1	111,4	109,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	104,1	102,5	95,7	104,6	103,2	107,2	111,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	106,8	100,5	104,4	107,1	106,5	112,7	109,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	107,4	103,2	101,2	108,4	104,7	104,9	109,3
Budownictwo Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	107,0	103,7	105,4	105,2	106,0	107,1	107,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	106,3	100,8	104,8	102,7	103,7	108,4	109,0
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	107,7	103,6	103,7	104,3	105,7	108,3	110,8
Informacja i komunikacja Information and communication	106,1	100,6	102,3	101,2	103,1	108,2	108,2
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	105,9	96,4	99,8	99,5	100,3	114,1	115,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	106,3	101,3	108,2	105,3	106,0	110,1	108,5
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	107,1	103,6	105,7	107,8	105,0	108,3	104,7
	105,2	103,9	103,3	106,4	106,5	108,2	110,2
	111,4	107,2	108,2	106,4	106,9	109,9	110,3

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. była o 8,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 3,4% przed rokiem). We wrześniu br. zwiększyła się o 9,3% w skali roku.

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie dziewięciu miesięcy br. zwiększyła się w skali roku o 3,9% (wobec wzrostu o 1,1% w analogicznym okresie ub. roku). W I kwartale br. jej wzrost wyniósł 2,9%, w II – 5,2%, a w III – 3,9% (przy przyspieszeniu dynamiki cen konsumpcyjnych). We wrześniu br. płaca realna brutto była o 2,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy wzrost wyniósł 2,4%).

Tablica 11. Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto
Table 11. Number of retirees and pensioners and average monthly gross benefits

Wyszczególnienie Specification	2020		2021				
	I–IX	VII–IX	I–III	IV–VI	VII–IX	I–IX	IX
Przeciętna liczba emerytów i rencistów: Average number of retirees and pensioners:							
w tys. osób in thousand persons	9312,5	9315,1	9305,3	9278,0	9228,0	9270,2	9176,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	100,5	100,6	100,0	99,6	99,1	99,5	98,4
Pobierający emerytury i renty: Received retirement and other pensions:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób from non-agricultural social security system in thousand persons	8224,4	8236,1	8251,3	8236,9	8197,5	8228,4	8150,0
rolników indywidualnych w tys. osób of farmers in thousand persons	1088,1	1079,0	1054,0	1041,1	1030,5	1041,8	1026,9
Przeciętna emerytura i renta: Average retirement and other pension:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł from non-agricultural social security system in PLN	2444,02	2480,83	2569,42	2618,17	2640,27	2609,17	2648,29
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	105,4	105,6	107,4	106,5	106,4	106,8	106,4
rolników indywidualnych w zł of farmers in PLN	1372,51	1391,68	1403,21	1438,43	1437,76	1426,35	1427,76
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	106,6	106,8	105,1	103,4	103,3	103,9	103,1

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w okresie trzech kwartałów br. wyniosła 2609,17 zł, tj. o 6,8% więcej niż przed rokiem. We wrześniu br. była o 6,4% wyższa niż rok wcześniej. Siła nabywcza przeciętnego świadczenia z tego systemu w okresie styczeń–wrzesień br. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 2,7%, w tym we wrześniu br. wzrosła o 0,9%.

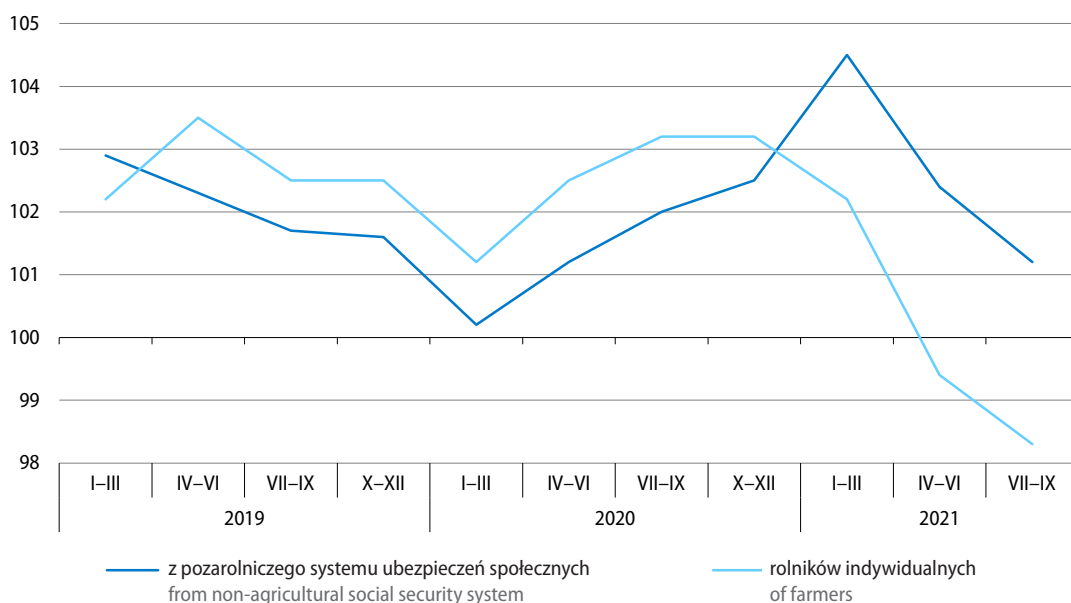
Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w okresie styczeń–wrzesień br. wzrosła w skali roku o 3,9% do 1426,35 zł. We wrześniu br. ukształtowała się ona na poziomie o 3,1% wyższym niż przed rokiem. Siła nabywcza tego świadczenia w okresie trzech kwartałów br. była nieznacznie niższa niż rok wcześniej (o 0,1%, w tym we wrześniu br. spadek wyniósł 2,3%).

Kwota wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 675,5 mln zł i była o 14,7% niższa niż przed rokiem. We wrześniu br. wypłacono z tego tytułu 71,2 mln zł, tj. o 13,4% mniej niż rok wcześniej.

W okresie trzech kwartałów br. suma świadczeń wypłaconych z **Funduszu Emerytur Pomostowych** wyniosła 1,1 mld zł i była o 20,8% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, a liczba osób otrzymujących emerytury pomostowe wzrosła o 10,9% i wyniosła 36,7 tys. We wrześniu br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 129,5 mln zł, tj. o 17,3% wyższym niż przed rokiem, natomiast emerytury pomostowe pobierało przeciętnie 36,9 tys. emerytów, tj. o 8,5% więcej niż rok wcześniej.

Wykres 5. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 5. Average monthly real gross retirement and other pensions corresponding period of previous year=100

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 19. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

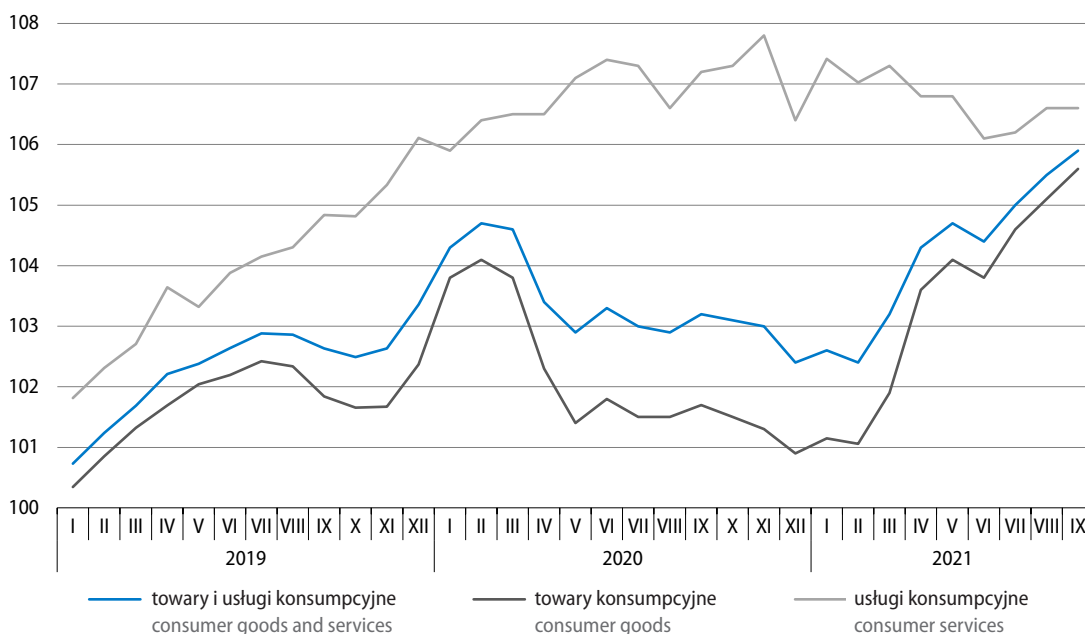
Ceny¹ Prices

W okresie styczeń–wrzesień br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w większym stopniu niż rok wcześniej. W kolejnych kwartałach br. tempo ich wzrostu stopniowo przyspieszało. We wrześniu br. ceny wzrosły w tempie najwyższym od dwudziestu lat; wysoki był wzrost cen w zakresie transportu, a większy niż w poprzednich miesiącach – cen związanych z mieszkaniem oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych.

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń–wrzesień br. były wyższe niż przed rokiem (wówczas notowano ich spadek). Wzrosły również ceny produkcji budowlano-montażowej, bardziej niż rok wcześniej. W kolejnych kwartałach br. dynamika cen producentów zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie stopniowo przyspieszała. We wrześniu br. tempo wzrostu cen producentów umocniło się: w przypadku cen produkcji sprzedanej przemysłu było najwyższe od 1998 r., a cen produkcji budowlano-montażowej – od 2008 r.

Wykres 6. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 6. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

¹ We wrześniu br. kompletność badania była na poziomie zbliżonym do przeciętnego w okresie przed epidemią COVID-19. W sierpniu br. udział danych wymagających oszacowania wyniósł 2,9%. Szczegółowy opis zastosowanego podejścia do badania cen w kontekście epidemii COVID-19 znajduje się w informacjach i notach dostępnych pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wytyczne-dotyczace-opracowania-hicp-w-kontekście-kryzysu-zwiazanego-z-covid-19,19,1.html>.

Tablica 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 12. Price indices of consumer goods and services

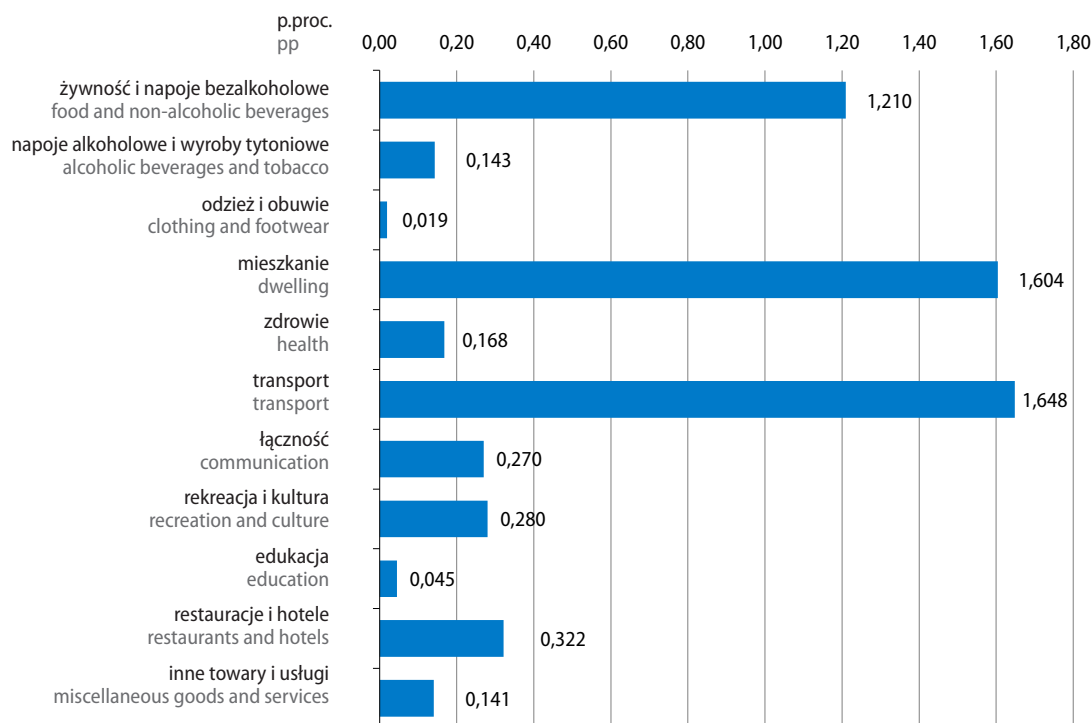
Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalko- holowe food and non- -alcoholic beverages	napoje al- koholowe i wyroby tytoniowe alcoholic bevera- ges and tobacco	odzież i obuwie clothing and footwear	mieszka- nie dwelling	zdrowie health	transport transport	łączność communi- cation	rekreacja i kultura recreation and culture	edukacja education	restauro- cje i hotele restauro- rants and hotels	inne towary i usługi other goods and services
		Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100										
2020												
IX	102,0	100,9	104,4	95,7	105,5	104,9	93,0	105,1	103,0	104,5	104,4	101,2
2021												
IX	105,5	104,5	102,1	100,2	105,7	102,9	116,9	106,0	104,5	103,0	105,9	101,7
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100												
2020												
IX	100,2	99,6	99,9	102,6	100,4	100,3	99,8	101,3	100,6	102,6	100,5	99,6
X	100,1	99,9	100,0	103,0	100,3	99,9	99,6	99,1	99,4	100,9	100,1	100,7
XI	100,1	99,9	100,0	98,8	100,2	100,1	99,8	101,0	100,1	100,2	101,0	100,5
XII	100,1	100,0	99,9	98,5	100,1	100,1	102,1	99,4	100,4	100,0	100,1	99,7
2021												
I	101,3	101,9	100,5	95,9	102,5	100,3	101,6	101,2	100,6	100,4	100,5	99,9
II	100,5	100,6	100,3	99,5	100,2	100,4	101,7	100,1	100,9	100,3	100,4	100,5
III	101,0	100,7	100,4	104,1	100,2	99,9	104,1	102,6	100,6	100,1	100,1	99,8
IV	100,8	101,0	100,1	102,5	100,5	100,2	102,5	100,5	100,2	100,1	100,3	99,7
V	100,3	100,6	100,2	100,2	100,4	100,6	99,6	99,1	100,4	100,0	100,9	100,4
VI	100,1	100,1	100,1	98,5	100,1	100,3	100,6	99,3	100,4	100,1	101,1	99,9
VII	100,4	99,6	100,1	97,6	100,5	100,5	103,1	100,1	101,3	100,0	100,9	100,6
VIII	100,3	99,8	100,2	99,1	100,6	100,4	101,4	100,8	100,0	100,1	100,6	100,4
IX	100,7	100,1	100,1	103,1	100,7	100,4	101,2	102,3	100,0	102,0	100,8	100,3
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100												
2020												
IX	103,2	102,8	104,7	98,0	105,9	105,0	95,1	105,5	103,6	105,8	105,3	102,9
X	103,1	102,4	104,8	97,6	106,0	105,1	95,4	104,6	103,3	105,8	105,1	103,2
XI	103,0	102,0	104,3	96,6	106,1	105,2	95,6	105,5	103,0	105,7	105,8	103,7
XII	102,4	100,8	104,3	95,9	106,2	105,1	94,3	104,4	102,9	105,7	105,7	102,1
2021												
I	102,6	100,8	103,4	96,3	106,2	104,5	96,0	105,7	103,6	105,5	105,4	102,4
II	102,4	100,6	102,1	97,1	105,2	104,5	98,4	105,1	104,1	105,5	104,9	102,4
III	103,2	100,5	102,1	98,6	105,1	103,7	105,4	107,4	104,9	105,5	104,6	102,1
IV	104,3	101,2	101,7	99,7	105,0	103,4	116,2	107,6	105,4	105,5	104,4	102,3
V	104,7	101,7	101,8	100,8	105,3	102,6	119,5	106,6	105,7	105,8	105,0	101,6
VI	104,4	102,0	101,7	99,5	105,1	102,6	116,5	104,2	104,8	105,0	105,7	101,4
VII	105,0	103,1	101,6	99,4	105,6	102,8	118,5	103,6	105,6	104,8	106,1	101,4
VIII	105,5	103,9	101,8	100,0	106,1	103,0	117,8	104,2	105,8	104,8	106,6	101,8
IX	105,9	104,4	102,1	100,5	106,4	103,1	118,5	105,3	104,8	104,3	107,0	102,6

Tablica 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
 Table 12. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalko- holowe food and non- -alcoholic beverages	napoje al- koholowe i wyroby tytoniowe alcoholic bevera- ges and tobacco	odzież i obuwie clothing and footwear	mieszka- nie dwelling	zdrowie health	transport transport	łączność communi- cation	rekreacja i kultura recreation and culture	edukacja education	restaura- cje i hotele restau- rants and hotels	inne towary i usługi other goods and services
		2020										
I–III	104,5	107,7	103,6	98,5	105,4	103,9	100,7	102,1	103,1	104,9	106,0	102,1
IV–VI	103,2	106,4	104,6	96,4	105,9	105,2	89,0	103,2	102,4	105,1	106,1	102,8
VII–IX	103,0	103,2	104,7	98,1	105,8	105,2	93,2	104,3	102,7	105,8	105,7	103,8
I–IX	103,6	105,8	104,3	97,7	105,7	104,7	94,2	103,2	102,8	105,3	105,9	102,9
X–XII	102,8	101,7	104,5	96,7	106,1	105,1	95,1	104,9	103,1	105,7	105,5	103,0
2021												
I–III	102,7	100,6	102,5	97,3	105,5	104,2	99,9	106,1	104,2	105,5	105,0	102,3
IV–VI	104,5	101,6	101,7	100,0	105,1	102,9	117,4	106,1	105,3	105,4	105,0	101,8
VII–IX	105,4	103,8	101,8	99,9	106,0	103,0	118,3	104,4	105,4	104,6	106,6	101,9
I–IX	104,2	102,0	102,0	99,1	105,5	103,3	111,5	105,5	105,0	105,2	105,5	102,0

Wykres 7. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem we wrześniu 2021 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 7. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in September 2021 corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły w skali roku o 4,2% (wobec 3,6% rok wcześniej), w tym znacznie przyspieszyła dynamika cen towarów i usług związanych z transportem (ceny wzrosły o 11,5%, wobec spadku o 5,8% w okresie trzech kwartałów ub. roku); umocnił się również wzrost cen w zakresie łączności (do 5,5% z 3,2%).

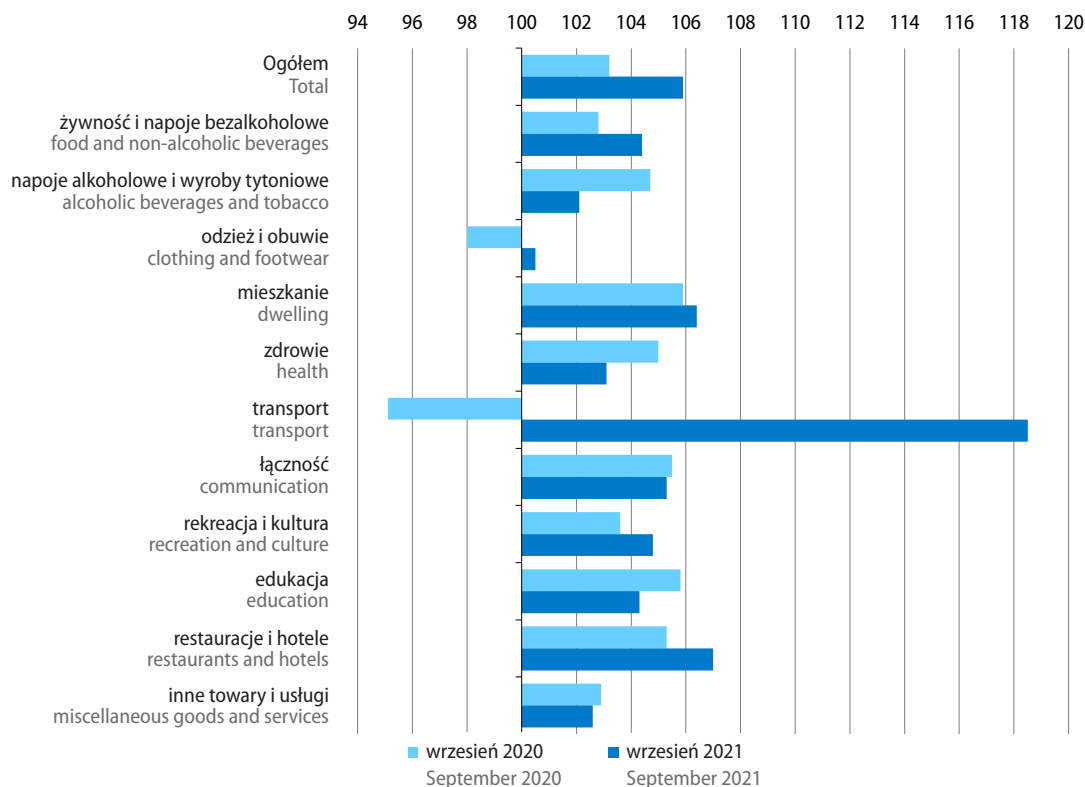
We wrześniu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 5,9% wyższe niż przed rokiem (w sierpniu br. wzrost wyniósł 5,5%, a we wrześniu ub. roku 3,2%). Towary podrożały o 5,6%, a usługi – o 6,6%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem w największym stopniu został podwyższony przez wzrosty cen towarów i usług związanych z transportem (o 1,65 p.proc.) oraz z mieszkaniem (o 1,60 p.proc.). Wskaźnik ten został podniesiony również przez wzrost cen m.in. żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,21 p.proc.).

Umocnił się wzrost cen żywności w skali roku (do 4,2% we wrześniu br.); przyspieszyło również tempo wzrostu cen napojów bezalkoholowych (do 7,1%, w tym w dużym stopniu podrożały wody mineralne lub źródlane – o 8,2%). Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za warzywa (o 10,2%), pieczywo (o 7,2%) oraz za oleje i tłuszcze – przeciętnie o 5,8% (w tym ceny masła wzrosły o 1,9%). Droższe niż we wrześniu ub. roku były także m.in. kasze i ziarna zbóż (o 5,0%), ryby i owoce morza (o 4,4%) oraz ryż (o 4,1%). Podniesiono również ceny mięsa – przeciętnie o 3,8% (spośród artykułów w tej grupie dużo więcej płacono za mięso drobiowe – o 17,5%, którego ceny spadły przed rokiem; podrożało także mięso wołowe – o 6,6% i wędliny – o 1,0%; potaniało natomiast mięso wieprzowe – o 0,8%). Konsumenci płacili więcej niż rok wcześniej także za artykuły z grupy mleko, sery i jaja – przeciętnie o 3,7% (w tym wyższe były ceny jaj – o 5,5%, mleka – o 3,9%, jogurtów oraz serów i twarogów – po 3,4%, a także śmietany – o 1,8%). Makarony i produkty makaronowe były droższe o 3,0%, cukier – o 2,8%, a mąka – o 2,3%. Tańsze były natomiast m.in. owoce (o 2,8%) wobec wysokiego wzrostu ich cen przed rokiem.

Utrzymał się spadek cen odzieży (wyniósł 0,4%) oraz wzrost cen obuwia (o 2,1%).

Wykres 8. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 8. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

Ceny towarów i usług w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 6,4%, tj. w tempie szybszym niż w poprzednich miesiącach (w sierpniu br. wzrost wyniósł 6,1%). Za użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii konsumenci płacili o 7,2% więcej niż przed rokiem. W największym stopniu wzrosły opłaty za wywóz śmieci – o 19,7%. Podniesiono także ceny nośników energii – przeciętnie o 7,3%, w tym znacznie więcej niż przed rokiem płacono za energię elektryczną – o 9,5%, a także gaz – o 9,2% (wobec spadku jego cen we wrześniu ub. roku); droższy był także opał – o 5,4% oraz energia ciepła – o 2,5%. Więcej niż we wrześniu ub. roku płacono za usługi kanalizacyjne (o 5,3%) oraz za zaopatrywanie w wodę (o 3,3%). Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosły o 3,8%.

Ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem były o 3,1% wyższe niż we wrześniu ub. roku (po wzroście w sierpniu br. o 3,0%). Utrzymał się wyraźny wzrost cen usług sanatoryjnych (o 10,9%), znacznie podrożały także usługi stomatologiczne (o 6,0%) oraz lekarskie (o 5,9%), a nieco mniej – usługi szpitalne (wzrost cen o 3,5%). Ceny urządzeń i sprzętu terapeutycznego wzrosły o 2,9%, a wyrobów farmaceutycznych – o 1,7%.

Wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu był nadal wysoki (wyniósł 18,5%), większy niż w sierpniu br. (17,8%); we wrześniu ub. roku ceny te spadły o 4,9%. Podniesiono ceny paliw do prywatnych środków transportu – o 28,6% (przed rokiem notowano spadek tych cen o 9,2%), w tym więcej płacono za gaz ciekły – o 37,7%, benzynę – o 28,3% oraz olej napędowy – o 26,7%. Wyższe niż we wrześniu ub. roku były ceny usług transportowych – o 5,0% oraz ceny samochodów osobowych – o 1,9%.

Wzrost w skali roku cen towarów i usług związanych z łącznością we wrześniu br. umocnił się do 5,3% (w sierpniu br. ceny wzrosły o 4,2%). Konsumenci więcej płacili za usługi telekomunikacyjne (przeciętnie o 5,9%), w tym za usługi telefonii komórkowej (o 8,0%) oraz usługi telekomunikacyjne w pakiecie (o 6,4%). Usługi internetowe i pocztowe były natomiast tańsze niż rok wcześniej (odpowiednio o 4,6% oraz o 2,7%). Ceny sprzętu telekomunikacyjnego spadły o 7,0%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą we wrześniu br. wzrosły w skali roku o 4,8% (miesiąc wcześniej wzrost wyniósł 5,8%). Więcej płacono m.in. za usługi związane z turystyką zorganizowaną (w kraju – o 8,2%, natomiast za zorganizowaną za granicą – o 6,2%). Wyższe niż przed rokiem były ceny usług związanych z kulturą – o 6,2%, w tym wzrosły opłaty radiowo-telewizyjne – o 3,1%. Droższe były także usługi związane z rekreacją i sportem – o 5,9%. Ceny gazet i czasopism wzrosły o 3,5%, a ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 3,1%. Nieznacznie wyższe niż we wrześniu ub. roku były ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – o 0,7%. Po raz pierwszy od początku br. spadły ceny książek – o 0,2%.

Ceny w zakresie restauracji i hoteli we wrześniu br. wzrosły w skali roku o 7,0% (wzrost w poprzednim miesiącu wyniósł 6,6%), w gastronomii – o 7,0, a w zakwaterowaniu – o 6,7%.

Ceny w grupie inne towary i usługi były o 2,6% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,8% w sierpniu br.). Droższe były m.in. towary i usługi związane z opieką społeczną – o 6,2%, usługi finansowe świadczone przez banki i inne instytucje – o 5,8% oraz usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne – o 5,7%.

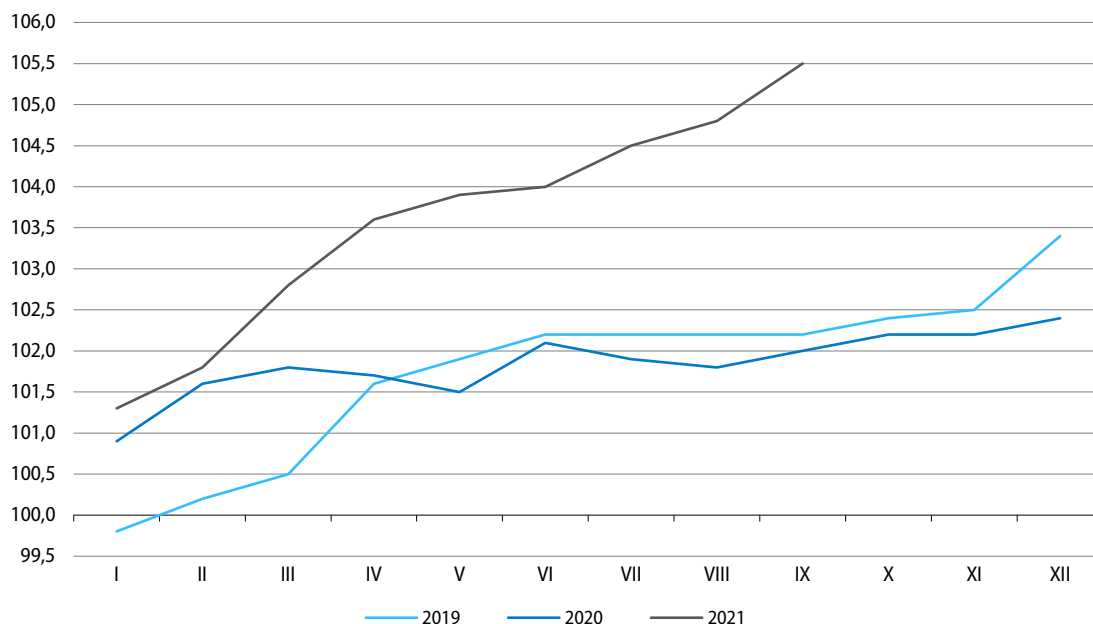
W porównaniu z poprzednim miesiącem² ceny towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu br. wzrosły o 0,7% (w sierpniu br. wzrost wyniósł 0,3%). Towary podrożały o 0,6%, a usługi – o 0,8%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem został podwyższony głównie przez wzrosty cen w zakresie mieszkania – o 0,17 p.proc., a także cen związanych z transportem, cen odzieży i obuwia oraz cen w zakresie łączności – po 0,12 p.proc.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu br. były o 5,5% wyższe niż **w grudniu ub. roku** (po wzroście o 2,0% przed rokiem). Wzrosły ceny m.in. w zakresie transportu (o 16,9%), towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 5,7%) oraz ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,5%). Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w największym stopniu został podwyższony przez wzrosty cen w zakresie transportu – o 1,52 p.proc., cen związanych z mieszkaniem – o 1,44 p.proc. oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych – o 1,21 p.proc.

² Szczegółowe dane dostępne pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-we-wrzesniu-2021-roku,2,119.html>

**Wykres 9. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych
grudzień roku poprzedniego=100**

Chart 9. Price index of consumer goods and services
December of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br., w wyniku wyższego wzrostu w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw (8,4%) niż cen konsumpcyjnych (4,2%), zwiększyła się **siła nabywcza płac** w odniesieniu do większości podstawowych grup towarów i usług konsumpcyjnych. Relatywnie tańszy niż przed rokiem był m.in. sprzęt telekomunikacyjny, usługi internetowe, pocztowe, ubezpieczeniowe oraz transportowe, odzież i obuwie, gaz, artykuły do higieny osobistej i kosmetyki, wyroby farmaceutyczne, energia ciepła, bilety do kina, teatrów i na koncerty oraz usługi związane z zakwaterowaniem. Wzrost siły nabywczej notowano również w odniesieniu do większości towarów żywnościowych, m.in.: mięsa wieprzowego, owoców, wędlin, cukru, olejów i tłuszczów (w tym masła), śmietany, jaj, makaronów i produktów makaronowych, warzyw, serów i twarogów, mleka, jogurtów, mąki, mięsa wołowego oraz ryb i owoców morza. Relatywnie droższy był natomiast wywóz śmieci, usługi finansowe świadczone przez banki i inne instytucje, paliwa do prywatnych środków transportu (w tym gaz ciekły, benzyna i olej napędowy), energia elektryczna, usługi sanatoryjne, usługi telekomunikacyjne w pakiecie oraz usługi stomatologiczne; spośród produktów żywnościowych i napojów zmniejszeniu uległa siła nabywcza w odniesieniu m.in. do mięsa drobiowego.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie październik 2020 r. – wrzesień 2021 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 3,9% (wobec wzrostu o 3,7% w okresie wrzesień 2020 r. – sierpień 2021 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**³ wzrosły w tym okresie o 4,3%.

³ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia w sektorze gospodarstw domowych (w 2021 r. – struktura spożycia z 2020 r. w cenach grudnia 2020 r.; z uwagi na znaczący wpływ pandemii na strukturę wydatków, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Eurostatu system wag zastosowany w obliczeniach HICP w 2021 r., odmiennie niż w latach poprzednich, dotyczy roku poprzedzającego rok badania, tj. 2020 (zamiast 2019 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Tablica 13. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie
 Table 13. Price indices in industry and construction

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- montażowej Prices of construction and assembly production	
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100							
2020							
	IX	99,3	106,2	98,4	103,0	105,5	102,1
2021							
	IX	109,3	112,5	109,8	105,3	103,1	104,4
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100							
2020							
	IX	100,3	102,1	100,2	100,1	100,4	100,3
	X	100,5	99,4	100,6	99,9	100,1	100,2
	XI	100,0	100,6	100,0	100,0	100,2	100,2
	XII	100,3	102,2	100,2	100,2	100,5	100,2
2021							
	I	101,0	103,0	101,1	100,2	100,3	100,3
	II	101,0	102,6	100,9	101,1	100,3	100,2
	III	101,6	104,1	101,6	100,4	100,5	100,4
	IV	100,7	100,3	100,8	100,3	100,1	100,5
	V	100,9	103,6	100,8	100,7	100,5	100,5
	VI	100,9	97,7	101,0	100,6	100,7	100,5
	VII	101,5	101,4	101,6	100,5	100,3	100,6
	VIII	100,7	99,7	100,8	100,9	100,3	100,7
	IX	100,7	99,6	100,8	100,6	100,1	100,7
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100							
2020							
	IX	98,6	105,7	97,7	102,2	106,3	102,5
	X	99,6	105,8	98,9	102,4	106,3	102,4
	XI	99,8	106,5	99,1	102,5	106,3	102,4
	XII	100,1	108,5	99,2	103,1	106,3	102,7
2021							
	I	101,0	111,3	100,4	101,8	103,4	102,4
	II	102,2	115,4	101,6	102,2	103,3	102,4
	III	104,2	123,3	103,6	102,5	103,5	102,6
	IV	105,5	122,2	105,3	102,7	103,3	102,9
	V	106,6	125,1	106,4	103,3	103,6	103,3
	VI	107,2	119,2	107,2	103,7	104,1	103,6
	VII	108,4	117,6	108,6	104,1	104,1	104,0
	VIII	109,6	117,8	109,9	104,9	104,2	104,4
	IX	110,2	114,9	110,6	105,5	103,9	104,9

Tablica 13. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie (dok.)
 Table 13. Price indices in industry and construction (cont.)

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- -montażowej Prices of construction and assembly production
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
2020						
I-III	100,2	97,9	99,9	103,2	105,7	103,0
IV-VI	98,7	99,5	98,1	102,4	105,9	102,6
VII-IX	98,9	105,3	98,1	102,1	106,1	102,5
I-IX	99,3	100,9	98,7	102,6	105,9	102,7
X-XII	99,9	106,9	99,0	102,7	106,3	102,4
2021						
I-III	102,4	116,6	101,9	102,1	103,4	102,5
IV-VI	106,5	122,1	106,3	103,2	103,7	103,3
VII-IX	109,4	116,8	109,7	104,8	104,1	104,4
I-IX	106,1	118,5	105,9	103,4	103,7	103,4

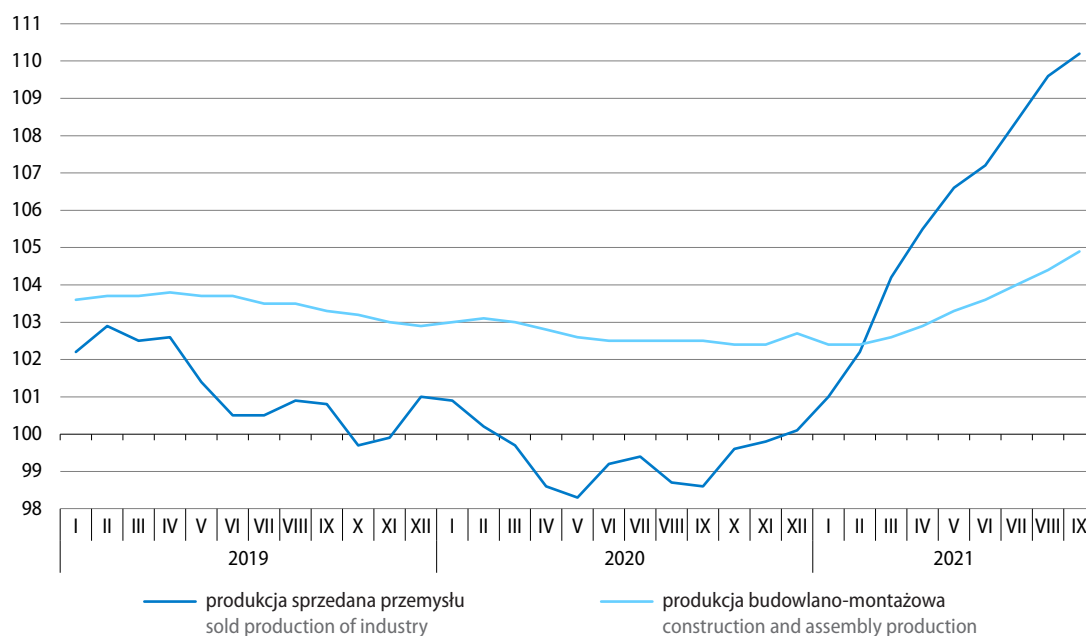
W okresie styczeń–wrzesień br.⁴ **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** wzrosły w skali roku o 6,1% (po spadku przed rokiem o 0,7%), najbardziej w górnictwie i wydobywaniu – o 18,5%. W przetwórstwie przemysłowym ceny były wyższe o 5,9%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,7%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 3,4%.

We wrześniu br.⁴ ceny produkcji sprzedanej przemysłu były o 10,2% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 9,6% w sierpniu br. oraz spadku o 1,4% we wrześniu ub. roku). Spośród sekcji przemysłu najbardziej wzrosły ceny w górnictwie i wydobywaniu – o 14,9%. W przetwórstwie przemysłowym ceny podniesiono o 10,6%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,5%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,9%. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wysoki wzrost cen w skali roku notowano głównie w produkcji koks, produktów rafinacji ropy naftowej (o 68,6%) oraz w produkcji metali (o 42,6%), po spadku tych cen przed rokiem (odpowiednio o 26,2% oraz o 5,3%). Znacznie wzrosły również ceny w produkcji m.in. wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 18,0%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 14,9%), papieru i wyrobów z papieru (o 10,4%), wyrobów z metali (o 10,1%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,6%). Wyższe niż przed rokiem były również ceny m.in. w produkcji artykułów spożywczych (o 6,6%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 5,3%), mebli (o 5,0%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,6%) oraz urządzeń elektrycznych (o 3,7%). Spadły natomiast ceny m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych (o 1,9%) oraz odzieży i w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników (po 2,5%).

⁴ Według wstępnych danych.

Wykres 10. Wskaźniki cen producentów analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 10. Producer price indices corresponding period of previous year=100

W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny produkcji sprzedanej przemysłu we wrześniu br.⁵ wzrosły o 0,7%, tj. podobnie jak w sierpniu br. Wzrost cen notowano w większości sekcji przemysłu, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania, gdzie ceny spadły o 0,4%. W przetwórstwie przemysłowym ceny były wyższe niż przed miesiącem o 0,8%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,6%, a w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,1%.

W porównaniu z grudniem ub. roku ceny produkcji sprzedanej przemysłu we wrześniu br.⁵ były o 9,3% wyższe (wobec spadku o 0,7% przed rokiem). Wzrosły ceny we wszystkich sekcjach przemysłu, w tym znacznie bardziej niż przeciętnie – w górnictwie i wydobywaniu (o 12,5%). W przetwórstwie przemysłowym notowano wzrost cen o 9,8%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,3%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,1%.

Szacuje się, że wzrost **cen produkcji budowlano-montażowej** w okresie styczeń–wrzesień br.⁵ w skali roku wyniósł 3,4% w (wobec 2,7% przed rokiem). We wrześniu br.⁵ ceny produkcji budowlano-montażowej wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 0,7%) oraz w skali roku (o 4,9%). W odniesieniu do grudnia ub. roku ceny te były wyższe o 4,4%.

⁵ Według wstępnych danych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 35. WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 37. WSKAŹNIKI CEN NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH I PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

TABL. 42. WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rolnictwo Agriculture

Średnia temperatura powietrza w III kwartale br. wyniosła 17,3°C i była o 0,3°C wyższa od średniej normy z lat 1991–2020. Średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie 278 mm, tj. była o ok. 28% wyższa od średniej wieloletniej. We wrześniu br. średnia temperatura powietrza wyniosła 14,1°C, tj. o 0,3°C więcej od średniej wieloletniej, a średnia suma opadów – ok. 42 mm, tj. odpowiednio o ok. 31% mniej.

Pogoda we wrześniu br. na ogół stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, a notowane w ciągu miesiąca opady deszczu, nieco mniejsze od średniej z wielolecia, zapewniły dobre uwilgotnienie gleby na przeważającym obszarze kraju.

Na początku września wykonano orki przedsiewne i rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. Rozpoczęte w sierpniu siewy rzepaku ozimego zakończono w drugiej dekadzie września. Warunki wilgotnościowe gleby sprzyjały kiełkowaniu ziarna i wschodom ozimin. W pierwszej połowie miesiąca na ogół zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych oraz przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W ciągu miesiąca kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków. W całym kraju przeprowadzono zbiory kukurydzy na zielonkę. Pod koniec miesiąca lokalnie zbierano poplony ścierniskowe.

Na rynku rolnym w okresie trzech kwartałów br. przeciętne ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych były znacznie wyższe niż przed rokiem, spadły natomiast ceny ziemniaków i żywca wieprzowego.

We wrześniu br. za większość podstawowych produktów rolnych płacono w skupie więcej niż w sierpniu br. (oprócz ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiowego), a także znacznie więcej niż przed rokiem (niższe były jedynie ceny żywca wieprzowego).

Tablica 14. Skup produktów roślinnych^a
Table 14. Procurement of major crop products^a

Wyszczególnienie Specification	IX 2021			VII–IX 2021		
	w tys. ton in thousand tonnes	VIII 2021=100	IX 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	VII–IX 2020=100	udział skupu w zbiorach 2021 r. w % share of procurement harvests in 2021 in %
Ziarno zbóż^b Cereal grains^b	970,4	71,8	106,5	3056,3	84,1	11,3
w tym: of which:						
pszenica wheat	657,2	77,8	113,7	1830,4	88,7	15,1
pszenżyto triticale	127,6	66,0	96,7	409,9	69,9	7,5
żyto rye	101,4	70,6	87,2	305,3	69,1	12,2
Ziemniaki Potatoes	315,2	455,0	92,6	438,7	80,8	6,2

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

a Without procurement realised by natural persons. b Basic cereals including cereal mixed and excluding cereals for sowing.

Skup **zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, tj. zrealizowany w okresie lipiec–wrzesień br., był o 15,9% mniejszy niż rok wcześniej. We wrześniu br. skup zbóż był o 28,2% mniejszy niż przed miesiącem (w wyniku ograniczenia podaży wszystkich gatunków zbóż podstawowych), ale o 6,5% większy niż we wrześniu ub. roku (w tym znacznie wzrosły dostawy pszenicy).

Skup ziemniaków w okresie lipiec–wrzesień 2021 r. był o 19,2% mniejszy niż przed rokiem. We wrześniu br., tj. w czasie zbiorów, skup zwiększył się ponad czterokrotnie w skali miesiąca, ale był o 7,4% mniejszy niż przed rokiem.

Tablica 15. Ceny podstawowych produktów roślinnych

Table 15. Average prices of major crop products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach ^a Marketplace prices ^a		
	IX 2021			I–IX 2021		IX 2021		
	w zł in PLN	VIII 2021=100	IX 2020=100	w zł in PLN	I–IX 2020=100	w zł in PLN	VIII 2021=100	IX 2020=100
Pszenica ^b za 1 dt Wheat ^b – per dt	97,74	111,0	136,9	92,15	125,3	108,19	103,9	127,5
Pszenżyto ^b za 1 dt Triticale ^b – per dt	84,09	109,9	137,7	79,58	128,1	90,95	104,8	122,1
Żyto ^b za 1 dt Rye ^b – per dt	76,97	110,7	136,9	72,44	130,5	81,96	108,9	123,7
Ziemniaki ^c za 1 dt Potatoes ^c – per dt	35,20	64,7	108,4	54,31	96,2	146,34	92,7	131,4

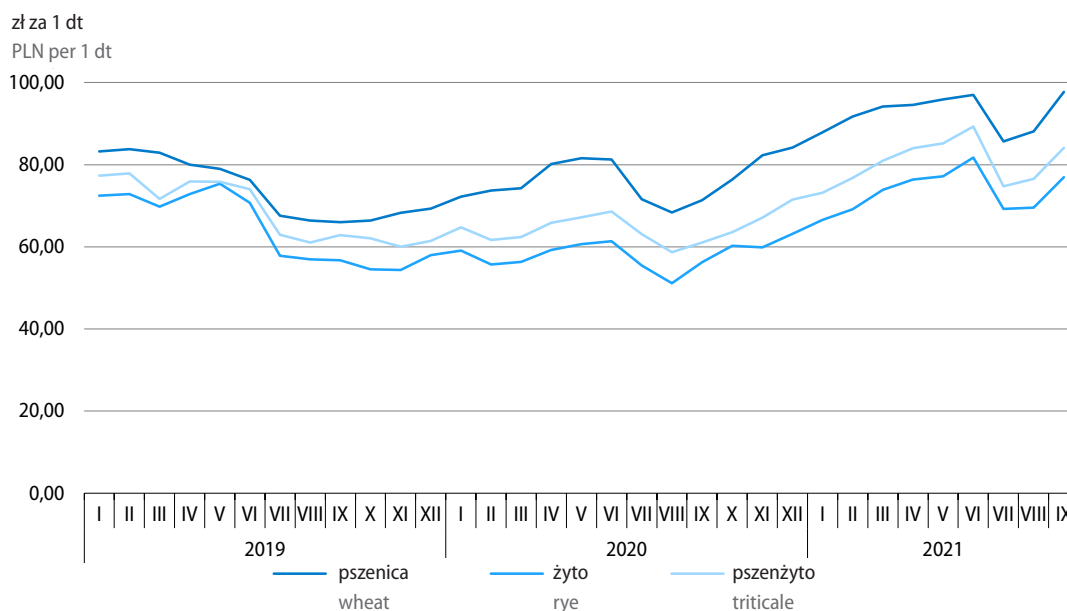
a Badanie cen targowiskowych było zawieszono od kwietnia do czerwca 2020 r. oraz od listopada 2020 r. do czerwca 2021 r. ze względu na decyzję o zamknięciu targowisk z powodu zagrożenia chorobą COVID-19. b W skupie bez ziarna siewnego. c Na targowiskach – jadalne późne.

a The marketplace price survey was suspended from April to June 2020 and since November 2020 to June 2021 due to the decision to close marketplaces because of the threat of the COVID-19 disease. b In procurement without seed. c On marketplaces – late edible.

Przeciętne ceny skupu podstawowych gatunków **zbóż** w okresie trzech kwartałów br. były dużo wyższe niż przed rokiem (najbardziej wzrosły ceny żyta – o 30,5%). We wrześniu br. ceny zbóż podstawowych na obu rynkach wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem i przekroczyły poziom sprzed roku (w skupie o ponad 35%, a w obrocie targowiskowym o ponad 20%).

Przeciętne ceny skupu **ziemniaków** w okresie styczeń–wrzesień br. były niższe w rok wcześniej (o 3,8%). We wrześniu br. za ziemniaki na obydwu rynkach płacono mniej niż przed miesiącem (w skupie o 35,3%, a na targowiskach o 7,3%), ale nadal więcej niż przed rokiem (odpowiednio o 8,4% oraz o 31,4%).

Wykres 11. Przeciętne ceny skupu zbóż
 Chart 11. Average procurement prices of cereal grain

Skup **żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej) w okresie styczeń–wrzesień br. był zbliżony do notowanego w analogicznym okresie ub. roku (wzrósł o 0,3%). We wrześniu br. skup żywca rzeźnego zwiększył się o 8,6% w skali miesiąca (w wyniku większych dostaw wszystkich podstawowych gatunków żywca), ale był o 5,7% mniejszy niż we wrześniu ub. roku (skupiono mniej żywca wieprzowego i wołowego).

Tablica 16. Skup podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego^a
 Table 16. Procurement of major animal products^a

Wyszczególnienie Specification	IX 2021			I–IX 2021	
	w tys. ton in thousand tonnes	VIII 2021=100	IX 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	I–IX 2020=100
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	325,3	108,6	94,3	3193,0	100,3
w tym: of which:					
wołowy (z cielęcym) cattle (including calves)	20,7	103,7	104,1	253,6	101,9
wieprzowy pigs	121,8	113,2	90,5	1302,0	112,4
drobiowy poultry	182,8	106,3	95,9	1634,3	92,2
Mleko Milk	966,6 ^c	94,6	100,1	9223,4 ^c	100,2

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

a Without procurement realised by natural persons. b Includes cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in terms of meat including fats in warm post-slaughter weight. c In million litres.

W okresie styczeń–wrzesień br. skup **mleka** był zbliżony do notowanego przed rokiem. We wrześniu br. skupiono o 5,4% mniej mleka niż przed miesiącem; w skali roku nie odnotowano istotnych zmian w skupie tego surowca.

Tablica 17. Ceny podstawowych produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego
Table 17. Average prices of major animal products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach ^a Marketplace prices ^a		
	IX 2021			I–IX 2021		IX 2021		
	w zł in PLN	VIII 2021=100	IX 2020=100	w zł in PLN	I–IX 2020=100	w zł in PLN	VIII 2021=100	IX 2020=100
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej: Animals for slaughter (in live weight) – per kg:								
w tym: of which:								
bydło (bez cieląt) ^b cattle (excluding calves) ^b	8,10	103,4	126,6	7,31	116,0	7,63	100,4	107,8
w tym młode bydło of which young cattle	8,27	103,2	126,6	7,44	116,0	7,98	100,9	108,1
trzoda chlewna pigs	4,53	87,7	95,5	4,96	89,4	6,25	94,7	112,6
drób poultry	4,31	96,7	122,8	4,15	116,2	.	.	.
Prosię na chów za 1 szt. Piglet – per head	217,78	93,5	103,9
Mleko za 1 hl Milk per hl	155,71	103,4	112,7	151,06	112,6	.	.	.

a Badanie cen targowiskowych było zawieszane od kwietnia do czerwca 2020 r. oraz od listopada 2020 r. do czerwca 2021 r. ze względu na decyzję o zamknięciu targowisk z powodu zagrożenia chorobą COVID-19. b Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a The marketplace price survey was suspended from April to June 2020 and since November 2020 to June 2021 due to the decision to close marketplaces because of the threat of the COVID-19 disease. b On marketplaces – average weighted price of cattle for slaughter calculated with the use of structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Na rynku wieprzowiny w okresie styczeń–wrzesień br., przy zwiększonych dostawach, przeciętne ceny skupu **żywca wieprzowego** były o 10,6% niższe niż przed rokiem. We wrześniu br. w skupie ceny tego surowca spadły w porównaniu z poprzednim miesiącem o 12,3% i były o 4,5% niższe niż przed rokiem. Na targowiskach natomiast ceny żywca, choć niższe niż przed miesiącem (o 5,3%), przekraczały poziom sprzed roku (o 12,6%). Przy wzroście cen żyta pogorszyła się relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach do 5,5 (z 6,9 przed miesiącem i 7,2 przed rokiem). Za 1 prosię do dalszego chowu we wrześniu br. płacono mniej niż przed miesiącem (o 6,5%), ale więcej niż przed rokiem (o 3,9%).

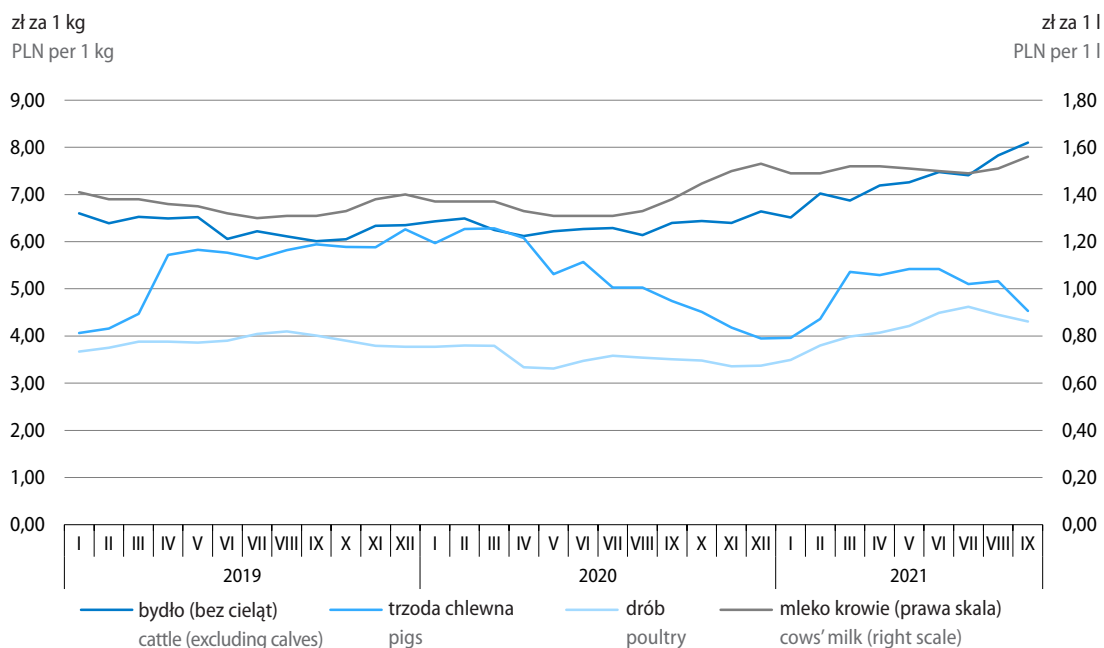
Przy ograniczeniu dostaw, przeciętne ceny skupu **drobiu rzeźnego** w okresie trzech kwartałów br. były o 16,2% wyższe niż przed rokiem. We wrześniu br. ceny skupu żywca drobiowego ponownie spadły w skali miesiąca (o 3,3%), ale znacznie przekraczały poziom sprzed roku (o 22,8%).

Przeciętne ceny skupu **żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego** w okresie styczeń–wrzesień br. były wyższe niż przed rokiem (po 16,0%). We wrześniu br. na obydwu rynkach za wołowinę płacono więcej niż przed miesiącem oraz niż przed rokiem, a wzrost cen w skupie był wyższy niż na targowiskach.

Przeciętna cena **krowy dojnej** w obrocie targowiskowym we wrześniu br. wyniosła 3900 zł, tj. więcej niż przed miesiącem (o 1,6%) oraz niż przed rokiem (o 29,3%); przeciętna cena jałówki jednorocznej wzrosła do 2282 zł, tj. o 1,2% w porównaniu z sierpniem br. oraz o 6,8% w skali roku.

Ceny **mleka** w okresie styczeń–wrzesień wzrosły o 12,6% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. We wrześniu br. ceny tego surowca przekroczyły poziom sprzed miesiąca (o 3,4%) oraz sprzed roku (o 12,7%).

Wykres 12. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka
 Chart 12. Average procurement prices of animals for slaughter and of milk

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji do cen skupu większości prezentowanych produktów rolnych w III kwartale br. pogorszyły się w porównaniu z poprzednim kwartałem. Poprawiły się natomiast relacje cen detalicznych ciągnika rolniczego i oleju napędowego do cen skupu żywca wołowego.

Tablica 18. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych

Table 18. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of basic agricultural products

Wyszczególnienie Specification	Lata/ Kwartały Years/ Quarters	Ceny środków produkcji wyrażone w: Prices of production goods expressed in:					hl mleka hl of cows' milk
		dt dt of				żywca slaughter	
		pszenicy wheat	żyta rye	wieprzowego pigs	wołowego cattle		
Ciągnik rolniczy – szt. Farm tractor – per unit	2020	3324	4396	478	391	1813	
	I	3346	4296	398	384	1791	
	II	3076	4116	441	401	1894	
	III	3588	4696	509	398	1869	
	IV	3137	4159	603	391	1701	
	2021						
	I	2825	3684	562	379	1722	
	II	2760	3374	492	362	1747	
	III	2980	3774	552	349	1788	
Saletra amonowa – 1 dt Ammonium nitrate – per dt	2020	1,7	2,2	0,24	0,20	0,92	
	I	1,8	2,3	0,21	0,20	0,94	
	II	1,6	2,1	0,23	0,21	0,98	
	III	1,8	2,3	0,25	0,20	0,93	
	IV	1,5	2,0	0,29	0,19	0,82	
	2021						
	I	1,4	1,8	0,28	0,19	0,86	
	II	1,5	1,8	0,26	0,19	0,93	
	III	1,6	2,1	0,30	0,19	0,98	
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt Compound feedingstuffs – per dt	2020	2,0	2,7	0,29	0,24	1,1	
	I	2,0	2,6	0,24	0,23	1,1	
	II	1,8	2,5	0,26	0,24	1,1	
	III	2,2	2,9	0,31	0,24	1,1	
	IV	1,9	2,5	0,37	0,24	1,0	
	2021						
	I	1,8	2,3	0,35	0,24	1,1	
	II	1,8	2,2	0,32	0,23	1,1	
	III	2,0	2,5	0,37	0,23	1,2	
Olej napędowy – 1 hl Diesel oil – per hl	2020	6,0	8,0	0,86	0,71	3,3	
	I	6,9	8,9	0,82	0,80	3,7	
	II	5,2	6,9	0,74	0,67	3,2	
	III	6,3	8,2	0,89	0,69	3,3	
	IV	5,5	7,3	1,1	0,68	3,0	
	2021						
	I	5,3	6,9	1,1	0,71	3,2	
	II	5,5	6,8	0,98	0,72	3,5	
	III	6,1	7,7	1,1	0,71	3,6	

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 39. PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

TABL. 41. RELACJE CEN W ROLNICTWIE

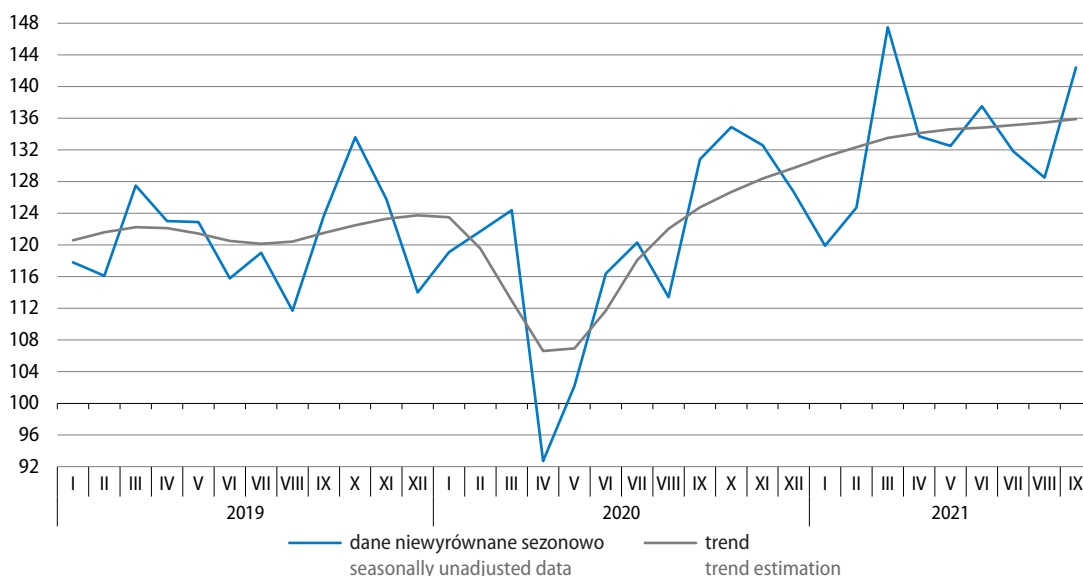
TABL. 47. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

Przemysł Industy

Produkcja sprzedana przemysłu¹ w okresie styczeń–wrzesień br. była znacznie wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wówczas notowano jej spadek). Wzrost sprzedaży obserwowano we wszystkich kwartałach, największy w II kwartale. We wrześniu br. produkcja zwiększyła się w skali roku w mniejszym stopniu niż w kilku poprzednich miesiącach.

Wykres 13. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 13. Sold production of industry (constant prices) monthly average of 2015=100

W okresie trzech kwartałów produkcja sprzedana przemysłu br. była o 15,5% wyższa niż rok wcześniej (kiedy notowano spadek o 3,2%). W I kwartale br. produkcja zwiększyła się w skali roku o 7,8%, w II kwartale br. – o 30,2% (po głębokim spadku przed rokiem), a w III kwartale wzrost wyniósł 10,5%.

Wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była produkcja sprzedana we wszystkich sekcjach przemysłu (przed rokiem w większości sekcji notowano spadek). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wzrost wyniósł 21,3%, w przetwórstwie przemysłowym (tj. głównej sekcji przemysłu) – 15,6%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 11,2%. Niewielki wzrost odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – o 1,5%.

Produkcja sprzedana zwiększyła się w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku we wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych** (po spadku przed rokiem, najgłębszym – o ok. 12% – w produkcji dóbr inwestycyjnych). Znacznie wzrosła sprzedaż w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 26,3%, zaopatrzeniowych – o 19,0% oraz inwestycyjnych – o 17,3%. W produkcji dóbr związanych z energią wzrost wyniósł 11,5%, a w produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – 4,5%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–wrzesień br. była o 15,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, przy nieznacznym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia (o 0,4%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego nominalnego wynagrodzenia brutto o 8,8%.

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 19. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)

Table 19. Sold production of industry (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	Niewyrównana sezonowo Seasonally unadjusted		Wyrównana sezonowo Seasonally adjusted
	I-IX 2021	IX 2021	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100		
Ogółem Total	115,5	108,8	108,7
Według sekcji By sections			
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	101,5	107,8	107,6
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	115,6	107,9	107,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	121,3	122,1	121,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities	111,2	111,7	111,6
Według głównych grupowań przemysłowych By main industrial groupings			
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	119,0	113,8	114,0
Dobra inwestycyjne Capital goods	117,3	99,2	99,8
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	126,3	105,7	106,9
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	104,5	104,8	104,3
Dobra związane z energią Energy	111,5	114,0	113,7

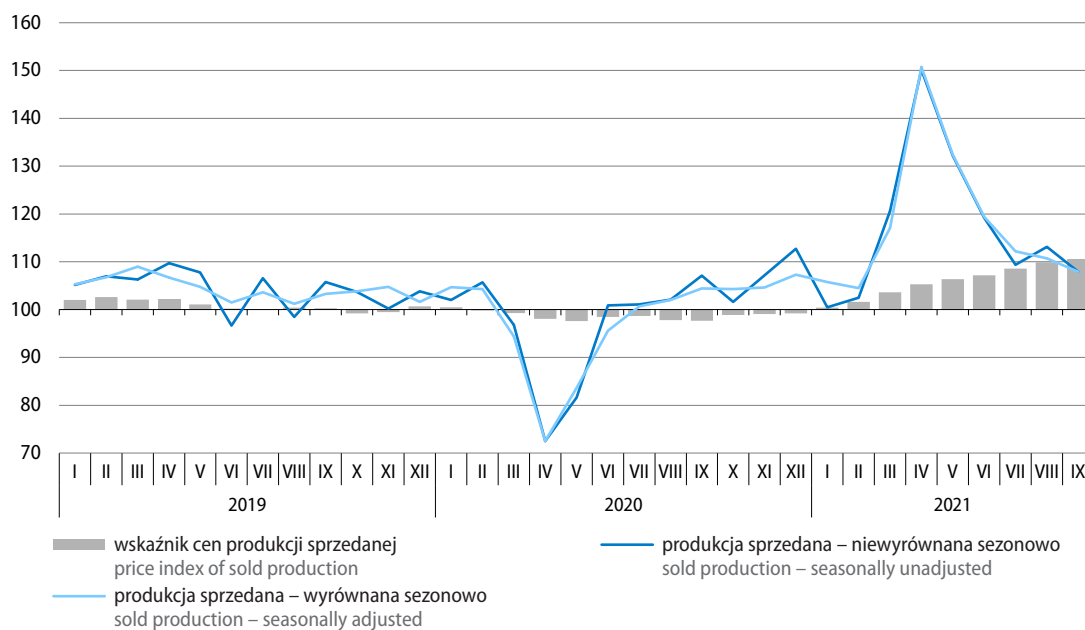
We wrześniu br. produkcja sprzedana przemysłu była o 8,8% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 13,0% w sierpniu br. i o 5,7% we wrześniu ub. roku). **Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych** wzrost produkcji wyniósł 0,9% w porównaniu z poprzednim miesiącem i 8,7% w skali roku.

Bardziej niż przeciętnie w przemyśle we wrześniu br. zwiększyła się w skali roku sprzedaż w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, gdzie wzrost wyniósł 22,1% (po spadku o ok. 4% przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 11,7%. W przetwórstwie przemysłowym notowano wzrost o 7,9%, a w górnictwie i wydobywaniu – o 7,8% (wobec spadku w tej sekcji o ok. 15% rok wcześniej).

Wyższa niż we wrześniu ub. roku była produkcja sprzedana w większości głównych grupowań przemysłowych. Wzrost sprzedaży notowano w produkcji dóbr związanych z energią – o 14,0% (wobec spadku o ok. 4% przed rokiem), dóbr zaopatrzeniowych – o 13,8% oraz konsumpcyjnych trwałych – o 5,7% i nietrwałych – o 4,8%. Nieco mniejsza niż rok wcześniej była natomiast sprzedaż w produkcji dóbr inwestycyjnych – o 0,8%.

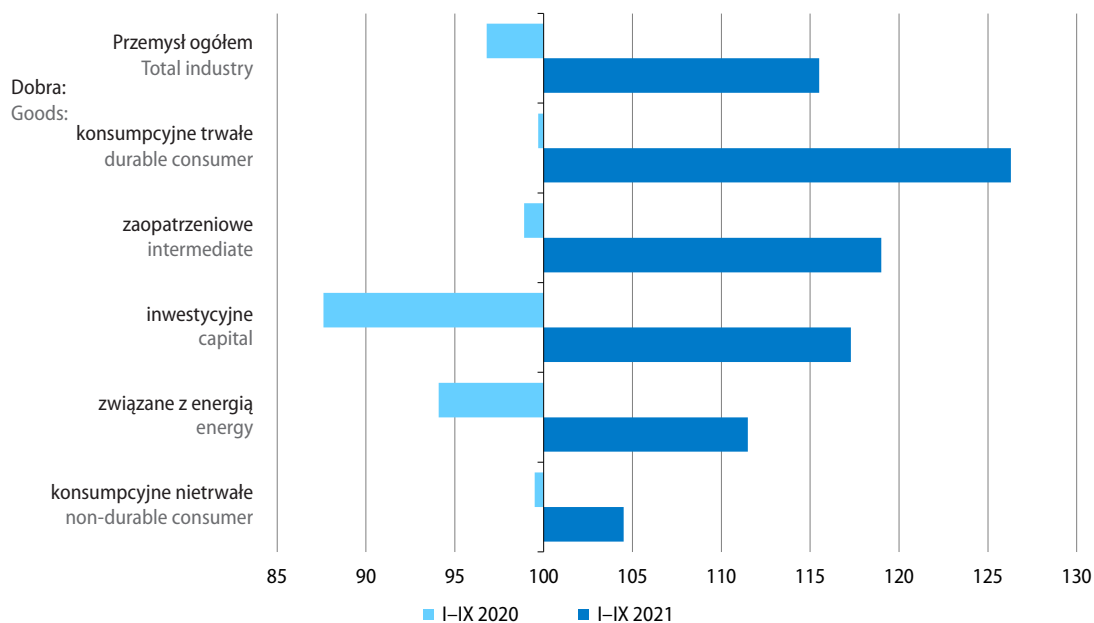
Wykres 14. Produkcja sprzedana (ceny stałe) i wskaźnik cen w przetwórstwie przemysłowym analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 14. Sold production (constant prices) and price index in manufacturing corresponding period of previous year=100

Wykres 15. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 15. Sold production of industry by main industrial groupings (constant prices) corresponding period of previous year=100

Tablica 20. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu
 Table 20. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	IX	I-IX	IX	I-IX		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Przemysł Industry	105,7	96,8	108,8	115,5	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	85,4	90,5	107,8	101,5	3,0	3,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	107,1	96,6	107,9	115,6	87,0	86,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	95,7	98,4	122,1	121,3	7,3	7,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities	108,4	106,0	111,7	111,2	2,7	2,9
Z przemysłu ogółem – działy: From total industry – divisions:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego mining of coal and lignite	82,4	80,0	119,6	110,1	1,1	1,2
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	105,6	101,2	107,6	106,3	15,4	17,1
produkcja napojów manufacture of beverages	99,3	100,4	107,4	103,2	1,3	1,6
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	100,9	90,4	122,3	110,1	0,4	0,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	113,7	102,5	113,2	118,2	2,9	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	107,7	101,4	118,7	113,9	3,2	3,2
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej manufacture of coke and refined petroleum products	99,6	90,5	103,4	96,9	5,0	4,4
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical products	107,2	100,5	121,0	114,3	4,6	4,5
produkcja wyrobów farmaceutycznych manufacture of pharmaceutical products	103,2	107,4	114,9	102,5	0,7	0,9
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	110,5	98,2	107,2	120,7	6,9	6,7
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	105,8	98,5	112,3	113,8	4,1	4,3
produkcja metali manufacture of basic metals	95,6	90,1	114,4	117,9	4,2	3,5
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	107,6	99,7	116,6	121,1	7,9	7,6

Tablica 20. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)
 Table 20. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	IX	I-IX	IX	I-IX		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	122,6	102,9	114,9	134,7	3,1	2,7
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	126,8	107,2	108,2	136,5	5,9	5,2
produkcja maszyn i urządzeń manufacture of machinery and equipment n.e.c.	94,2	86,8	115,9	117,3	2,8	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers	102,4	79,6	82,7	121,2	9,1	9,0
produkcja pozostałego sprzętu transportowego manufacture of other transport equipment	74,1	94,4	116,6	101,0	1,5	1,7
produkcja mebli manufacture of furniture	115,8	98,1	107,2	118,9	3,0	3,1

W okresie styczeń–wrzesień br. wyższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana w 30 (spośród 34) działach przemysłu, których sprzedaż stanowiła ok. 93% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Wzrost, przeważnie po spadku rok wcześniej, notowano m.in. w produkcji:

- urządzeń elektrycznych – o 36,5% (po wzroście przed rokiem o ok. 7%);
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 34,7% (po wzroście rok wcześniej o ok. 3%);
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 21,2% (w tym nadwozi do pojazdów silnikowych; przyczep i naczep – o 47,5% oraz części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 29,1%);
- wyrobów z metali – o 21,1% (m.in. kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków – wzrost o 36,2%, obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych – o 25,3%);
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 20,7% (w tym wyrobów z gumy – o 24,6%);
- mebli – o 18,9%;
- wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 18,2% (po wzroście o ok. 3% przed rokiem; w tym w produkcji wyrobów tartacznych – o 22,6%);
- metali – o 17,9% (m.in. pozostałych wyrobów ze stali poddanej wstępnej obróbce – o 41,4% oraz metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych – o 19,6%);
- maszyn i urządzeń – o 17,3% (m.in. maszyn dla rolnictwa i leśnictwa – o 28,8%).

Niższa niż w okresie trzech kwartałów ub. roku była natomiast produkcja sprzedana w 4 działach przemysłu (w których przed rokiem również wystąpiły spadki), w tym w produkcji skór i wyrobów skórzanych – o 6,2% oraz produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 3,1%.

Sprzedaż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiąca ok. 15% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) w okresie styczeń–wrzesień br. była o 6,3% wyższa niż przed rokiem (wówczas zwiększyła się w skali roku o ok. 1%). Wzrost obserwowano w większości grup tego działu przemysłu, z wyjątkiem produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (gdzie spadek wyniósł 10,5%). Wyraźnie większa niż przed rokiem była sprzedaż m.in. w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 13,0%, produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 9,8%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 7,8% oraz przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 7,2%.

Tablica 21. Dynamika (w cenach stałych) produkcji sprzedanej przemysłu

Table 21. Indices (at constant prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie Specification	2020				2021		
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Przemysł Industry	100,9	86,4	103,2	105,2	107,8	130,2	110,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	92,3	89,3	89,9	100,2	97,2	101,5	105,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	101,2	85,1	103,8	105,9	108,1	132,2	109,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	100,2	96,6	97,8	97,2	107,5	125,4	137,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	105,0	104,3	108,6	109,3	109,9	114,7	109,2
Z przemysłu ogółem – działy: From total industry – divisions:							
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego mining of coal and lignite	79,9	77,3	82,7	95,7	104,4	110,5	115,5
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	102,9	96,5	104,4	100,4	104,3	111,0	104,0
produkcja napojów manufacture of beverages	108,2	94,1	101,0	95,5	95,5	109,7	103,3
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	86,4	88,4	96,2	111,0	102,5	117,5	109,9
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	100,0	93,3	115,2	112,2	112,0	129,7	113,8
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	106,3	93,5	104,3	106,7	103,8	122,4	116,7
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej manufacture of coke and refined petroleum products	99,0	81,9	91,3	92,4	84,4	102,7	103,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical products	101,9	95,5	104,2	110,2	107,6	116,5	119,2

Tablica 21. Dynamika (w cenach stałych) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)
 Table 21. Indices (at constant prices) of sold production of industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2020				2021		
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
produkcja wyrobów farmaceutycznych manufacture of pharmaceutical products	112,1	104,8	104,9	102,2	89,8	110,9	108,9
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	101,7	87,2	105,7	110,8	115,2	140,9	109,3
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	104,5	90,6	101,2	103,3	101,8	125,1	114,5
produkcja metali manufacture of basic metals	99,1	79,8	91,1	83,6	102,2	137,4	118,6
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	107,1	89,7	102,8	107,9	109,5	132,8	122,3
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	100,3	89,1	119,1	117,5	123,6	171,2	117,9
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	107,7	96,4	116,5	127,6	143,6	158,9	113,5
produkcja maszyn i urządzeń manufacture of machinery and equipment n.e.c.	95,1	76,8	89,4	94,2	105,7	131,6	116,3
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	91,1	48,8	102,2	107,8	111,2	200,2	87,6
produkcja pozostałego sprzętu transportowego manufacture of other transport equipment	105,8	87,8	90,2	100,5	85,8	109,3	109,6
produkcja mebli manufacture of furniture	97,1	81,9	115,1	109,3	110,8	146,5	106,9

Spośród 302 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** objętych badaniem produkcji² prezentacja danych o produkcji w okresie styczeń–wrzesień br. możliwa jest dla 301³. Produkcja większości z nich, tj. 198, była większa niż rok wcześniej, w tym wytworzono m.in. znacznie więcej: opon, rowerów, odkurzaczy, kuchni gazowych z piekarnikiem, szkła, zmywarek do naczyń, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, odbiorników telewizyjnych, koks, farb i lakierów, win owocowych, kuchni elektrycznych łącznie z gazowo-elektrycznymi, wyrobów z gumy, chłodziarek i zamrażarek, rur stalowych oraz silników spalinowych do pojazdów mechanicznych.

Mniejsza niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była natomiast produkcja 103 wyrobów i grup wyrobów przemysłowych. Odnotowano m.in. znaczny spadek produkcji: etylenu, pojazdów do transportu publicznego, obuwia, pestycydów, samochodów osobowych, margaryny i produktów do smarowania, ciągników rolniczych, przerobu ropy naftowej, komputerów, benzyny silnikowej oraz mydła.

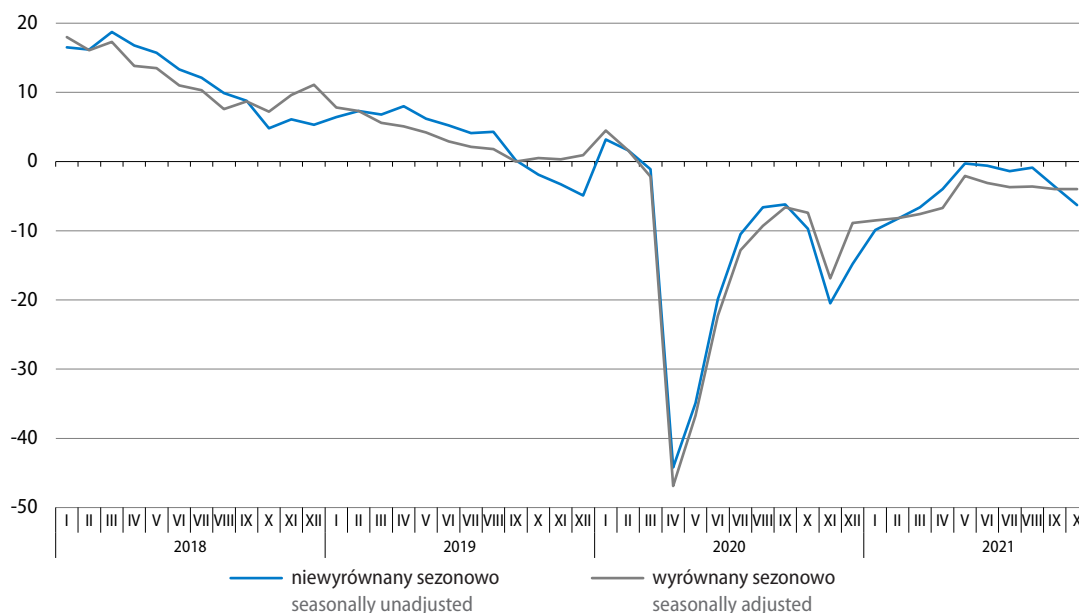
2 W ujęciu ilościowym; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

3 W związku z brakiem danych o ich produkcji od części badanych podmiotów.

We wrześniu br. **obróć eksportowy**⁴ przedsiębiorstw przemysłowych zwiększył się w skali roku o 14,9%, w tym do strefy euro – o 11,9% (wobec wzrostu przed rokiem – odpowiednio o ok. 5% w ujęciu ogółem i ok. 8% do strefy euro). Obrót eksportowy był wyższy niż we wrześniu ub. roku w większości badanych działów przemysłu, w tym w dużym stopniu wzrósł m.in. w produkcji metali – o ok. 76%, odzieży – o ok. 53% oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych – o ok. 36%. Mniejszy niż rok wcześniej był natomiast obrót eksportowy m.in. w produkcji skór i wyrobów skórzanych – o ok. 19% oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o ok. 18%.

Wartość **nowych zamówień**⁵ otrzymanych przez badane przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego we wrześniu br. była wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku o 17,7%, w tym o 10,8% wzrosły zamówienia na eksport (wobec wzrostu przed rokiem zamówień ogółem o ok. 4%, a na eksport o ok. 1%). Zwiększyła się wartość nowych zamówień w większości badanych działów, w tym w produkcji: urządzeń elektrycznych – o ok. 71% (w tym na eksport o ok. 47%), wyrobów z metali – o ok. 55% (na eksport o ok. 53%), pozostałego sprzętu transportowego – o ok. 50% (w tym zamówienia na eksport wzrosły blisko trzykrotnie) oraz metali – o ok. 42% (na eksport o ok. 47%). Niższa niż we wrześniu ub. roku była natomiast wartość nowych zamówień m.in. w produkcji odzieży – o ok. 63% (w tym na eksport o ok. 67%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o ok. 31% (na eksport o ok. 33%).

Wykres 16. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym
Chart 16. General business climate indicators in manufacturing

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem. Negatywne pozostają diagnozy portfela zamówień, w tym te dotyczące zamówień zagranicznych są mniej niekorzystne niż miesiąc wcześniej. Bieżąca produkcja oceniana jest mniej pesymistycznie, a sytuacja finansowa przedsiębiorstw – bardziej negatywnie niż we wrześniu br. Pogorszyły się niekorzystne prognozy w tych obszarach. Przedsiębiorcy nadal przewidują, że zatrudnienie w ich firmach może zostać ograniczone, a ceny wyrobów przemysłowych będą rosnąć.

4 W cenach bieżących; dotyczy sprzedaży do krajów zarówno z wewnątrz, jak i spoza Unii Europejskiej; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

5 W cenach bieżących; dane dotyczą wybranych działów przetwórstwa przemysłowego (podmioty gospodarcze o liczbie pracujących 50 i więcej osób oraz ok. 10% próba podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób).

Głównymi barierami działalności w przetwórstwie przemysłowym pozostają koszty zatrudnienia, niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej i wysokie obciążenia na rzecz budżetu. Jako znacznie bardziej dotkliwe niż przed rokiem postrzegane są utrudnienia związane z niedoborem surowców materiałów i półfabrykatów (z przyczyn pozafinansowych), przy wyraźnym spadku uciążliwości niedostatecznego popytu na rynku krajowym i zagranicznym (podobne zmiany, jednak o dużo mniejszej skali, można zauważyć porównując oceny październikowe z tymi sprzed miesiąca).

Podobnie jak we wrześniu br., przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego wskazują na niewielki niedobór zapasów wyrobów gotowych. Sygnalizowany jest on m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny. Nadmiar zapasów wyrobów gotowych nadal zgłaszają natomiast m.in. producenci papieru i wyrobów z papieru oraz pojazdów samochodowych, przyczep i nacze.

W ocenie badanych firm moce produkcyjne przetwórstwa przemysłowego wykorzystywane są obecnie w ok. 80% (tj. w stopniu zbliżonym do wskazywanego w poprzednim kwartale i o ok. 2 p.proc. większym niż przed rokiem). Najwyższe wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszają producenci mebli, a najniższe – pojazdów samochodowych, przyczep i nacze. Wzrost wykorzystania mocy w skali roku sygnalizowany jest w większości badanych działów przetwórstwa przemysłowego, m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych i wyrobów tekstylnych.

Obawy przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego związane z wpływem **pandemii COVID-19** na ich działalność w październiku br. są podobne do zgłaszanych miesiąc wcześniej. Spośród badanych firm ok. 84% uważa, że skutki epidemii będą dla nich nieznaczne lub nie wystąpią, natomiast ok. 13% obawia się konsekwencji poważnych, a 3% – zagrażających ich stabilności. Podobnie jak we wrześniu br., związany z pandemią spadek zamówień składanych w firmach przez klientów w bieżącym miesiącu może wynieść ok. 1%. Zbliżone do formułowanych przed miesiącem pozostają oceny możliwości prowadzenia działalności przy utrzymaniu ograniczeń związanych ze zwalczaniem epidemii. Nadal większość firm twierdzi, że przy aktualnych obostrzeniach może działać dłużej niż pół roku (ok. 59%), a ok. 6% uważa, że przetrwa najwyżej miesiąc. Nieco więcej przedsiębiorstw niż we wrześniu br. widzi możliwość funkcjonowania w takich warunkach od 4 do 6 miesięcy (16% wobec ok. 14%), natomiast nieco mniej ocenia, że może przetrwać od 2 do 3 miesięcy (ok. 20% wobec ok. 22%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 48. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU

TABL. 49. INDEKS PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 50. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG GŁÓWNYCH GRUPOWAŃ PRZEMYSŁOWYCH

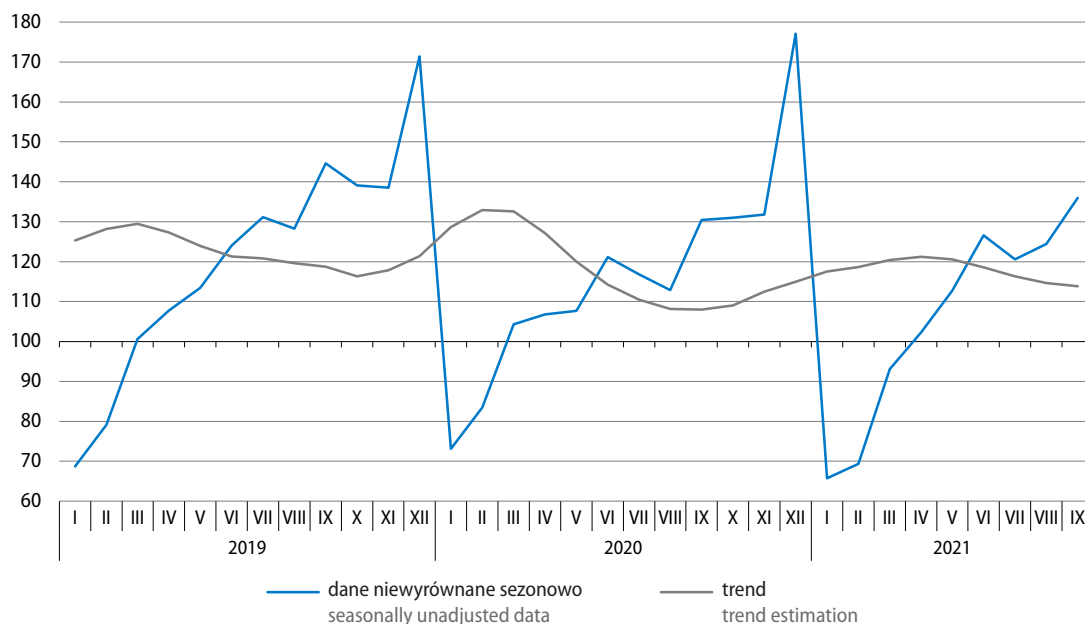
TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Budownictwo Construction

W okresie styczeń–wrzesień br. zrealizowana na terenie kraju **produkcja budowlano-montażowa**¹ była nieco wyższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku, jak również w I kwartale i w I półroczu br. notowano spadki). Wrzesień br. był piątym miesiącem z rzędu, w którym sprzedaż robót budowlanych była większa niż rok wcześniej, ale skala tego wzrostu była mniejsza niż w sierpniu br.

Wykres 17. Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 17. Construction and assembly production (constant prices)
monthly average of 2015=100

Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku w okresie trzech kwartałów br. wyniósł 1,4% (wobec spadku o 2,8% w I półroczu br. oraz o 1,6% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Wyższa niż przed rokiem była produkcja w podmiotach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 10,6%), natomiast w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej ukształtowała się ona na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej, a w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków – spadła (o 4,0%). Wzrosła sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 9,9%), a zmniejszyła się – robót o charakterze inwestycyjnym (o 3,6%); przed rokiem obserwowano odwrotne tendencje.

We wrześniu br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 4,3% (wobec wzrostu o 10,2% w sierpniu br. i spadku o 9,8% we wrześniu ub. roku). **Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych** produkcja we wrześniu br. była o 2,0% niższa niż w poprzednim miesiącu i o 4,2% wyższa niż przed rokiem.

¹ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wzrost sprzedaży w stosunku do września ub. roku notowano w przedsiębiorstwach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 21,7% oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 1,2%. W podmiotach zajmujących się głównie budową budynków produkcja była natomiast o 3,6% niższa niż rok wcześniej. Bardziej wzrosła sprzedaż robót remontowych – o 8,5% niż inwestycyjnych – o 1,8% (przed rokiem notowano spadek sprzedaży robót obu typów).

Tablica 22. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej
Table 22. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of construction and assembly production

Wyszczególnienie Specification	2020				2021				2020	
	I-III	I-VI	I-IX	IX	I-III	I-VI	I-IX	IX	I-IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								struktura w % structure in %	
Ogółem Total	105,8	102,4	98,4	90,2	86,8	97,2	101,4	104,3	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze: construction work with:										
inwestycyjnym investment character	104,2	102,0	100,2	94,7	82,1	93,1	96,4	101,8	60,2	63,3
remontowym restoration character	108,9	102,9	95,6	83,5	95,4	104,4	109,9	108,5	39,8	36,7
Budowa budynków Construction of buildings	102,3	98,2	96,7	93,7	81,1	93,0	96,0	96,4	31,8	33,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering	107,1	106,7	98,5	85,5	88,8	96,4	100,0	101,2	40,6	41,1
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	109,0	101,8	100,6	95,6	91,6	103,7	110,6	121,7	27,6	25,4

W okresie styczeń–wrzesień br. wśród przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku w podmiotach zajmujących się głównie realizacją projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 22,5%. W podstawowej grupie tego działu, tj. w jednostkach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieskalnych, notowano natomiast spadek – o 7,6%.

Spośród podmiotów, których główną działalnością jest w budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej, produkcja budowlano-montażowa wzrosła w stosunku do okresu trzech kwartałów ub. roku w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – o 11,8%. Spadek notowano natomiast w jednostkach zajmujących się głównie budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 6,2% oraz w grupie o przeważającym udziale w produkcji działu, tj. w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie dróg kołowych i szynowych – o 3,0%.

W dziale robót budowlanych specjalistycznych wyraźnie wzrosła w skali roku produkcja w przedsiębiorstwach specjalizujących się w wykonywaniu instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (grupa o największym udziale w produkcji działu) – o 16,0%. Większa niż rok wcześniej była też sprzedaż w jednostkach realizujących głównie pozostałe specjalistyczne roboty budowlane – o 7,8% oraz roboty budowlane wykończeniowe – o 2,0%. Spadek odnotowano jedynie w podmiotach specjalizujących się w rozbiórce i przygotowaniu terenu pod budowę – o 2,2%.

Tablica 23. Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych

Table 23. Structure (at current prices) of construction and assembly production by types of constructions

Rodzaje obiektów Types of constructions	Struktura w % Structure in %	
	I–IX 2020	I–IX 2021
Ogółem Grand total	100,0	100,0
Budynki razem Buildings total	50,2	49,5
Budynki mieszkalne Residential buildings	18,5	19,0
w tym: of which:		
mieszkalne jednorodzinne one-dwelling buildings	2,4	3,3
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe two- and more dwelling buildings	14,6	14,1
Budynki niemieszkalne Non-residential buildings	31,7	30,5
w tym: of which:		
biurowe office buildings	3,2	3,5
handlowo-usługowe wholesale and retail trade buildings	7,7	6,2
przemysłowe i magazynowe industrial buildings and warehouses	11,9	12,9
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care and sports halls	6,4	5,3
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering works	49,8	50,5
w tym: of which:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe highways, streets and roads	18,2	17,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych railways, suspension and elevated railways	6,9	6,6
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne bridges, elevated highways, tunnels and subways	3,1	3,2
budowle wodne harbours, waterways, dams and other waterworks	1,2	1,5
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe long-distance pipelines, communication and electricity lines	6,7	6,3
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze local pipelines and cables	6,8	8,1
w tym oczyszczalnie wód i ścieków of which waste water treatment plants	1,2	1,3
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych complex constructions on industrial sites	4,9	5,0
budowle sportowe i rekreacyjne sport and recreation constructions	0,9	1,4

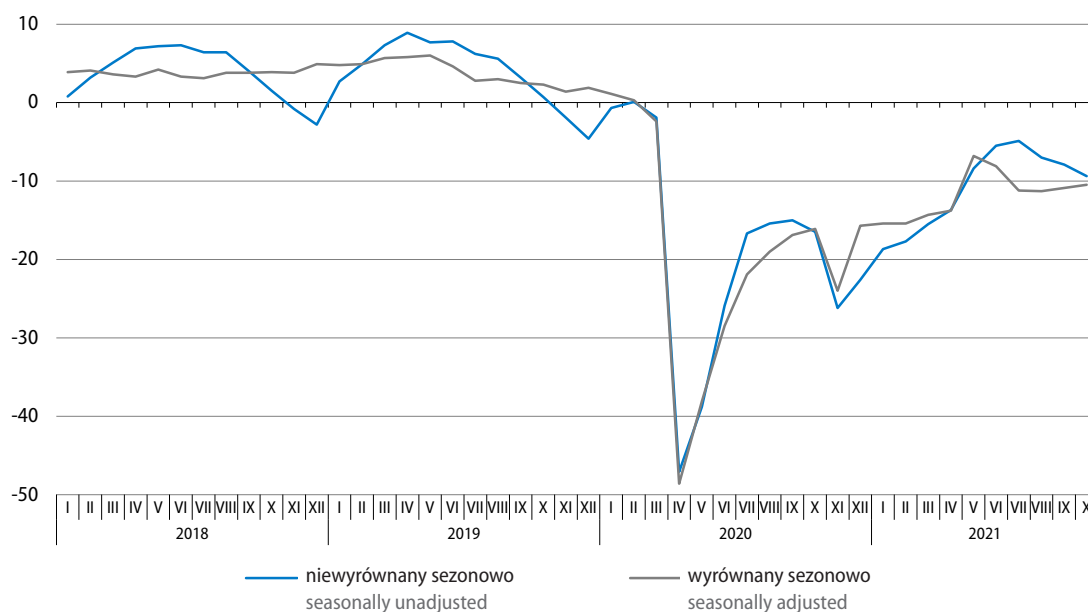
W strukturze produkcji budowlano-montażowej **według rodzajów obiektów budowlanych**² w okresie styczeń–wrzesień br. nieco obniżył się w skali roku udział budynków – o 0,7 p.proc. do 49,5%, przy wzroście udziału obiektów inżynierii lądowej i wodnej – do 50,5%.

Spośród budynków nieco zwiększył się udział w produkcji budowlano-montażowej ogółem budynków mieszkalnych – o 0,5 p.proc. do 19,0% (w tym jednorodzinnych). Zmniejszył się natomiast udział budynków niemieszkalnych – o 1,2 p.proc. do 30,5% (w tym budynków handlowo-usługowych, a także ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej).

Wśród obiektów inżynierii lądowej i wodnej wzrósł udział w produkcji ogółem m.in. rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych oraz budowli sportowych i rekreacyjnych, a obniżył się udział m.in. autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych.

Wykres 18. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie

Chart 18. General business climate indicators in construction

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany niekorzystnie, podobnie jak we wrześniu br. Diagnozy portfela zamówień są nieco bardziej negatywne niż przed miesiącem, przy utrzymujących się niekorzystnych ocenach bieżącej produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Prognozy w wymienionych obszarach są bardziej pesymistyczne od formułowanych miesiąc wcześniej. Niekorzystne pozostają także przewidywania dotyczące zamówień na roboty na rynkach zagranicznych. Podobnie jak we wrześniu br., przedsiębiorcy zapowiadają ograniczenie zatrudnienia i spodziewają się wzrostu cen robót budowlano-montażowych.

Jako główne bariery działalności w budownictwie przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia, koszty materiałów i niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W porównaniu z wrześniem br. uciążliwość poszczególnych barier nie zmieniła się istotnie. W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie kosztów materiałów, a zmniejszyła się dotkliwość niedostatecznego popytu.

2 Klasyfikowanych według Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w budownictwie, podobnie jak we wrześniu br., jest oceniane przez badane firmy na ok. 83% (o ok. 3 p.proc. więcej niż przed rokiem).

Skala obaw firm budowlanych przed niekorzystnym wpływem **pandemii COVID-19** na ich działalność jest podobna jak miesiąc wcześniej. Nadal większość podmiotów (ok. 86%) uważa, że skutki epidemii będą dla nich nieznaczne lub nie wystąpią, ok. 6% obawia się konsekwencji poważnych, a ok. 8% – zagrażających ich stabilności. Firmy szacują, że w związku z pandemią zamówienia od klientów zmniejszą się w bieżącym miesiącu o ok. 4% (tj. podobnie jak wskazywano we wrześniu br.). Zbliżone do formułowanych przed miesiącem są także opinie przedsiębiorców dotyczące możliwości funkcjonowania firm przy utrzymaniu ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii. Nadal blisko połowa firm (ok. 49%) ocenia, że może działać w takich warunkach powyżej pół roku. Podobny do notowanego przed miesiącem jest odsetek podmiotów deklarujących przetrwanie od 4 do 6 miesięcy (ok. 19%). Nieco więcej przedsiębiorstw niż we wrześniu br. twierdzi, że może funkcjonować w warunkach ograniczeń przez okres od 2 do 3 miesięcy (ok. 23% wobec ok. 20%), a nieco mniej – najwyżej miesiąc (ok. 9% wobec ok. 11%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 52. SPRZEDAŻ PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

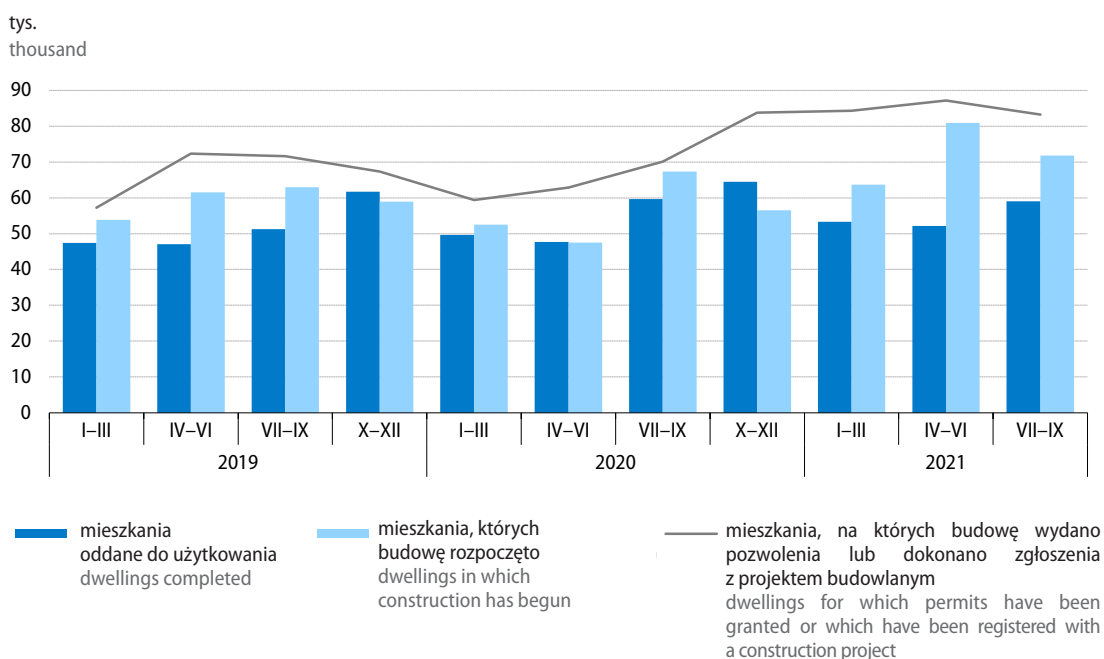
TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W okresie styczeń–wrzesień br. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Dużo więcej było także mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto (po spadkach rok wcześniej).

Wykres 19. Ruch budowlany mieszkań
Chart 19. Dwellings construction activity

Według wstępnych danych¹ w okresie trzech kwartałów br. **oddano do użytkowania** 164,4 tys. mieszkań, tj. o 5,2% więcej niż przed rokiem (wówczas wzrost wyniósł 7,2%). W budownictwie indywidualnym liczba oddanych mieszkań zwiększyła się o 21,3%, natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem zmniejszyła się o 3,8%. W pozostałych formach budownictwa oddano w tym okresie o 29,3% więcej mieszkań niż przed rokiem.

We wrześniu br. oddano do użytkowania 21,9 tys. mieszkań, tj. o 13,1% więcej niż rok wcześniej. Wzrosła zarówno liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym, jak i w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. W pozostałych formach budownictwa oddano o ponad połowę mniej mieszkań niż we wrześniu ub. roku.

¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 24. Budownictwo mieszkaniowe
Table 24. Housing construction

Formy budownictwa Forms of construction	2021				2020	
	IX		I-IX			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	IX 2020=100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	I-IX 2020=100	struktura w % structure in %	
Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed						
Ogółem Total	21905	113,1	164422	105,2	100,0	100,0
Indywidualne Private	7194	112,3	63809	121,3	38,8	33,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	14514	116,1	97295	96,2	59,2	64,7
Pozostałe ^b Others ^b	197	42,9	3318	129,3	2,0	1,6
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project						
Ogółem Total	27264	114,1	254666	132,4	100,0	100,0
Indywidualne Private	11572	121,2	94351	125,7	37,0	39,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	15305	107,7	157534	136,9	61,9	59,8
Pozostałe ^b Others ^b	387	309,6	2781	122,8	1,1	1,2
Mieszkania, których budowę rozpoczęto Dwellings in which construction has begun						
Ogółem Total	21959	83,7	216419	129,3	100,0	100,0
Indywidualne Private	10201	114,6	84596	119,5	39,1	42,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	11268	66,3	128028	136,5	59,2	56,1
Pozostałe ^b Others ^b	490	151,7	3795	139,0	1,7	1,6

a Budowane przez deweloperów, łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Mieszkania spółdzielcze, społeczne czynszowe, komunalne i zakładowe.

a Constructed by developers, including construction realised by natural persons intended for sale or rent in order to achieve a profit.

b Cooperative, public building society, municipal and company dwellings.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 93,7 m² (o 4,9 m² więcej niż rok wcześniej), w tym w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem 62,9 m² (odpowiednio o 1,4 m² więcej), a w budownictwie indywidualnym 143,0 m² (o 0,3 m² mniej).

Według wstępnych danych¹ w okresie styczeń–wrzesień br. **wydano pozwolenia** lub **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** na budowę 254,7 tys. mieszkań (o 32,4% więcej niż przed rokiem) oraz **rozpoczęto budowę** 216,4 tys. mieszkań (odpowiednio o 29,3% więcej). We wrześniu br. wzrosła w skali roku liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 14,1% do 27,3 tys.), natomiast obniżyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 16,3% do 22,0 tys.).

Szacuje się, że na koniec września br. **w budowie** pozostawało 880,6 tys. mieszkań, tj. o 5,3% więcej niż w końcu września ub. roku.

¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 45. MIESZKANIA

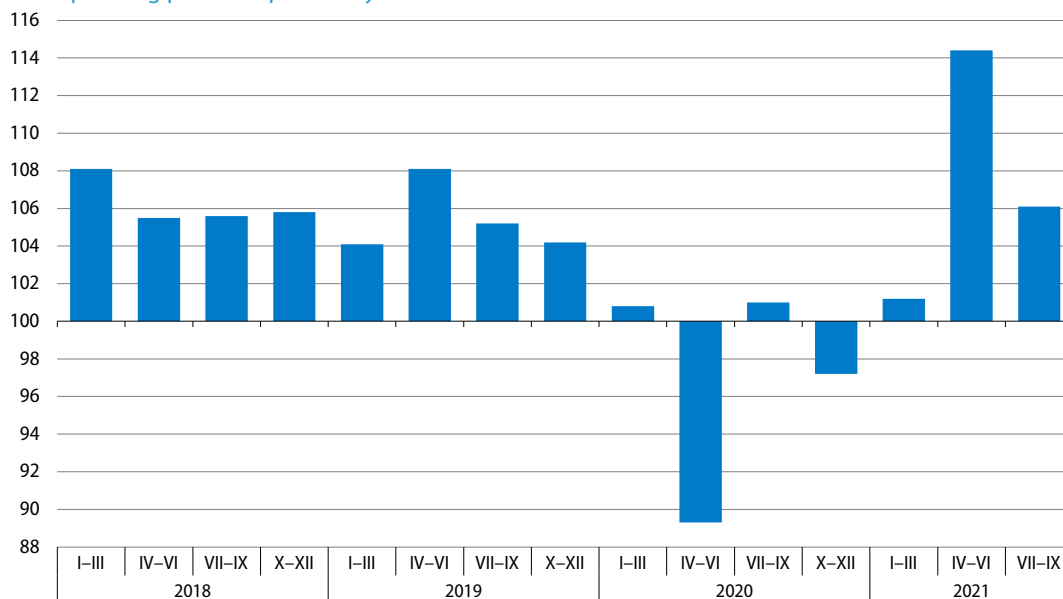
Rynek wewnętrzny

Domestic market

W okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż detaliczna**¹ była o 7,3% wyższa niż przed rokiem (kiedy obserwowano spadek o 3,1%). Wzrost sprzedaży notowano we wszystkich kwartałach br., największy w II kwartale (w tym okresie w ub. roku wystąpił jej znaczny spadek). We wrześniu br. sprzedaż detaliczna była o 5,1% większa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 5,4% w sierpniu br. i o 2,5% przed rokiem).

Wykres 20. Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 20. Retail sales of goods (constant prices) corresponding period of previous year=100

W okresie trzech kwartałów br. we wszystkich grupach sprzedaż detaliczna była wyższa niż rok wcześniej. Znaczny jej wzrost notowano w grupach tekstylia, odzież, obuwanie (o 26,2%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 17,7%), tj. tych, w których rok wcześniej wystąpiły najgłębsze spadki. Bardziej niż przeciętnie wzrosła także sprzedaż w grupie meble, rtv, agd (o 8,1%). W grupach o największym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, tj. w podmiotach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi, a także paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi wzrost sprzedaży wyniósł po 1,1%.

We wrześniu br. w większości grup sprzedaż detaliczna była większa niż przed rokiem, z wyjątkiem jednostek handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (gdzie wystąpił spadek o 4,1%). Największy wzrost sprzedaży utrzymał się w grupie tekstylia, odzież, obuwanie (wyniósł 14,5%). W niewielkim stopniu zwiększyła się natomiast sprzedaż w jednostkach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz zajmujących się handlem żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (odpowiednio o 0,4% i o 0,3%).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 25. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej
Table 25. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of retail sales

Wyszczególnienie Specification	2020					2021					2020	
	I–III	IV–VI	VII–IX	I–IX	IX	I–III	IV–VI	VII–IX	I–IX	IX	I–IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100										struktura w % structure in %	
Ogółem^a Total^a	100,8	89,3	101,0	96,9	102,5	101,2	114,4	106,1	107,3	105,1	100,0	100,0
w tym: of which:												
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	89,2	68,7	96,8	84,5	104,9	110,5	145,3	103,5	117,7	95,9	8,6	8,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	99,1	80,4	95,1	91,5	95,4	89,0	111,9	101,7	101,1	100,4	14,3	13,8
Żywność, napoje i wyroby tytonio- we Food, beverages and tobacco products	101,9	91,6	101,0	98,0	101,6	98,7	104,0	100,5	101,1	100,3	24,9	26,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt or- topedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, ortho- paedic equipment	108,1	86,1	100,3	97,9	101,4	91,9	118,6	108,9	105,8	108,2	6,8	7,0
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	86,1	77,2	95,0	86,1	98,3	111,0	137,5	127,9	126,2	114,5	6,3	5,6
Meble, rtv, agd Furniture, radio, TV and household appliances	102,0	101,1	110,1	104,7	108,6	113,3	108,7	103,4	108,1	108,0	9,4	9,4
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	92,3	93,9	102,5	96,5	103,0	105,5	109,3	103,7	106,1	103,0	4,8	4,9
Pozostałe Others	99,1	82,0	95,1	91,8	97,3	89,2	117,9	108,3	105,1	108,7	9,1	9,4

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

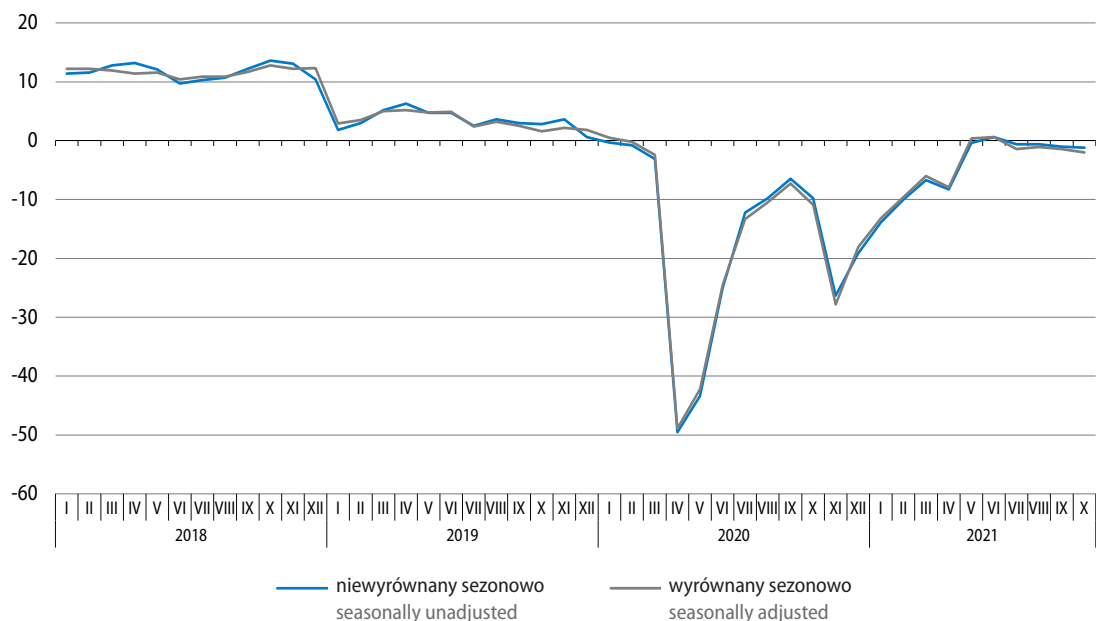
a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

We wrześniu br. sprzedaż detaliczna ogółem (w cenach bieżących) była mniejsza niż w sierpniu br., ale wzrosła jej wartość zrealizowana **przez Internet**² (w tym zwiększyła się ona m.in. w podmiotach z grup: meble, rtv, agd, a także tekstylia, odzież, obuwie oraz prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach, które w tej formie zrealizowały ok. 16%–23% swojej sprzedaży). W efekcie udział tej formy handlu w sprzedaży detalicznej ogółem zwiększył się z 7,9% przed miesiącem do 8,4% (we wrześniu ub. roku udział wynosił 6,8%).

Sprzedaż hurtowa³ w przedsiębiorstwach handlowych w okresie styczeń–wrzesień br. wzrosła w skali roku o 21,0%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 18,6% (wobec spadku rok wcześniej odpowiednio o 1,8% i o 0,2%). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem wysoki wzrost notowano w grupach: półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 36,4%) oraz narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatkowe wyposażenie (o 20,1%). We wrześniu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła w skali roku o 18,9%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 21,1% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 7,5% i o 7,1%).

Wykres 21. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

Chart 21. General business climate indicators in retail trade

2 Podmioty, dla których sprzedaż internetowa jest przeważającą formą sprzedaży są ujęte w grupie „Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet”. Natomiast sprzedaż przez Internet może być realizowana również przez podmioty w innych grupach, dla których podstawową formą jest sprzedaż stacjonarna.

3 W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pesymistycznie, podobnie jak przed miesiącem. Pogorszyły się negatywne oceny koniunktury formułowane przez jednostki mikro (do 9 pracujących), małe (od 10 do 49 pracujących) oraz średnie (od 50 do 249 pracujących). Przedsiębiorstwa duże (250 i więcej pracujących) oceniają koniunkturę bardziej korzystnie niż we wrześniu br. Wśród badanych branż bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem są oceny ogólnego klimatu koniunktury formułowane przez producentów pojazdów samochodowych; utrzymują się negatywne nastroje jednostek z branży żywność. Bardziej optymistyczne są natomiast oceny zgłaszane przez producentów tekstyliów, odzieży, obuwia oraz jednostki z branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Przedsiębiorstwa handlu detalicznego ogółem nadal formułują pesymistyczne oceny bieżącej sprzedaży oraz diagnozy i przewidywania w zakresie sytuacji finansowej. Mniej pesymistyczne są prognozy dotyczące sprzedaży. Dyrektorzy jednostek sygnalizują możliwość zwiększenia zatrudnienia oraz spodziewają się wzrostu cen towarów.

Wśród barier utrudniających działalność badanych przedsiębiorstw w handlu detalicznym, podobnie jak miesiąc wcześniej, najbardziej dotkliwie pozostają koszty zatrudnienia oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Do istotnych utrudnień należą również niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W porównaniu z wrześniem br. znaczenie poszczególnych barier nie uległo istotnym zmianom. W skali roku najbardziej zwiększyła się uciążliwość niedoboru pracowników, a zmniejszyła – dotkliwość trudności związanych z niedostatecznym popytem.

Przedsiębiorstwa handlu detalicznego w październiku br. obawiają się negatywnego wpływu **pandemii COVID-19** na ich działalność w podobnym stopniu jak w poprzednim miesiącu. Nieco mniej badanych podmiotów odczuwa tylko nieznaczne negatywne skutki pandemii bądź ich brak (ponad 70% wobec 73% we wrześniu br.); ok. 24% obawia się poważnych skutków pandemii (wobec 21% miesiąc wcześniej), a ok. 6% jednostek, podobnie jak przed miesiącem, spodziewa się konsekwencji zagrażających stabilności firmy. Przedsiębiorstwa szacują, że spadek zamówień na towary składanych przez klientów wyniesie blisko 3% (tj. będzie zbliżony do wskazywanego przed miesiącem). W przypadku kontynuacji aktualnych obostrzeń związanych z pandemią podobny odsetek podmiotów jak we wrześniu br. widzi możliwość funkcjonowania w takich warunkach: powyżej 6 miesięcy (55%), przez okres od 4 do 6 miesięcy (ponad 29%) oraz od 2 do 3 miesięcy (ponad 11%). Mniej firm niż przed miesiącem zakłada natomiast, że może przetrwać najwyżej miesiąc (ponad 4% wobec ok. 6%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 56. SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 57. SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Transport Transport

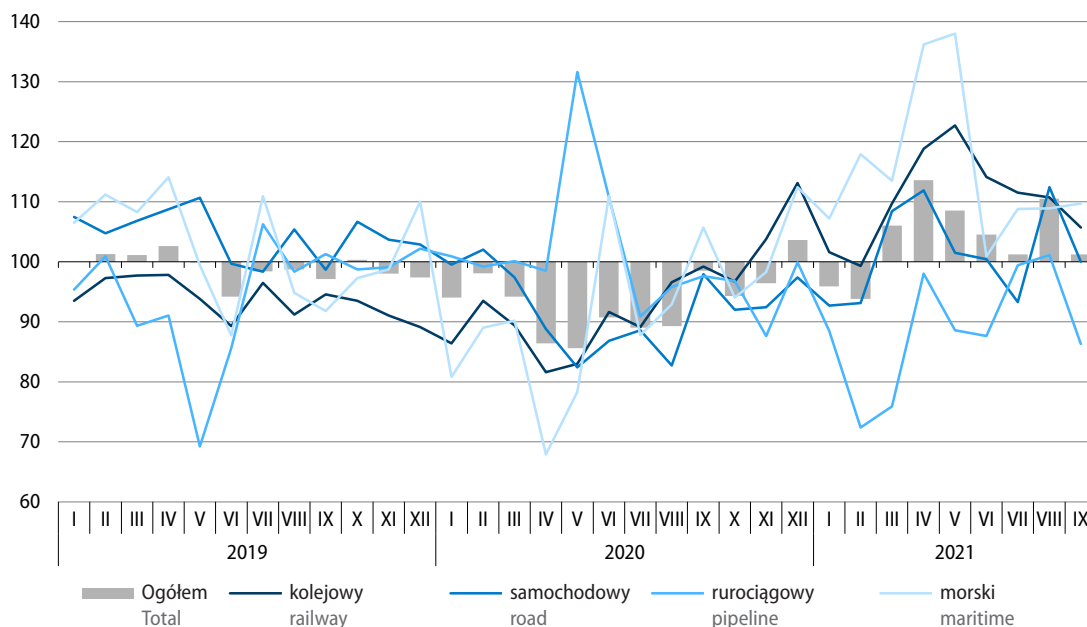
W okresie styczeń–wrzesień br. przewozy ładunków były większe niż rok wcześniej, kiedy uległy ograniczeniu. Mniejsze były natomiast przewozy pasażerskie (pomimo wzrostu w II i III kwartale br.), ale skala ich spadku nie była tak głęboka jak w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. utrzymał się wzrost przewozów ładunków, natomiast po raz pierwszy od marca br. zmniejszyły się przewozy pasażerów.

Przewozy ładunków ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. były o 3,8% większe niż przed rokiem (wówczas notowano spadek o 8,3%). Wzrosły przewozy w transporcie kolejowym (o 10,3% wobec spadku o 10,0% w analogicznym okresie ub. roku), samochodowym (o 1,5% wobec spadku o 8,6%) oraz morskim (o 14,6% wobec spadku o 11,0%), natomiast zmniejszyły się w transporcie rurociągowym (o 11,5% wobec wzrostu o 1,6%).

We wrześniu br. przetransportowano o 1,2% więcej ładunków niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 10,5% przed miesiącem oraz spadku o 1,5% we wrześniu ub. roku). Utrzymał się wzrost przewozów transportem kolejowym (o 5,7%), natomiast przewozy transportem samochodowym były zbliżone do notowanych przed rokiem (we wrześniu ub. roku w obu tych rodzajach transportu notowano niewielkie spadki). W kolejnym miesiącu z rzędu wzrosły przewozy transportem morskim (o 9,7%). Natomiast niższe niż przed rokiem były przewozy transportem rurociągowym (o 13,7%).

Wykres 22. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 22. Transport of goods by selected types of transport corresponding period of previous year=100

Tablica 26. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu
 Table 26. Transport of goods by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	IX 2021		I-IX 2021	
	w tys. ton in thousand tonnes	IX 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	I-IX 2020=100
Ogółem Total	49392	101,2	424777	103,8
w tym: of which:				
Kolejowy Railway	20357	105,7	174696	110,3
Samochodowy Road	24315	100,0	208373	101,5
Rurociągowy Pipeline	3784	86,3	34606	88,5
Morski Maritime	815	109,7	6339	114,6

W portach morskich w okresie styczeń–wrzesień br. przeładowano 70,6 mln ton, tj. o 7,8% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 7,8%). Wzrosły obroty ładunków masowych ciekłych (o 21,1%, w tym ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 28,8%), ładunków tocznych (o 17,3%) oraz kontenerów (o 8,4%). Odnotowano natomiast spadek przeładunków ładunków masowych suchych (o 2,6%, w tym przeładunku węgla i koksu o 10,8%) oraz ładunków drobnicowych (o 8,9%).

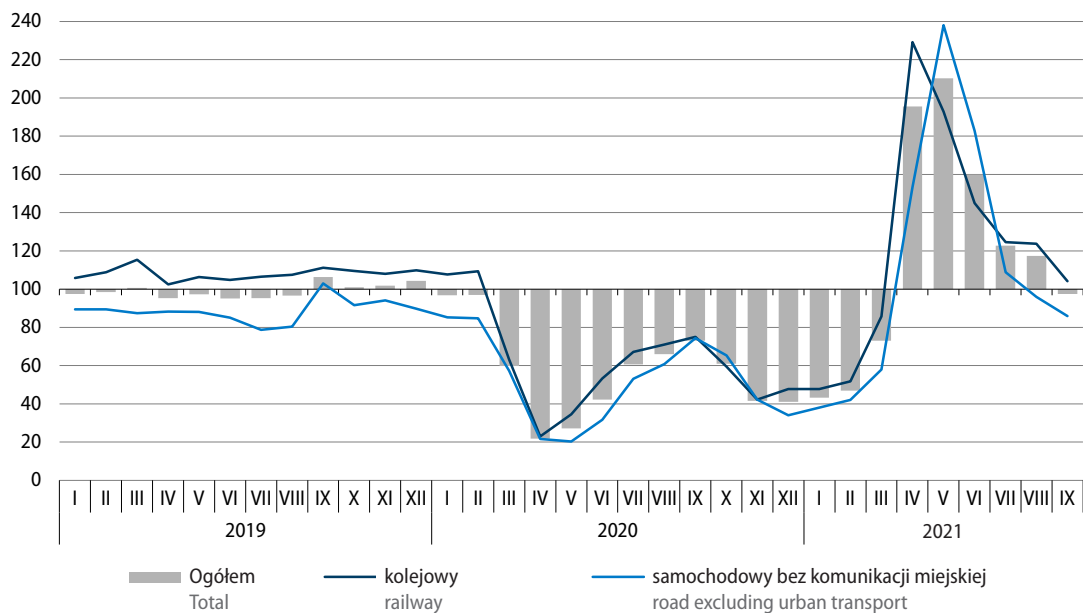
We wrześniu br. obroty ładunkowe w portach morskich wyniosły 7,6 mln ton, tj. o 0,4% więcej niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,8% we wrześniu ub. roku). W kolejnym miesiącu z rzędu odnotowano wzrost obrotów ładunków masowych ciekłych (o 13,0%, w tym przeładunku ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 12,2%) oraz ładunków tocznych (o 6,5%). Po spadku w sierpniu br. zwiększyły się przeładunki ładunków drobnicowych (o 11,1%) oraz kontenerów (o 4,9%). Podobnie jak w poprzednich dwóch miesiącach, niższe niż przed rokiem były obroty ładunków masowych suchych (o 15,0%, w tym przeładunek węgla i koksu o 40,9%).

Środkami transportu publicznego w okresie styczeń–wrzesień br. przewieziono ogółem o 4,8% mniej **pasażerów** niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 39,8%). Obniżyły się przewozy w transporcie samochodowym (o 16,7%), a wzrosły w transporcie kolejowym (o 1,9%) oraz lotniczym (o 32,1%).

We wrześniu br. przewieziono ogółem o 2,6% mniej pasażerów niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 17,4% przed miesiącem oraz spadku o 27,0% we wrześniu ub. roku). W drugim miesiącu z rzędu zmniejszyły się przewozy transportem samochodowym (o 14,0%). Utrzymał się wzrost w transporcie kolejowym (wyniósł 4,2%), ale był znacznie mniejszy niż w poprzednich miesiącach. Transportem lotniczym przewieziono niemal dwa i pół razy więcej pasażerów niż we wrześniu ub. roku, ale o około połowę mniej niż zwykle w tym okresie w poprzednich latach.

Wykres 23. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 23. Transport of passengers by selected types of transport corresponding period of previous year=100

Tablica 27. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu

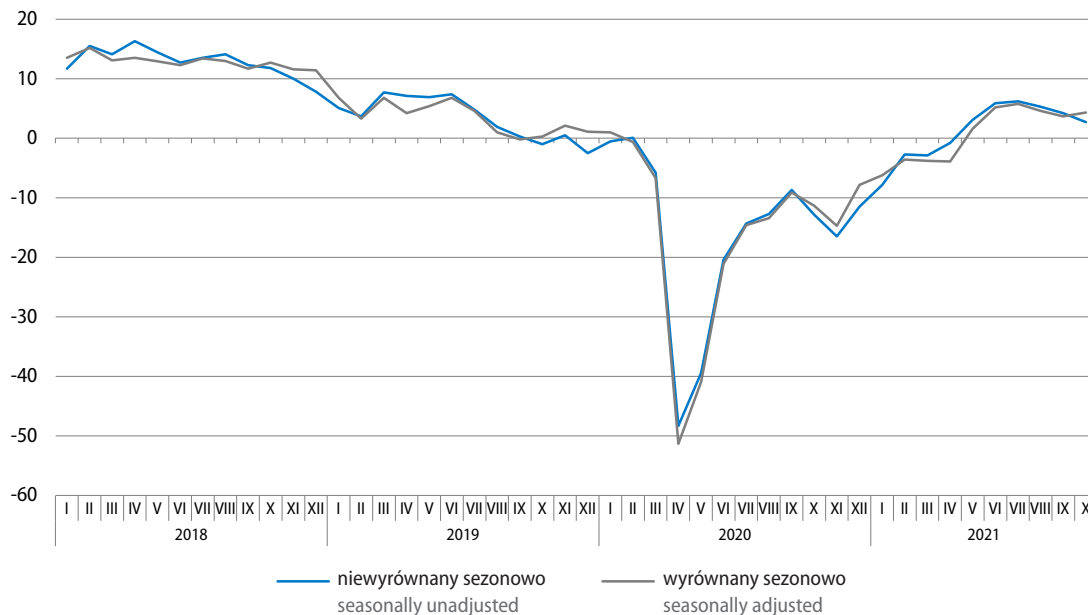
Table 27. Transport of passengers by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	IX 2021		I-IX 2021	
	w tys. pasażerów in thousand passengers	IX 2020=100	w tys. pasażerów in thousand passengers	I-IX 2020=100
Ogółem^a Total^a	38737	97,4	262007	95,2
w tym: of which:				
Kolejowy Railway	22451	104,2	167760	101,9
Samochodowy Road	15243	86,0	88512	83,3
Lotniczy ^b Air ^b	926	245,6	4685	132,1

a Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej. b łącznie z przewozami obcych przewoźników lotniczych, mających agendy w Polsce.

a Excluding transports by urban road transport fleet. b Including carriage realised by foreign air transport carriers with branch offices in Poland.

Wykres 24. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w transporcie i gospodarce magazynowej
 Chart 24. General business climate indicators in transportation and storage

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany nadal pozytywnie. Najbardziej optymistyczne i lepsze niż przed miesiącem są nastroje podmiotów dużych (powyżej 250 pracujących). Korzystne, zbliżone do formułowanych we wrześniu br., są wskazania jednostek średnich (od 50 do 249 pracujących). Spośród wszystkich klas wielkości najbardziej pesymistyczne (i gorsze niż w poprzednim miesiącu) są oceny podmiotów małych (od 10 do 49 pracujących). Nadal negatywnie oceniają koniunkturę również jednostki mikro (poniżej 9 pracujących). Jednostki transportu i gospodarki magazynowej ogółem formułują mniej optymistyczne niż we wrześniu br. oceny bieżące popytu i sprzedaży. Diagnozy w zakresie sytuacji finansowej również uległy pogorszeniu i są nieznacznie negatywne. Prognozy dotyczące popytu są mniej korzystne niż przed miesiącem, natomiast w zakresie sprzedaży i sytuacji finansowej są negatywne (wobec pozytywnych przed miesiącem). Dyrektorzy jednostek planują zwiększenie zatrudnienia oraz oczekują wzrostu cen.

Do najbardziej odczuwalnych utrudnień w prowadzeniu działalności w transporcie i gospodarce magazynowej w październiku br. nadal zaliczane są koszty zatrudnienia oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W skali miesiąca dotkliwość barier nie uległa istotnym zmianom. W porównaniu z październikiem ub. roku najbardziej wzrosło znaczenie niedoboru wykwalifikowanych pracowników, natomiast spadło – niedostatecznego popytu.

Obawy przedsiębiorstw z sekcji transport i gospodarka magazynowa dotyczące negatywnego wpływu **pandemii COVID-19** na prowadzoną działalność w październiku br. są zbliżone do wskazywanych przed miesiącem. Nieznacznych skutków pandemii lub ich braku, podobnie jak we wrześniu br., spodziewa się 75% podmiotów; większy odsetek firm niż w poprzednim miesiącu wskazuje na poważne konsekwencje (ok. 17% wobec ok. 13%), a mniejszy – spodziewa się skutków zagrażających stabilności firmy (ok. 8% wobec ok. 12%). Przedsiębiorstwa szacują, że w październiku br. spadek otrzymanych zamówień na usługi wyniesie ok. 4% (tj. będzie zbliżony do wskazywanego przed miesiącem). W przypadku kontynuacji aktualnych obostrzeń związanych z pandemią możliwość przetrwania powyżej 6 miesięcy zgłasza podobny odsetek podmiotów jak we wrześniu br. (ok. 59%), a mniejszy – przez okres od 4 do 6 miesięcy (ok. 16% wobec ok. 22%). Więcej jednostek wskazuje natomiast na prawdopodobieństwo przetrwania od 2 do 3 miesięcy (ok. 14% wobec ok. 9%). Zbliżony do notowanego we wrześniu br. jest odsetek podmiotów, które widzą szanse utrzymania się najwyżej miesiąc (ok. 10%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 54. PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW

TABL. 55. ŁADUNKI ZAŁADOWANE I WYŁADOWANE W PORTACH MORSKICH

TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Handel zagraniczny Foreign trade

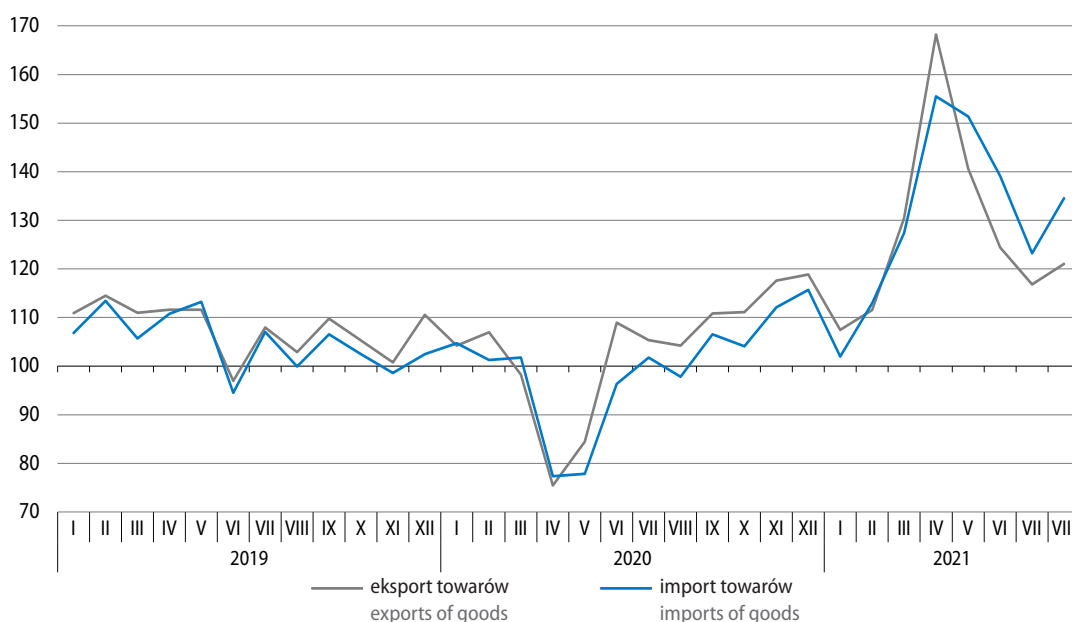
W okresie styczeń–sierpień br. obroty handlu zagranicznego były dużo wyższe niż rok wcześniej, kiedy notowano ich niewielki spadek. Import wzrósł nieco bardziej niż eksport. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, niższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosła wymiana towarowa ze wszystkimi grupami krajów. W okresie styczeń–lipiec br. obroty ogółem w cenach stałych były większe niż przed rokiem, a wskaźnik terms of trade kształtował się mniej korzystnie niż rok wcześniej.

Eksport liczony w złotych (**w cenach bieżących**) zwiększył się w skali roku o 25,9% do 829,5 mld zł, a import wzrósł o 29,2% do 821,2 mld zł (przed rokiem odnotowano spadek eksportu o 1,8% i importu o 5,3%). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 8,3 mld zł (wobec 23,2 mld zł rok wcześniej).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–lipiec br. zwiększył się w skali roku o 17,6%, a import wzrósł o 19,5%. Wyższy niż przed rokiem był wolumen eksportu do wszystkich grup krajów: do krajów rozwijających się o 23,4%, do krajów rozwiniętych o 17,2% (w tym do krajów UE o 19,0%), a do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 15,4%. Podobne tendencje wystąpiły w imporcie: największy wzrost importu w cenach stałych notowano z krajów rozwijających się (o 23,6%). Wolumen towarów sprowadzanych z krajów rozwiniętych wzrósł o 19,2% (w tym z krajów UE o 20,6%), a z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 7,3%.

Wykres 25. Obroty handlu zagranicznego (ceny bieżące) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 25. Foreign trade turnover (current prices)
corresponding period of previous year=100

Tablica 28. Obroty towarowe handlu zagranicznego
Table 28. Foreign trade turnover of goods

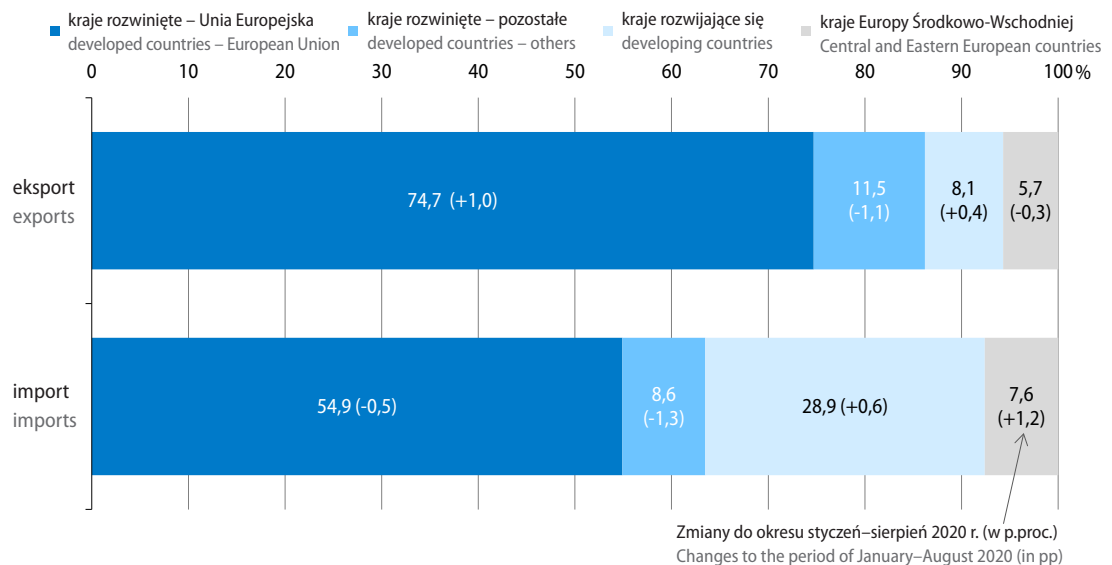
Wyszczególnienie Specification	I–VIII 2021						I–VIII 2020	I–VIII 2021
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I–VIII 2020=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport								
Exports	829489,7	182523,0	219392,4	125,9	121,8	132,1	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	715103,2	157356,8	189155,3	125,8	121,7	132,0	86,3	86,2
w tym Unia Europejska of which European Union	619789,1	136388,3	163960,0	127,7	123,5	134,0	73,7	74,7
w tym strefa euro of which euro area	489006,6	107609,9	129364,1	129,1	124,9	135,5	57,5	59,0
Kraje rozwijające się Developing countries	67294,9	14808,9	17797,9	133,2	128,9	139,9	7,7	8,1
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	47091,6	10357,3	12439,2	118,8	115,0	124,6	6,0	5,7
Import^a								
Imports^a	821214,0	180697,2	217154,5	129,2	124,9	135,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	521586,6	114781,3	137970,5	125,8	121,5	131,9	65,3	63,5
w tym Unia Europejska of which European Union	450910,7	99233,8	119293,6	128,1	123,8	134,3	55,4	54,9
w tym strefa euro of which euro area	374566,4	82432,6	99095,0	128,5	124,2	134,8	45,9	45,6
Kraje rozwijające się Developing countries	237120,8	52169,0	62679,6	131,6	127,4	138,0	28,3	28,9
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	62506,7	13746,8	16504,5	153,7	148,1	160,4	6,4	7,6
Saldo								
Balance	8275,6	1825,8	2237,9
Kraje rozwinięte Developed countries	193516,6	42575,5	51184,8
w tym Unia Europejska of which European Union	168878,4	37154,5	44666,4
w tym strefa euro of which euro area	114440,2	25177,3	30269,0
Kraje rozwijające się Developing countries	-169825,9	-37360,1	-44881,6
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	-15415,1	-3389,5	-4065,3

a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są wg kraju pochodzenia. Dane dot. importu wg kraju wysyłki dostępne są w informacji sygnałnej o wynikach wstępnych „Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń–sierpień 2021” na stronie internetowej GUS: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/109/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_styczen-sierpień_2021_r.pdf
a Data on imports by groups of countries are presented by country of origin. Data on imports by country of consignment are available in news releases on preliminary results 'Foreign trade turnover of goods in total and by countries in in January–August 2021' at Statistics Poland's website https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/en/defaultaktualnosci/3285/1/112/1/foreign_trade_turnover_of_goods_in_total_and_by_countries_in_january_-_august_2021.pdf

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych i importowanych (liczone w złotych) w okresie styczeń–lipiec br. wzrosły w skali roku odpowiednio o 7,7% i o 7,5%. Wskaźnik **terms of trade** w obrotach ogółem ukształtował się na poziomie 100,2 (wobec 103,5 przed rokiem). Bardziej korzystne niż rok wcześniej były uwarunkowania cenowe w obrotach z krajami rozwiniętymi (102,4 wobec 101,5 w okresie styczeń–lipiec ub. roku), choć w obrotach z krajami UE wskaźnik terms of trade nieco obniżył się (do 101,7 ze 101,9). Poprawę relacji cen odnotowano także w obrotach z krajami rozwijającymi się (do 102,0 ze 100,5). Znaczniejszemu pogorszeniu uległy natomiast warunki wymiany z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie (76,6 wobec 129,7 rok wcześniej).

Wykres 26. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według grup krajów w okresie styczeń–sierpień 2021 r.

Chart 26. Geographical structure of foreign trade turnover by the groups of countries in the period of January–August 2021

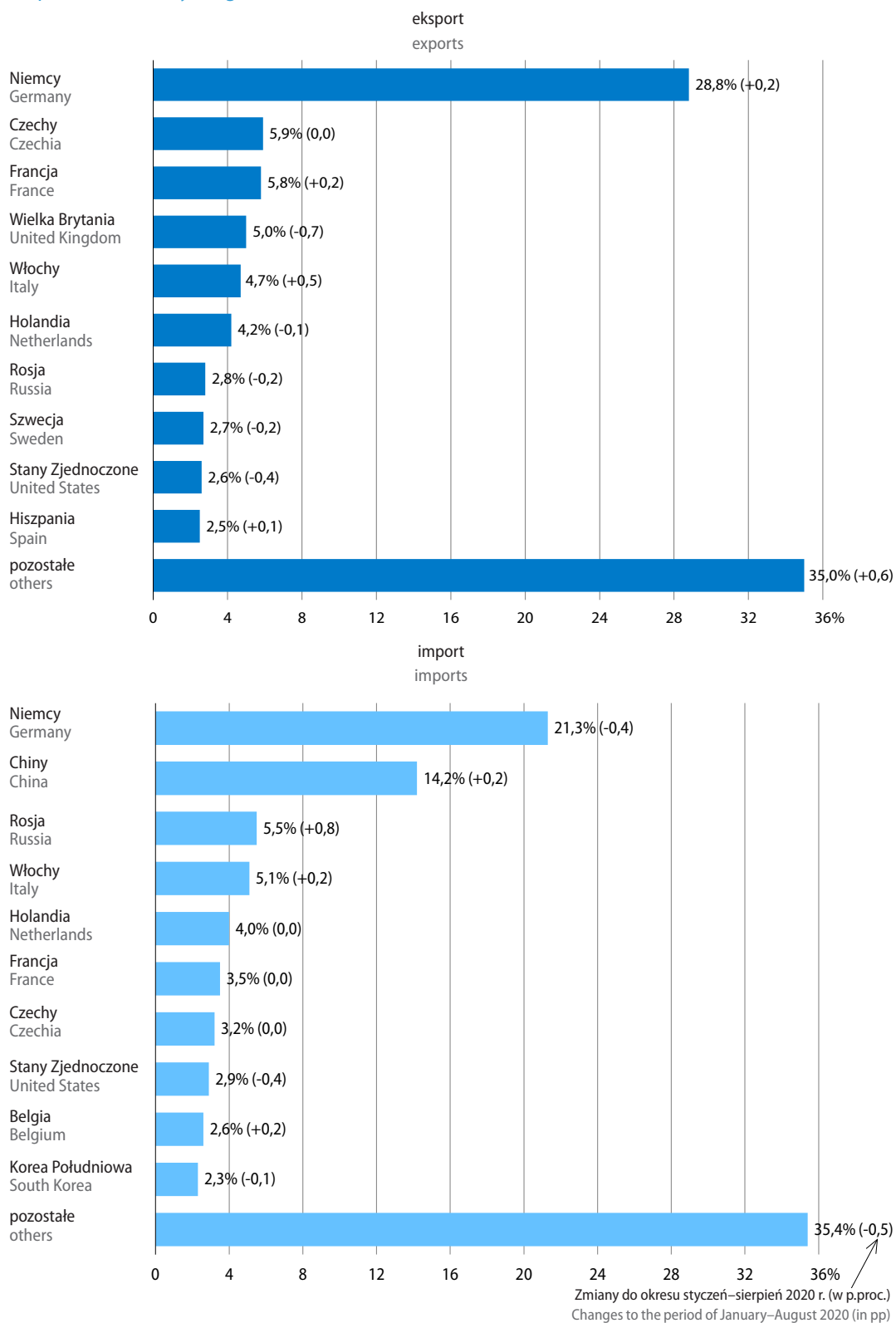

W **strukturze geograficznej obrotów** w okresie styczeń–sierpień br. udział krajów rozwiniętych po obu stronach wymiany był zbliżony do notowanego przed rokiem (przy wzroście udziału krajów UE w eksporcie i spadku w imporcie). Kraje Europy Środkowo-Wschodniej miały mniejszy niż rok wcześniej udział w eksporcie ogółem, a większy – w imporcie ogółem, natomiast udział krajów rozwijających się wzrósł po obu stronach wymiany.

Kraje rozwinięte to główna grupa partnerów handlowych Polski. Ich udział w eksporcie ogółem w okresie styczeń–sierpień br. wyniósł 86,2% (wobec 86,3% przed rokiem), a w imporcie ogółem – 63,5% (wobec odpowiednio 65,3%). Eksport do tej grupy krajów wzrósł w skali roku o 25,8% do 715,1 mld zł, a import z tych krajów zwiększył się o 25,8% do 521,6 mld zł. Dodatnie saldo było wyższe niż rok wcześniej i wyniosło 193,5 mld zł (wobec 153,8 mld zł).

Wykres 27. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według krajów w okresie styczeń–sierpień 2021 r.

Chart 27. Geographical structure of foreign trade turnover by countries in the period of January–August 2021

Udział krajów **Unii Europejskiej** w obrotach ogółem wzrósł po stronie eksportu (z 73,7% przed rokiem do 74,7%), natomiast obniżył się po stronie importu (z 55,4% do 54,9%). Eksport do krajów UE był o 27,7% wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 619,8 mld zł, a import z tych krajów zwiększył się o 28,1% do 450,9 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem (168,9 mld zł wobec 133,2 mld zł).

W wymianie handlowej Polski od lat utrzymuje się dominująca pozycja rynku niemieckiego. W okresie ośmiu miesięcy br. udział **Niemiec** nie zmienił się istotnie w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, tj. wzrósł w eksporcie ogółem o 0,2 p.proc. do 28,8%, a w imporcie ogółem obniżył się o 0,4 p.proc. do 21,3%. Wartość obrotów z tym krajem zwiększyła się w skali roku po obu stronach wymiany po 26,7% (w eksporcie do 238,5 mld zł, a w imporcie do 174,5 mld zł). Dodatkowo saldo było wyższe niż rok wcześniej (64,0 mld zł wobec 50,5 mld zł). W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC, odnotowano m.in. ponad dwukrotny wzrost wartości eksportowanych urządzeń i aparatów elektrycznych; znacznie zwiększył się również eksport urządzeń elektrycznych i nieelektrycznych, typu domowego oraz artykułów odzieżowych z materiałów włókienniczych, nawet dzianych. Po stronie importu zwiększyła się m.in. wartość sprowadzanych silników spalinowych tłokowych i ich części, a także papieru i tektury oraz części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych.

Do wszystkich pozostałych głównych partnerów handlowych Polski z grupy krajów rozwiniętych odnotowano wzrost eksportu w skali roku: do Włoch (o 41,6%), Francji (o 30,7%), Hiszpanii (o 29,4%), Czech (o 25,5%), Holandii (o 22,1%), Szwecji (o 20,2%), Wielkiej Brytanii (o 11,4%) oraz do Stanów Zjednoczonych (o 9,1%). Po stronie importu zwiększyła się wartość towarów sprowadzanych z Belgii (o 41,6%), Włoch (o 34,8%), Czech (o 31,0%), Holandii (o 30,1%), Francji (o 29,8%), Korei Południowej (o 23,8%) oraz ze Stanów Zjednoczonych (o 13,3%).

Obroty z **krajami rozwijającymi się** w okresie styczeń–sierpień br. stanowiły 8,1% eksportu ogółem oraz 28,9% importu ogółem (wobec odpowiednio 7,7% i 28,3% przed rokiem). Eksport do tej grupy krajów wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 33,2% i wyniósł 67,3 mld zł, a import zwiększył się o 31,6% do 237,1 mld zł (w tym wartość towarów sprowadzanych z Chin wzrosła o 31,2% do 116,7 mld zł). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w kwocie 169,8 mld zł (wobec minus 129,6 mld zł rok wcześniej).

Udział **krajów Europy Środkowo-Wschodniej** w okresie styczeń–sierpień br. w eksporcie ogółem zmniejszył się w skali roku o 0,3 p.proc. i wyniósł 5,7%, natomiast w imporcie ogółem wzrósł o 1,2 p.proc. do 7,6%. Eksport do tej grupy krajów był o 18,8% większy niż przed rokiem i wyniósł 47,1 mld zł, natomiast import wzrósł o 53,7% do 62,5 mld zł. Ujemne saldo pogłębiło się z minus 1,0 mld zł rok wcześniej do minus 15,4 mld zł. Obroty z Rosją, głównym partnerem handlowym Polski z tej grupy krajów, wzrosły po obu stronach wymiany: po stronie eksportu o 17,2% do 23,1 mld zł, a po stronie importu o 48,5% do 44,8 mld zł. Kwota ujemnego salda wymiany wyniosła minus 21,7 mld zł (wobec minus 10,5 mld zł przed rokiem).

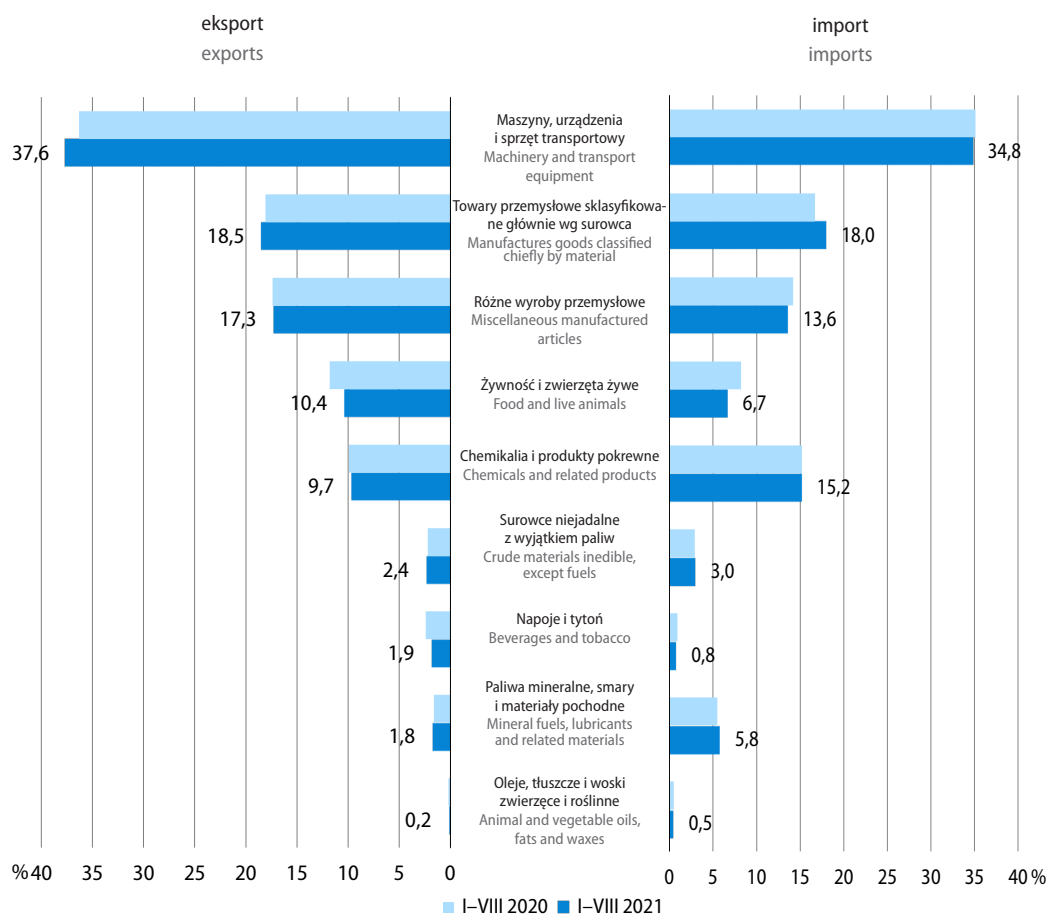
W obrotach towarowych **wg nomenklatury SITC** w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku, odnotowano wzrost we wszystkich sekcjach towarowych. Znaczne wzrosty notowano w sekcjach o najwyższym udziale w obrotach towarowych ogółem, tj.: maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy, towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca oraz różne wyroby przemysłowe. W strukturze towarowej eksportu w największym stopniu wzrósł udział sekcji maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy, natomiast najbardziej zmniejszył się udział sekcji żywność i zwierzęta żywe. W imporcie odnotowano najwyższy wzrost udziału sekcji towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca, natomiast najbardziej obniżył się, podobnie jak w eksporcie ogółem, udział sekcji żywność i zwierzęta żywe.

Tablica 29. Dynamika i struktura obrotów ogółem według sekcji SITC
Table 29. Foreign trade indices and structure by SITC sections

Wyszczególnienie Specification	I–VIII 2021		I–VIII 2020	
	w mln zł in PLN millions	I–VIII 2020=100	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	829489,7	125,9	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	86114,6	111,3	10,4	11,8
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	15670,3	101,3	1,9	2,4
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	20253,9	138,2	2,4	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	15009,9	143,6	1,8	1,6
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	1691,4	140,8	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	80364,2	122,8	9,7	9,9
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	153435,8	129,0	18,5	18,1
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	311639,2	130,4	37,6	36,3
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	143796,9	125,6	17,3	17,4
Import Imports	821214,0	129,2	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	55322,5	106,9	6,7	8,2
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	6235,1	108,6	0,8	0,9
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	24887,3	136,3	3,0	2,9
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	47327,7	135,6	5,8	5,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	3894,9	126,0	0,5	0,5
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	125052,0	129,9	15,2	15,2
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	147745,5	139,4	18,0	16,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	286042,0	128,1	34,8	35,1
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	111453,5	123,5	13,6	14,2

Wykres 28. Udział wybranych sekcji towarowych (wg SITC) w obrotach towarowych handlu zagranicznego ogółem w okresie styczeń–sierpień 2021 r.

Chart 28. Share of selected SITC sections in total foreign trade turnover in the period of January–August 2021

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku, wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na zużycie pośrednie (z 57,1% do 59,6%), a obniżył się udział towarów konsumpcyjnych w imporcie ogółem (z 27,5% do 25,1%) oraz nieznacznie – dóbr inwestycyjnych (z 15,4% do 15,3%). Wyższy niż przed rokiem był import dóbr w ramach wszystkich kategorii ekonomicznych: towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 35,0%, dóbr inwestycyjnych – o 28,3% oraz towarów konsumpcyjnych – o 17,8%.

Eksport **produktów rolno-spożywczych** (według CN) w okresie styczeń–sierpień br. wzrósł w skali roku o 9,9% i wyniósł 107,6 mld zł, a import zwiększył się o 8,5% do 71,3 mld zł. Obroty zamknęły się wyższym niż przed rokiem dodatnim saldem (36,3 mld zł wobec 32,3 mld zł). Udział towarów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zmniejszył się po obu stronach wymiany – w eksporcie o 1,9 p.proc. do 13,0%, a w imporcie o 1,7 p.proc. do 8,7%. Wartość wymiany handlowej ze wszystkimi grupami krajów była wyższa niż rok wcześniej. Eksport do krajów rozwijających się wzrósł o 13,6%, do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 11,3%, a do krajów rozwiniętych – o 9,3% (w tym do krajów UE o 11,2%). Wartość towarów rolno-spożywczych sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększyła się o 16,4%, z krajów rozwiniętych – o 8,2% (w tym z UE o 10,5%), a z krajów rozwijających się – o 7,7%.

Tablica 30. Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (według CN)
Table 30. Foreign trade turnover of agri-food products (by CN)

Wyszczególnienie Specification	I–VIII 2021						I–VIII 2020	I–VIII 2021
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I–VIII 2020=100			struktura w % structure in %	
				zł PLN	EUR EUR	USD USD		
Eksport Exports	107633,7	23682,4	28460,2	109,9	106,4	115,4	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	57592,6	12671,6	15227,3	109,9	106,5	115,5	53,5	53,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	29797,5	6556,4	7879,8	107,5	104,0	112,9	28,3	27,7
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	18063,2	3974,5	4776,1	111,5	107,8	117,0	16,5	16,8
Oleje i tłuszcze Fats and oils	2180,4	479,9	576,9	133,2	129,1	140,1	1,7	2,0
Import Imports	71320,0	15694,6	18864,3	108,5	105,0	114,0	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	30773,0	6771,2	8137,6	111,0	107,5	116,7	42,2	43,1
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	17075,5	3757,8	4516,7	100,9	97,6	106,0	25,8	23,9
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	19219,4	4230,4	5087,0	108,9	105,2	114,4	26,8	27,0
Oleje i tłuszcze Fats and oils	4252,1	935,3	1123,0	124,6	120,5	130,6	5,2	6,0
Saldo Balance	36313,7	7987,8	9595,9
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	26819,5	5900,4	7089,7
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	12722,0	2798,7	3363,1
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	-1156,1	-255,9	-310,8
Oleje i tłuszcze Fats and oils	-2071,7	-455,3	-546,1

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 60. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW I NOMENKLATURY SITC

TABL. 61. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW

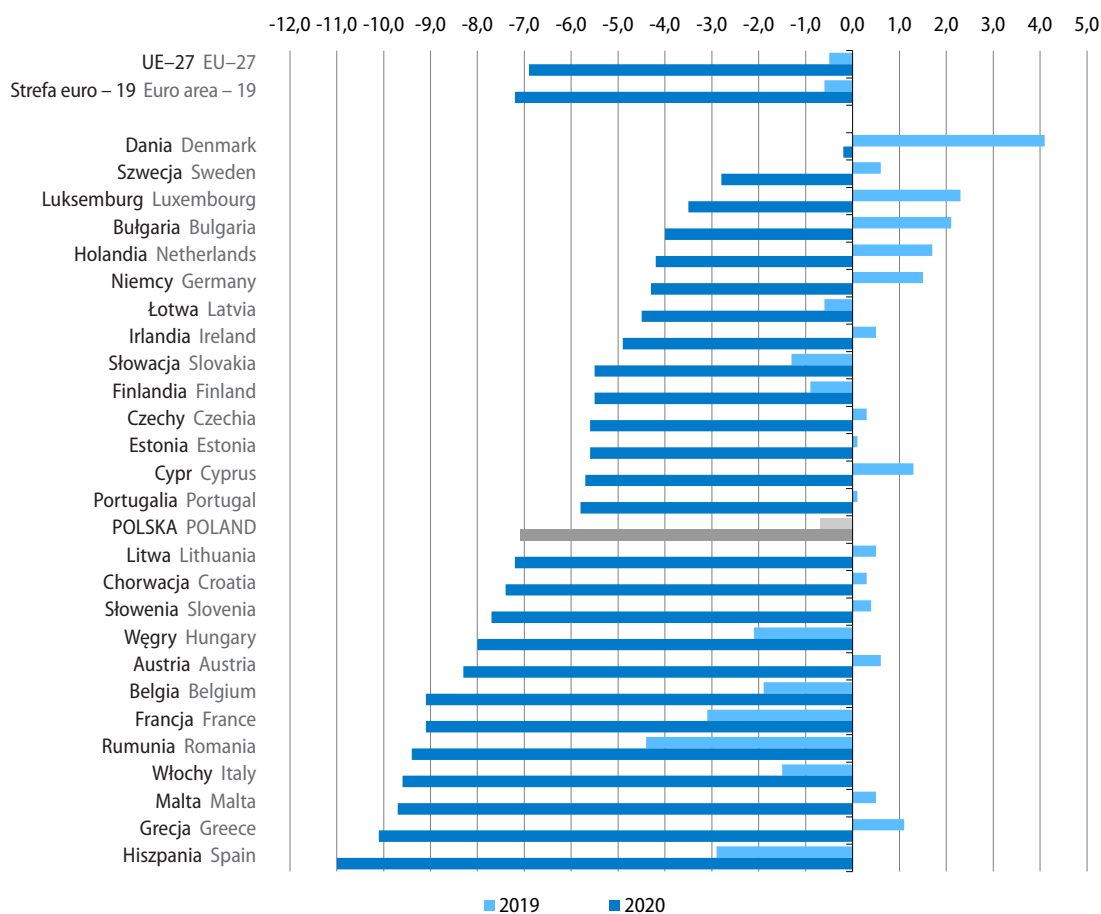
Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach

Socio-economic situation in the European Union and in selected countries

W Unii Europejskiej¹ ogółem w 2020 r. obserwowano znaczne pogorszenie relacji **deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w porównaniu z 2019 r. (z -0,5% do -6,9%). Relacja ta pogorszyła się we wszystkich krajach członkowskich i w większości (oprócz Danii i Szwecji) przekroczyła ustalone kryterium konwergencji (-3,0% PKB). Największy deficyt odnotowano w Hiszpanii (-11,0% wobec -2,9% rok wcześniej), Grecji (-10,1% wobec 1,1%) oraz na Malcie (-9,7% wobec 0,5%). Znaczny deficyt, ponad dwukrotnie wyższy od dopuszczalnego progu, obserwowano ponadto m.in. we Włoszech, w Rumunii, Belgii, we Francji, w Austrii, na Węgrzech, w Słowenii, Chorwacji oraz na Litwie (w granicach od -9,6% do -7,2% PKB). W Polsce deficyt wyniósł -166,1 mld zł, co stanowiło -7,1% PKB (wobec -0,7% PKB w 2019 r.).

Wykres 29. Deficyt / nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB

Chart 29. General government deficit / surplus in % of GDP

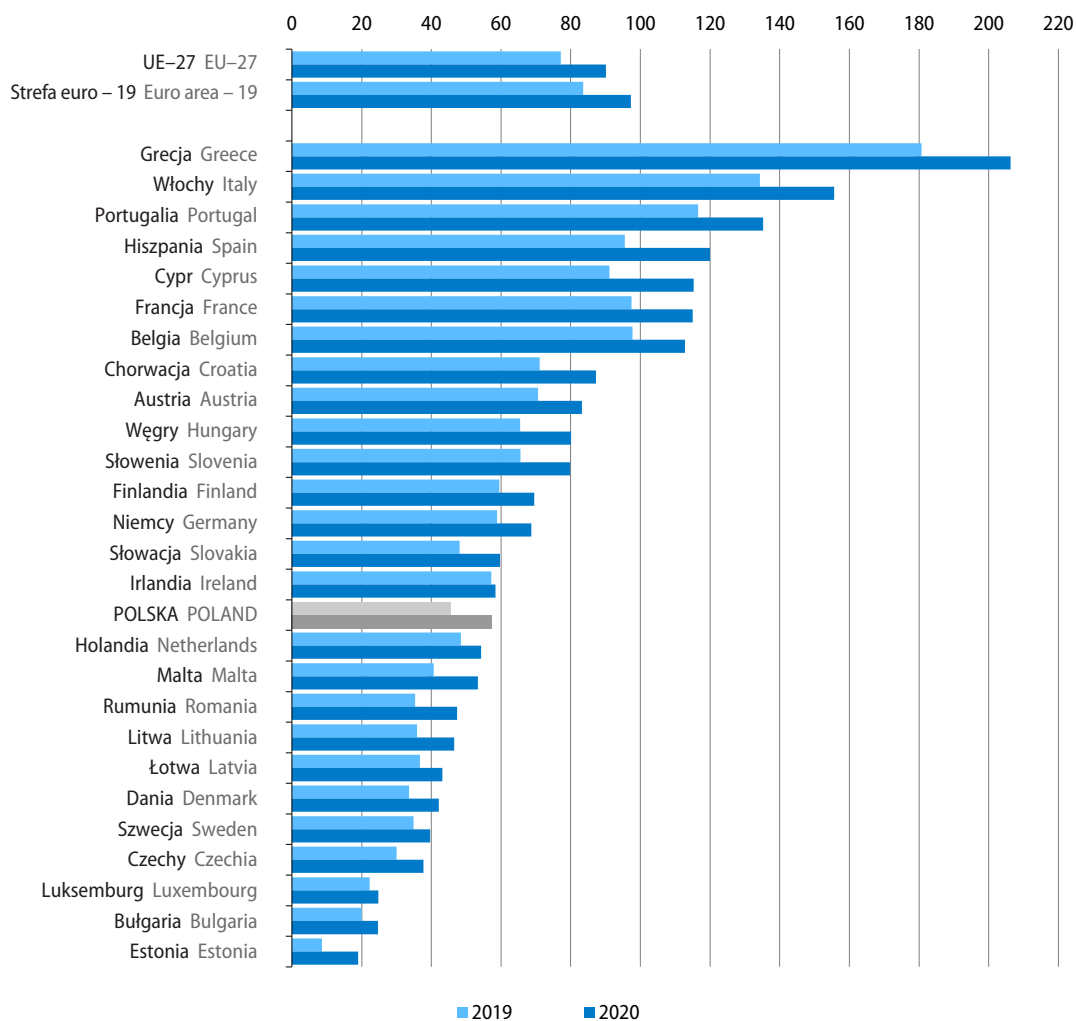
Źródło: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).

Source: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).

¹ Według notyfikacji fiskalnej opublikowanej przez Eurostat w dniu 21 października 2021 r.

Również relacja **długu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w Unii Europejskiej ogółem uległa pogorszeniu (do 90,1% z 77,2% w 2019 r.). Dopuszczalny poziom długu (60,0% PKB) przekroczyło trzynaście państw członkowskich. Pogorszyła się trudna sytuacja Grecji, gdzie dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 206,3% PKB, tj. o 25,6 p.proc. więcej niż rok wcześniej. Wysoki poziom długu obserwowano we Włoszech (155,6% PKB) oraz w Portugalii (135,2% PKB). Relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto wyższą od przeciętnej w UE notowano ponadto w Hiszpanii, na Cyprze, we Francji oraz w Belgii (w granicach od 120,0% do 112,8% PKB). Ustalone kryterium dotyczące długu przekroczyła także Chorwacja, Austria, Węgry, Słowenia, Finlandia oraz Niemcy, gdzie kształtował się on w granicach od 87,3% do 68,7% PKB. W Polsce w 2020 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 1336,6 mld zł, co stanowiło 57,4% PKB (wobec 45,6% PKB w 2019 r.). Podobnie jak w latach poprzednich, najniższą relację długu do produktu krajowego brutto notowano w Estonii (19,0%), Bułgarii (24,7%) oraz Luksemburgu (24,8%).

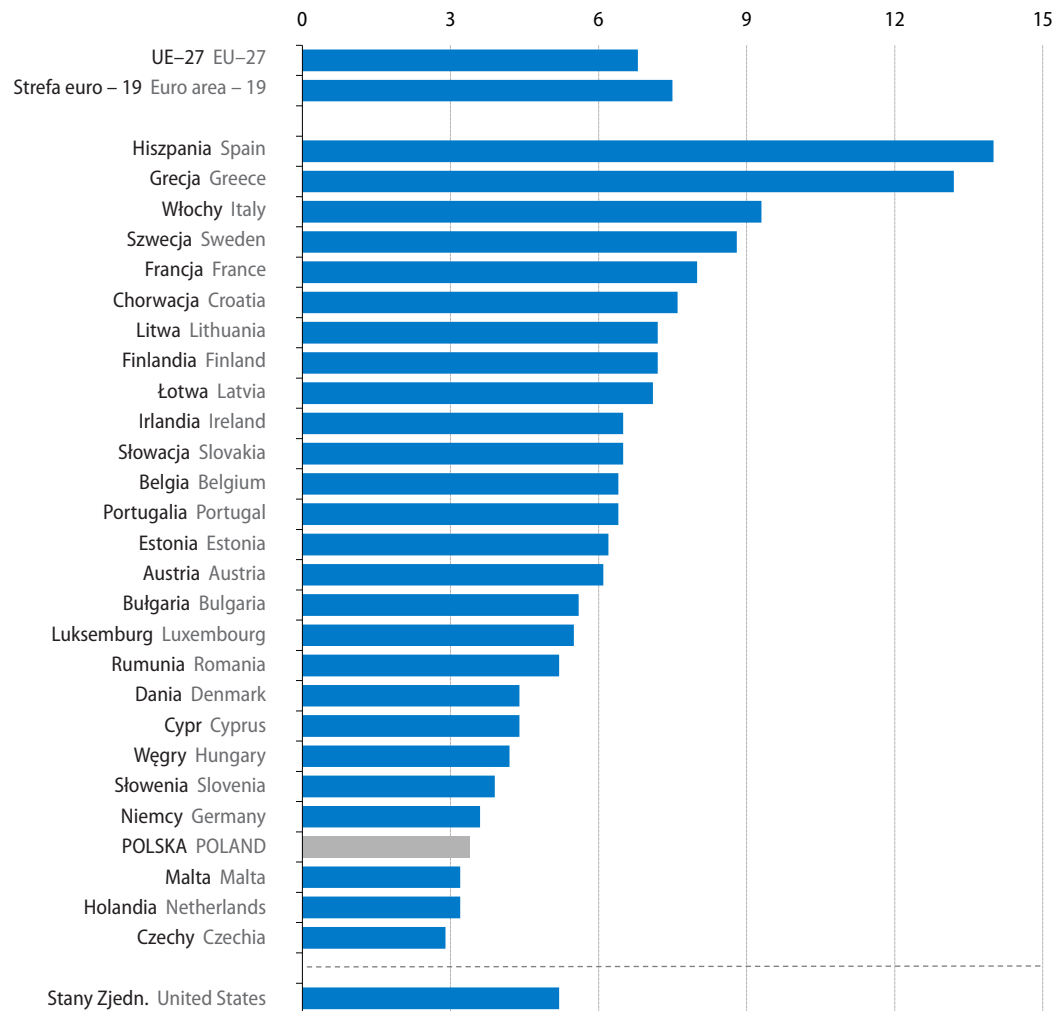
Wykres 30. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB
 Chart 30. General government debt in % of GDP

Źródło: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).
 Source: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).

W sierpniu br. **zharmonizowana stopa bezrobocia**² w Unii Europejskiej ogółem wyniosła 6,8%, tj. była nieco niższa niż przed miesiącem (o 0,1 p.proc.). Podobnie jak w poprzednich miesiącach najwyższą stopę bezrobocia notowano w Hiszpanii (14,0%) i Grecji (13,2%). Większe natężenie bezrobocia niż przeciętnie w UE obserwowano również we Włoszech (9,3%), w Szwecji (8,8%), a także we Francji, w Chorwacji, na Litwie, w Finlandii oraz na Łotwie (w granicach 8,0%–7,1%). Najniższym poziomem bezrobocia charakteryzowały się natomiast Czechy (2,9%), Holandia i Malta (po 3,2%), Polska (3,4%), Niemcy (3,6%) oraz Słowenia (3,9%). W skali miesiąca stopa bezrobocia obniżyła się w dwunastu krajach (w tym najbardziej w Grecji i na Cyprze – odpowiednio o 1,0 p.proc. i o 0,8 p.proc.), wzrosła w pięciu (w największym stopniu w Szwecji – o 0,4 p.proc.), a w dziesięciu (w tym w Polsce) nie uległa zmianie. W Stanach Zjednoczonych w sierpniu br. stopa bezrobocia wyniosła 5,2%, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż przed miesiącem.

Wykres 31. Zharmonizowana stopa bezrobocia w sierpniu 2021 r. (w %, wyrównana sezonowo)
 Chart 31. Harmonised unemployment rate in August 2021 (in %, seasonally adjusted)

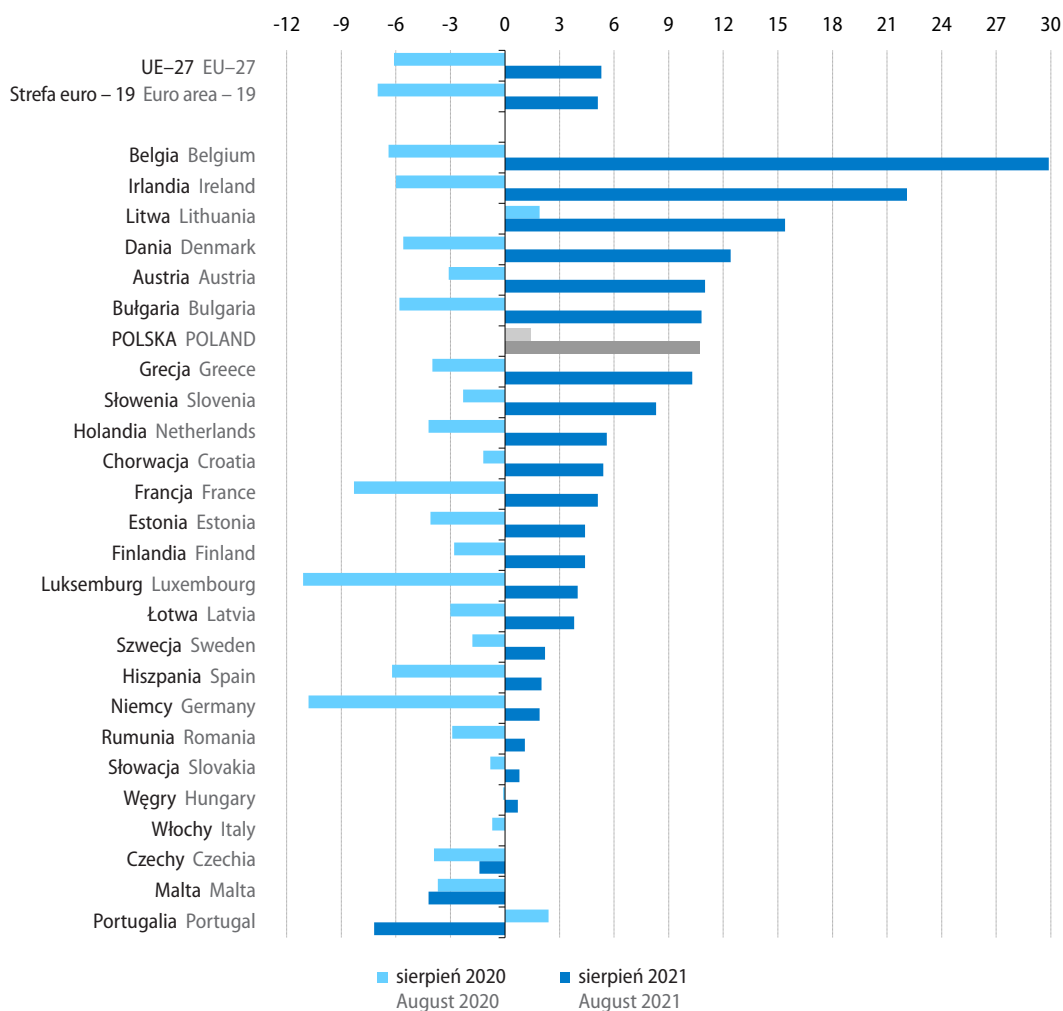
Źródło: Eurostat ([une_rt_m](#)).
 Source: Eurostat ([une_rt_m](#)).

² Dane wyrównane sezonowo; ze względu na zmiany metodologiczne i przeliczenie danych od stycznia br. dla kilkunastu krajów UE (w tym dla Polski) zrezygnowano z dokonywania porównań skali zjawiska w ujęciu rocznym

Produkcja przemysłowa³ w Unii Europejskiej ogółem w sierpniu br. była o 5,3% wyższa niż rok wcześniej (kiedy notowano jej spadek o 6,1%). Wzrost produkcji w skali roku obserwowano w większości krajów członkowskich, najwyższy utrzymał się w Belgii (29,9%) oraz w Irlandii (22,1%). W dużym stopniu wzrosła produkcja również na Litwie (15,4%), w Danii (o 12,4%), Austrii (o 11,0%), Bułgarii (o 10,8%), Polsce (o 10,7%) oraz Grecji (o 10,3%). Wzrost produkcji przemysłowej wyższy niż przeciętnie w UE notowano też w Słowenii, Holandii i Chorwacji (w granicach 8,3%–5,4%). W największych gospodarkach europejskich produkcja wzrosła w mniejszym stopniu niż przeciętnie w UE: we Francji o 5,1%, w Hiszpanii o 2,0%, w Niemczech o 1,9% (po spadkach przed rokiem). We Włoszech produkcja nie uległa istotnej zmianie w skali roku. Niższa niż w sierpniu ub. roku była natomiast produkcja przemysłowa w Portugalii (o 7,2%), na Malcie (o 4,2%) i w Czechach (o 1,4%).

Wykres 32. Produkcja przemysłowa (zmiana w %, r/r, wyrównana dniami roboczymi)

Chart 32. Industrial production (change in %, y/y, adjusted by working days)

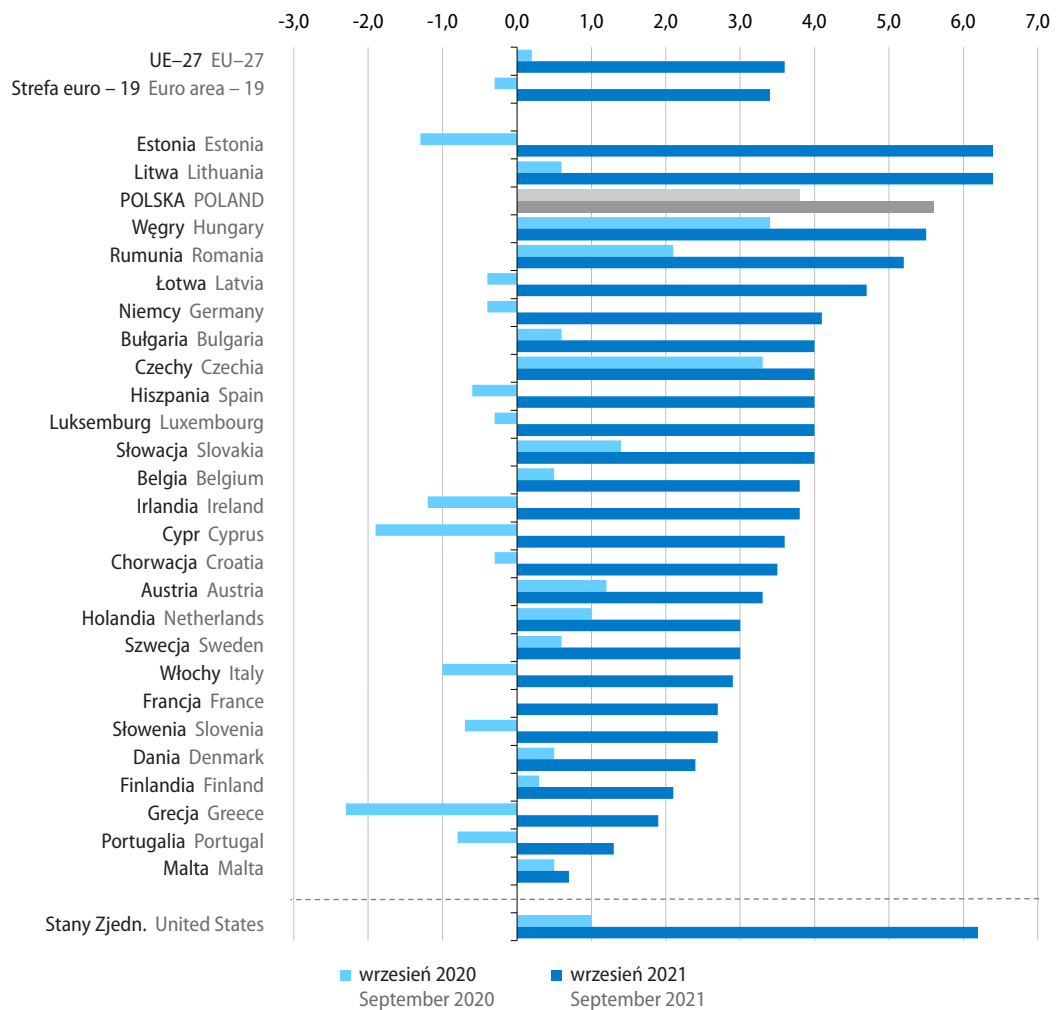
Źródło: Eurostat ([sts_inpr_m](#)).
Source: Eurostat ([sts_inpr_m](#)).

³ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych za sierpień br. dla Cypru, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tego kraju.

W Unii Europejskiej ogółem we wrześniu br. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych (HICP⁴)** w skali roku wyniósł 3,6% i był najwyższy od kilkunastu lat. We wszystkich krajach członkowskich ceny konsumpcyjne były wyższe niż przed rokiem, a ich wzrost był przeważnie większy niż w sierpniu br. Podobnie jak w poprzednim miesiącu najbardziej wzrosły ceny w Estonii i na Litwie (po 6,4%), w Polsce (o 5,6%), na Węgrzech (o 5,5%) oraz w Rumunii (o 5,2%). W Polsce wyższe niż we wrześniu ub. roku były m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych – o 4,2%, ceny w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii – o 7,2%, związane z transportem – o 13,7%, w zakresie rekreacji i kultury – o 4,1% oraz związane ze zdrowiem – o 3,0%. Wśród największych gospodarek unijnych ceny towarów i usług konsumpcyjnych najbardziej wzrosły w Niemczech (o 4,1%) oraz Hiszpanii (o 4,0%), natomiast we Włoszech i Francji wzrost wyniósł odpowiednio 2,9% i 2,7%. Najmniejszy wzrost cen wśród krajów członkowskich notowano na Malcie (o 0,7%), w Portugalii (o 1,3%) oraz Grecji (o 1,9%).

Wykres 33. Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) (zmiana w %, r/r)

Chart 33. Harmonised index of consumer prices (HICP) (change in %, y/y)

Źródło: Eurostat ([prc_hicp_manr](#)).
Source: Eurostat ([prc_hicp_manr](#)).

4 Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (Harmonised Index of Consumer Prices).

W okresie styczeń–sierpień br. w większości krajów członkowskich **obroty towarowe handlu zagranicznego** (wyrażone w euro) były znacznie wyższe niż przed rokiem, kiedy obserwowano ich ograniczenie. Wartość eksportu najbardziej zwiększyła się w Estonii (o 29,2%) i w Grecji (o 25,9%). Wysoki wzrost wartości towarów sprzedawanych za granicę notowano również w Chorwacji, Rumunii i na Łotwie (w granicach 25,1%–23,0%). Spadek eksportu wystąpił jedynie na Cyprze (o 2,3%) oraz w Irlandii (o 1,6%). Import wzrósł w skali roku we wszystkich krajach członkowskich. Najbardziej, podobnie jak po stronie eksportu, zwiększył się w Estonii (o 31,3%). Dużo wyższa niż przed rokiem była również wartość towarów sprowadzonych m.in. do Łotwy, Słowenii, Polski i Bułgarii (w granicach 29,5%–26,3%). W okresie styczeń–sierpień br. odnotowano ujemne **saldo wymiany handlowej** w piętnastu krajach członkowskich. Największy deficyt salda obrotów towarowych wystąpił we Francji, gdzie wyniósł 66,4 mld EUR i był głębszy niż rok wcześniej o 8,0 mld EUR. Najwyższym dodatnim bilansem handlowym, podobnie jak przed rokiem, charakteryzowały się Niemcy (129,5 mld EUR wobec 109,9 mld EUR w analogicznym okresie ub. roku), gdzie zwiększył się w skali roku zarówno eksport (o 16,1% do 895,6 mld EUR), jak i import (o 15,8% do 766,1 mld EUR). W Polsce w okresie ośmiu miesięcy br. eksport wzrósł w skali roku o 22,9% do 182,5 mld EUR, a import zwiększył się o 26,9% do 180,7 mld EUR. Wymiana ogółem zamknęła się niższym niż przed rokiem dodatnim saldem (1,8 mld EUR wobec 6,2 mld EUR).

Wskaźnik **Global Manufacturing and Services PMI**⁵ we wrześniu br. wyniósł 53,0 pkt (tj. o 0,5 pkt więcej niż przed miesiącem); Global Manufacturing PMI utrzymał się na poziomie z sierpnia br. i wyniósł 54,1 pkt, a Global Services Business Activity Index zwiększył się o 0,6 pkt do 53,4 pkt. Wskaźnik PMI polskiego sektora przemysłowego wyniósł 53,4 pkt, tj. najmniej od lutego br. W strefie euro wskaźnik PMI dla sektora przemysłowego obniżył się do 58,6 pkt (z 61,4 pkt w sierpniu br.), dla sektora usług do 56,4 pkt (z 59,0 pkt), natomiast w budownictwie wzrósł do 50,0 pkt (z 49,5 pkt). We wszystkich największych gospodarkach UE wskaźnik PMI dla sektora przemysłowego kształtował się nadal na wysokim poziomie (pomimo spadku w skali miesiąca): we Włoszech wyniósł 59,7 pkt (wobec 60,9 pkt przed miesiącem), w Niemczech wyniósł 58,4 pkt (wobec 62,6 pkt), w Hiszpanii – 58,1 pkt (wobec 59,5 pkt) oraz we Francji – 55,0 pkt (wobec 57,5 pkt). W Stanach Zjednoczonych we wrześniu br. wskaźnik PMI sektora przemysłowego wyniósł 60,7 pkt i był o 0,4 pkt niższy niż w sierpniu br. W Chinach obserwowano nieznaczną poprawę warunków gospodarczych w sektorze wytwórczym, dla którego wskaźnik PMI wzrósł do 50,0 pkt (z 49,2 pkt przed miesiącem).

Tablica 31. Indeks cen żywności FAO (FFPI)
Table 31. FAO Food Price Index (FFPI)

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	IX 2020	2021			
				VIII	IX		
					w punktach in points		VIII 2021=100
Indeks cen żywności Food Price Index	95,0	98,0	97,9	128,5	130,0	101,2	132,8
Indeks cen mięsa Meat Price Index	100,0	95,5	91,5	115,4	115,5	100,1	126,3
Indeks cen nabiału Dairy Price Index	102,8	101,8	102,3	116,2	117,9	101,5	115,2
Indeks cen zbóż Cereal Price Index	96,4	102,7	104,0	129,9	132,5	102,0	127,3
Indeks cen olejów roślinnych Oils Price Index	83,3	99,4	104,6	165,9	168,6	101,6	161,2
Indeks cen cukru Sugar Price Index	78,6	79,5	79,0	120,5	121,2	100,5	153,5

⁵ Purchasing Manager Index (PMI), publikowany przez IHS Markit i Institute for Supply Management, to wskaźnik wyprzedzający koniunktury gospodarczej, stworzony na podstawie badania wśród menadżerów logistyki. Wartością referencyjną jest wynik 50 punktów.

Według danych Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) we wrześniu br. **wskaźnik cen żywności (FFPI)** wyniósł 130,0 pkt, tj. więcej niż przed miesiącem (o 1,2%) oraz niż przed rokiem (o 32,8%). W porównaniu z sierpniem br. wskaźniki cen wszystkich grup towarów objętych FFPI wzrosły w granicach od 2,0% w przypadku zbóż do 0,1% w przypadku mięsa. W dużym stopniu wzrosły natomiast wskaźniki cen wszystkich grup towarów w skali roku, w tym najwyższy był wzrost cen olejów roślinnych (o 61,2%) oraz cukru (o 53,5%).

Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego we wrześniu br. ceny większości **podstawowych surowców** na rynkach światowych wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem i przekraczały poziom sprzed roku. Baryłka **ropy naftowej** (APSP⁶) kosztowała 72,77 USD, tj. o 5,6% więcej niż w sierpniu br., a w stosunku do września ub. roku podrożała o 79,2%. Za tonę **węgla kamiennego** płacono 188,1 USD, tj. o 8,4% więcej niż przed miesiącem i o ponad trzy i pół razy więcej niż przed rokiem. **Gaz ziemny** był o 44,2% droższy niż w poprzednim miesiącu, natomiast w skali roku jego cena wzrosła blisko sześciokrotnie do 22,09 USD za mln BTU⁷. Na rynku **podstawowych metali**⁸ w porównaniu z sierpniem br. najbardziej wzrosły ceny uranu (o 40,2%) i aluminium (o 8,9%). Więcej płacono również za cynk (o 1,6%) oraz nikiel (o 1,2%). Mniej niż przed miesiącem kosztowały natomiast rudy żelaza (o 29,8%), ołów (o 6,9%), miedź (o 0,5%) i cyna (o 0,4%). W skali roku wzrosły ceny większości metali, w tym w największym stopniu cyny (o 94,3%), aluminium (o 62,6%) oraz uranu (o 50,4%). Ceny miedzi, niklu, cynku i ołowiu wzrosły w granicach 39,1%–20,0%. Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny rud żelaza (o 7,5%). Na rynku **zbóż** w porównaniu z sierpniem br. podrożały jęczmień (o 3,4%) oraz ryż (o 0,1%), a potaniały kukurydza (o 8,3%) i pszenica (o 1,9%). Większość zbóż była droższa niż przed rokiem, w tym jęczmień o 71,9%, kukurydza o 41,5% i pszenica o 32,1%. Potaniał jedynie ryż (o 21,3%). Na rynku **mięsa** wzrosła cena drobiu i wołowiny – po 0,9% w skali miesiąca i odpowiednio o 66,4% i o 26,1% w skali roku. Wieprzowina kosztowała o 12,5% mniej niż w sierpniu br., a w stosunku do września ub. roku podrożała o 41,8%. Cena mleka była wyższa niż przed miesiącem (o 4,3%) oraz niż przed rokiem (o 10,8%). Kilogram bawełny na rynkach światowych kosztował więcej niż w sierpniu br. (o 2,3%) oraz niż we wrześniu ub. roku (o 46,4%). Cena **złota** we wrześniu br. wyniosła 1777,25 USD za uncję, tj. była niższa niż przed miesiącem (o 0,4%) oraz przed rokiem (o 7,5%). Uncja **srebra** kosztowała 23,31 USD, tj. o 2,9% mniej niż w sierpniu br. oraz o 10,0% mniej niż we wrześniu ub. roku.

6 Average Petroleum Spot Price – przeciętna ważona liczona dla agregatu składającego się z następujących typów ropy naftowej: Brent, Dubai i West Texas Intermediate.

7 BTU [British Thermal Unit] – brytyjska jednostka ciepła

8 Aluminium, cyna, cynk, miedź, nikiel, ołów i rudy żelaza.

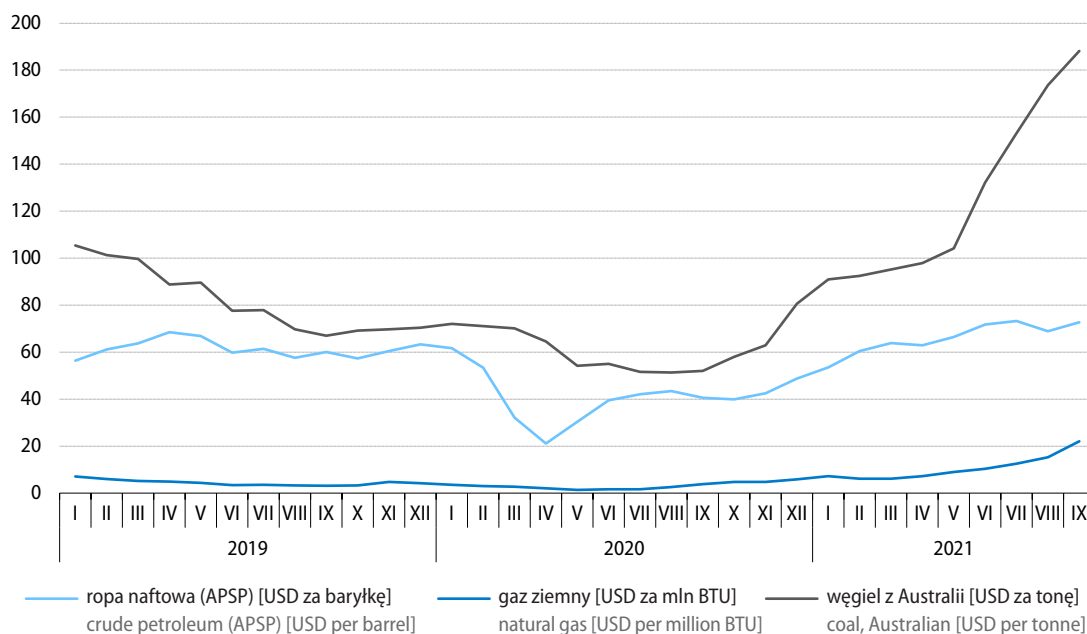
Tablica 32. Ceny wybranych surowców na rynkach światowych na podstawie danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego (Commodity Price Data)

Table 32. Prices of selected raw materials on the world markets based on International Monetary Fund data (Commodity Price Data)

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	IX 2020	2021			
				VIII	IX		IX 2020=100
					w USD in USD		
Ropa naftowa (APSP) [za baryłkę] Crude oil (APSP) [per barrel]	61,39	41,29	40,60	68,89	72,77	105,6	179,2
Gaz ziemny [za mln BTU] Natural gas [per million BTU]	4,45	3,18	3,87	15,32	22,09	144,2	571,4
Węgiel eksportowany z Australii [za tonę] Coal, Australian [per tonne]	82,19	61,98	52,01	173,57	188,12	108,4	361,7
Bawełna [za kilogram] Cotton [per kilogram]	77,88	71,94	70,81	101,30	103,68	102,4	146,4
Miedź [za tonę] Copper [per tonne]	6010,15	6174,56	6704,90	9370,14	9324,71	99,5	139,1
Aluminium [za tonę] Aluminium [per tonne]	1 794,49	1704,10	1743,77	2602,99	2834,56	108,9	162,6
Rudy żelaza [za tonę] Iron ore [per tonne]	93,62	108,07	123,00	162,09	113,72	70,2	92,5
Cyna [za tonę] Tin [per tonne]	18661,16	17125,46	17951,26	35024,00	34887,30	99,6	194,3
Nikiel [za tonę] Nickel [per tonne]	13913,91	13790,43	14857,49	19141,30	19376,88	101,2	130,4
Cynk [za tonę] Zinc [per tonne]	2550,41	2266,77	2442,46	2987,95	3036,02	101,6	124,3
Ołów [za tonę] Lead [per tonne]	1996,51	1824,93	1872,91	2414,47	2248,30	93,1	120,0
Uran [za funt] Uranium [per lb]	25,91	29,43	29,98	32,15	45,08	140,2	150,4
Pszenvica [za tonę] Wheat [per tonne]	163,26	185,51	204,14	274,88	269,73	98,1	132,1
Kukurydza [za tonę] Maize [per tonne]	170,17	165,58	166,60	257,02	235,82	91,8	141,5
Ryż [za tonę] Rice [per tonne]	396,51	477,84	491,91	386,77	387,00	100,1	78,7
Jęczmień [za tonę] Barley [per tonne]	110,43	104,63	102,12	169,78	175,57	103,4	171,9
Mięso wieprzowe [w centach za funt] Swine meat [US cents per lb]	64,84	58,37	65,59	106,35	93,03	87,5	141,8
Mięso wołowe [w centach za funt] Beef [US cents per lb]	209,70	200,44	197,73	247,14	249,25	100,9	126,1
Mięso drobiowe [w centach za funt] Poultry [US cents per lb]	119,29	98,65	85,50	140,97	142,28	100,9	166,4
Mleko [w centach za funt] Milk [US cents per lb]	16,92	18,08	16,78	17,83	18,59	104,3	110,8
Złoto [za uncję] Gold [per ounce]	1392,17	1769,54	1922,21	1783,97	1777,25	99,6	92,5
Srebro [za uncję] Silver [per ounce]	16,20	20,51	25,89	24,02	23,31	97,1	90,0

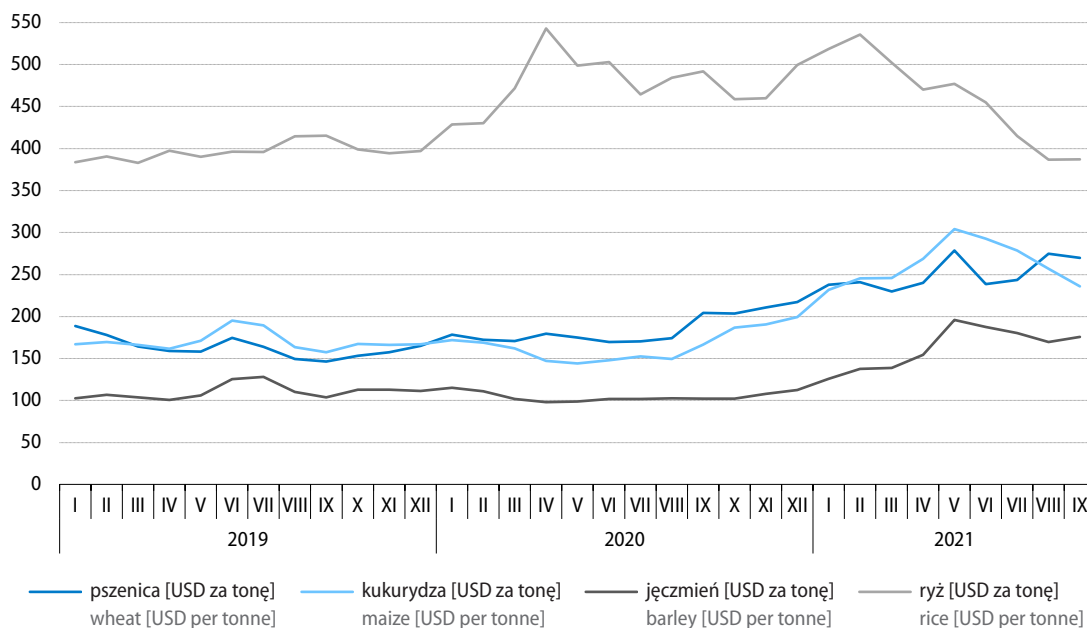
Wykres 34. Ceny ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla na rynkach światowych

Chart 34. Prices of crude petroleum, natural gas and coal on the world markets

 Źródło: MFW.
Source: IMF.

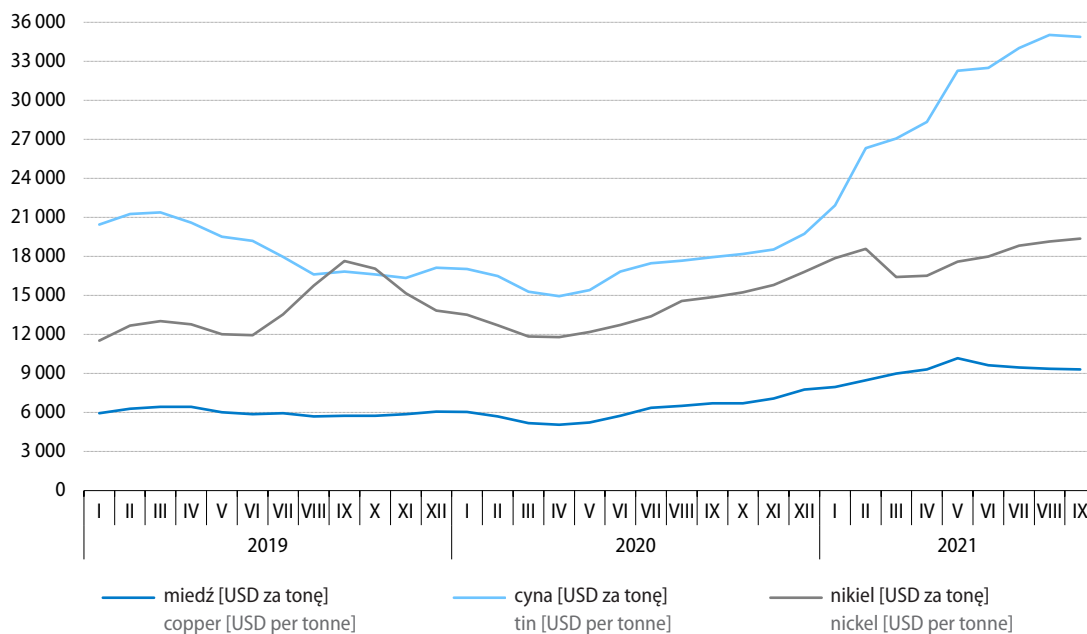
Wykres 35. Ceny wybranych zbóż na rynkach światowych

Chart 35. Prices of selected cereals on the world markets

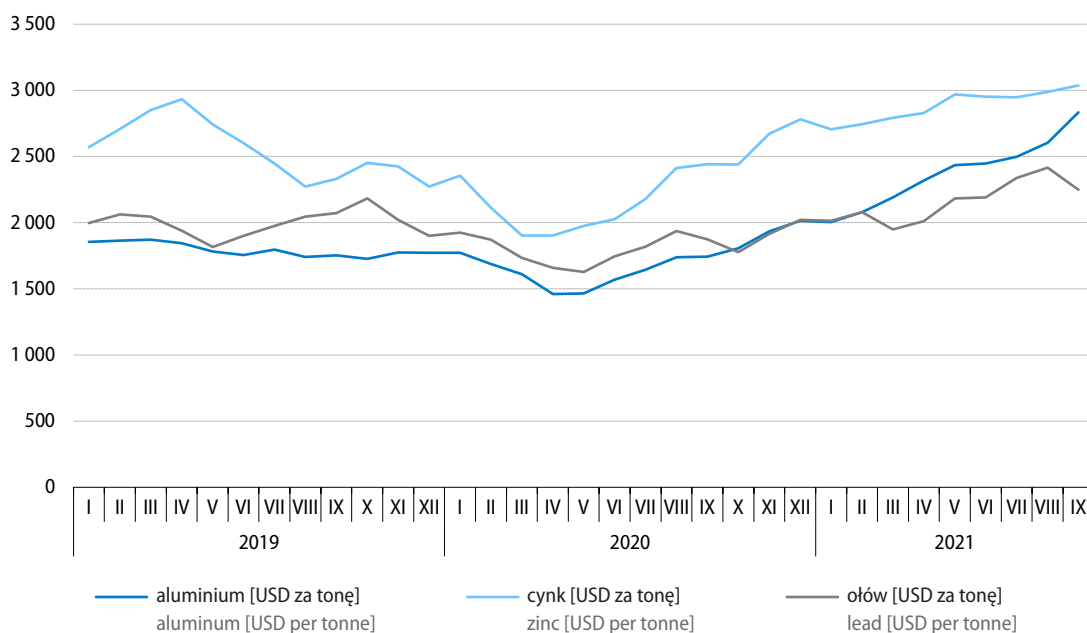

 Źródło: MFW.
Source: IMF.

Wykres 36. Ceny wybranych metali na rynkach światowych

Chart 36. Prices of selected metals on the world markets

Źródło: MFW.
Source: IMF.

Źródło: MFW.
Source: IMF.

Tablice Tables

Tablica 33. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Table 33. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country

Wyszczególnienie a – 2020 b – 2021		I	II	III	IV	V	VI
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys.	a	6441	6446	6412	6259	6174	6186
	b	6314	6334	6330	6317	6338	6359
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	922	920	909	966	1012	1027
	b	1090	1100	1078	1054	1027	993
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	5,5	5,5	5,4	5,8	6,0	6,1
	b	6,5	6,6	6,4	6,3	6,1	6,0
Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :							
w złotych	a	5282,80	5330,48	5489,21	5285,01	5119,94	5286,00
	b	5536,80	5568,82	5929,05	5805,72	5637,34	5802,42
poprzedni miesiąc=100	a	94,3	100,9	103,0	96,3	96,9	103,2
	b	92,7	100,6	106,5	97,9	97,1	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,1	107,7	106,3	101,9	101,2	103,6
	b	104,8	104,5	108,0	109,9	110,1	109,8
Przeciętne miesięczne realne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100							
	a	102,8	103,0	101,8	98,7	98,5	100,6
	b	102,2	102,1	104,7	105,2	105,0	105,1
Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,2	99,9	100,5	101,2	100,6	101,5
	b	105,5	104,5	103,2	102,4	102,3	102,5
rolników indywidualnych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,1	101,0	101,5	102,1	102,9	102,2
	b	103,1	103,1	100,4	99,5	98,9	99,8
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,9	100,7	100,2	99,9	99,8	100,6
	b	101,3	100,5	101,0	100,8	100,3	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,3	104,7	104,6	103,4	102,9	103,3
	b	102,6	102,4	103,2	104,3	104,7	104,4
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,9	101,6	101,8	101,7	101,5	102,1
	b	101,3	101,8	102,8	103,6	103,9	104,0
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,1	99,8	99,6	99,4	99,8	100,4
	b	101,0	101,0	101,6	100,7	100,9	100,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,9	100,2	99,7	98,6	98,3	99,2
	b	101,0	102,2	104,2	105,5	106,6	107,2
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,3	100,3	100,2	100,2	100,2	100,2
	b	100,3	100,2	100,4	100,5	100,5	100,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,0	103,1	103,0	102,8	102,6	102,5
	b	102,4	102,4	102,6	102,9	103,3	103,6

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons; in full-time equivalents.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2020 b – 2021	
6252	6295	6312	6318	6319	6329	a	Average paid employment in enterprise sector ¹ in thousands
6362	6352	6347				b	
1030	1028	1024	1018	1026	1046	a	Registered unemployed persons (end of period) in thousand persons
975	961	935				b	
6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,3	a	Unemployment rate (end of period) in %
5,9	5,8	5,6				b	
							Average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector ¹ :
5381,65	5337,65	5371,56	5458,88	5484,07	5973,75	a	in PLN
5851,87	5843,75	5841,16				b	
101,8	99,2	100,6	101,6	100,5	108,9	a	previous month=100
100,9	99,9	100,0				b	
103,8	104,1	105,6	104,7	104,9	106,6	a	corresponding month of previous year=100
108,7	109,5	108,7				b	
100,9	101,3	102,4	101,7	101,9	104,2	a	Average monthly real gross wages and salaries in enterprise sector ¹ – corresponding month of previous year=100
103,4	103,8	102,6				b	
							Average monthly real gross retirement and other pensions:
							from non-agricultural social security system
102,0	102,1	102,1	101,7	102,3	103,0	a	corresponding month of previous year=100
101,8	101,1	100,9				b	
							of farmers
102,9	103,4	103,4	103,2	103,0	103,5	a	corresponding month of previous year=100
99,0	98,1	97,7				b	
							Price indices of consumer goods and services:
99,8	99,9	100,2	100,1	100,1	100,1	a	previous month=100
100,4	100,3	100,7				b	
103,0	102,9	103,2	103,1	103,0	102,4	a	corresponding month of previous year=100
105,0	105,5	105,9				b	
101,9	101,8	102,0	102,2	102,2	102,4	a	December of previous year=100
104,5	104,8	105,5				b	
							Price indices of sold production of industry:
100,3	99,6	100,3	100,5	100,0	100,3	a	previous month=100
101,5	100,7	100,7				b	
99,4	98,7	98,6	99,6	99,8	100,1	a	corresponding month of previous year=100
108,4	109,6	110,2				b	
							Price indices of construction and assembly production:
100,2	100,2	100,3	100,2	100,2	100,2	a	previous month=100
100,6	100,7	100,7				b	
102,5	102,5	102,5	102,4	102,4	102,7	a	corresponding month of previous year=100
104,0	104,4	104,9				b	

Tablica 33. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

Table 33. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country (cont.)

Wyszczególnienie a – 2020 b – 2021		I	II	III	IV	V	VI
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	104,5	102,2	102,2	74,5	110,3	113,9
	b	94,6	104,0	118,2	90,6	99,1	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,1	104,8	97,5	75,4	83,1	100,5
	b	100,7	102,5	118,6	144,2	129,7	118,1
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	42,7	114,1	125,0	102,4	100,8	112,5
	b	37,1	105,5	134,2	109,9	110,2	112,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,4	105,5	103,7	99,1	94,9	97,7
	b	89,9	83,1	89,2	95,8	104,7	104,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	18501	34008	49577	63693	80036	97072
	b	17511	33777	53051	72159	87886	105584
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):							
poprzedni miesiąc=100	a	79,4	100,4	96,8	87,7	114,9	108,4
	b	75,1	103,5	115,0	92,3	108,2	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,5	107,3	91,1	77,1	92,3	98,7
	b	94,0	96,9	115,2	121,1	113,9	108,6
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	3426,7	-3312,0	-9354,5	-18882,9	-25881,7	-17118,4
	b	6645,3	875,9	-3414,3	9158,9	9350,2	27991,4
Średnie kursy walut w zł – NBP:							
100 dolarów amerykańskich	a	382,87	392,01	401,26	418,56	415,69	394,53
	b	373,04	371,96	386,73	382,12	372,92	373,75
100 euro	a	425,04	427,89	443,56	454,50	452,91	444,50
	b	454,35	449,88	460,07	456,58	453,01	450,15
100 franków szwajcarskich	a	394,51	401,66	418,92	431,07	428,38	414,74
	b	420,90	414,42	415,73	413,66	413,05	411,52
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:							
eksport	a	86107,7	88031,8	88009,4	64539,2	73773,5	86983,2
	b	92529,6	98170,1	114839,6	108570,9	103735,5	108234,0
import	a	85719,3	85322,0	88630,1	65723,9	68818,8	76534,3
	b	87439,1	96362,2	112889,2	102217,7	104151,6	106451,0
saldo	a	388,4	2709,8	-620,7	-1184,8	4954,7	10448,8
	b	5090,5	1807,8	1950,4	6353,2	-416,1	1783,0

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2015 r. 3 Ceny bieżące z okresu

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons. 2 The average current prices from 2015. 3 The current prices from the period preceding

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2020 b – 2021
						Sold production of industry ¹ (constant prices ²):
103,4	94,3	115,3	103,1	98,4	95,5	a previous month=100
95,8	97,3	111,0				b
101,1	101,5	105,7	101,0	105,4	111,1	a corresponding month of previous year=100
109,5	113,0	108,8				b
						Construction and assembly production ¹ (constant prices ²):
96,4	96,6	115,5	100,5	100,6	134,4	a previous month=100
95,3	103,2	109,3				b
89,0	88,0	90,2	94,2	95,1	103,4	a corresponding month of previous year=100
103,2	110,2	104,3				b
120720	136903	156272	177245	197805	220831	a Dwellings completed (from the beginning of year)
123656	142517	164422				b
						Retail sales of goods ¹ (constant prices ³):
106,5	97,6	97,8	102,1	94,7	119,8	a previous month=100
102,1	99,0	97,6				b
103,0	100,5	102,5	97,7	94,7	99,2	a corresponding month of previous year=100
103,9	105,4	105,1				b
-16294,5	-13298,6	-13754,6	-12070,2	-13204,6	-84980,5	a State budget balance – from the beginning of year (in PLN millions)
35253,6	43367,2					b
						Average exchange rates in PLN – National Bank of Poland:
389,43	371,90	379,26	386,05	380,35	367,78	a 100 USD
385,92	388,35	387,55				b
445,28	440,21	447,40	454,11	450,23	447,66	a 100 EUR
456,30	457,00	456,64				b
416,11	408,82	414,87	422,82	417,83	413,83	a 100 CHF
420,33	424,65	420,43				b
						Foreign trade ⁴ in PLN millions:
89307,1	81839,4	99139,7	106952,6	106121,5	91708,5	a exports
104353,5	99056,6					b
86807,0	77880,8	92424,0	99148,5	98581,1	89769,6	a imports
106931,2	104772,0					b
2500,0	3958,6	6715,7	7804,2	7540,4	1938,9	a balance
-2577,7	-5715,4					b

poprzedzającego okres badany. 4 Od stycznia 2021 r. – dane wstępne.
the surveyed period. 4 Since January 2021 – preliminary data.

Tablica 34. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska
Table 34. Main macroeconomic indicators – European Union

Wyszczególnienie Specification	PKB GDP			Handel zagraniczny Foreign trade				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a Harmonised unemployment rate ^a	
				eksport exports	import imports	saldo balance			
	2020	I kw. 2021 ^d 1st quarter 2021 ^d	II kw. 2021 ^d 2nd quarter 2021 ^d	2021		2020		2021 ^e	
				I–VIII				VII	VIII
zmiana w % w skali roku annual change in %						w mld EUR in EUR billions		w % in %	
UE-27^e	-5,9	-1,2	13,7	6,9	6,8
Strefa euro – 19	-6,4	-1,2	14,2	7,6	7,5
Austria	-6,7	-4,2	12,6	15,6	21,8	-8,1	-1,7	6,1	6,1
Belgia	-5,7	0,0	15,1	21,0	18,6	20,7	12,7	6,2	6,4
Bułgaria	-4,4	-0,3	7,0	22,4	26,3	-2,4	-1,4	5,6	5,6
Chorwacja	-8,0	-1,0	16,1	25,1	20,3	-6,6	-5,9	7,7	7,6
Cypr	-5,2	-2,1	13,3	-2,3	15,0	-3,6	-2,9	5,2	4,4
Czechy	-5,8	-2,5	8,1	19,7	20,9	9,9	9,2	2,8	2,9
Dania	-2,1	-0,1	9,8	9,4	17,6	3,5	7,4	4,4	4,4
Estonia	-3,0	3,4	13,9	29,2	31,3	-1,1	-0,7	6,3	6,2
Finlandia	-2,9	-1,2	7,8	15,6	14,8	-2,3	-2,2	7,8	7,2
Francja	-7,9	1,5	18,7	17,7	17,0	-66,4	-58,4	8,0	8,0
Grecja	-9,0	-2,3	16,2	25,9	24,0	-14,6	-12,1	14,2	13,2
Hiszpania	-10,8	-4,2	17,5	21,5	20,7	-12,4	-11,4	14,5	14,0
Holandia	-3,8	-2,3	10,7	17,3	17,3	50,0	42,4	3,1	3,2
Irlandia	5,9	10,6	21,1	-1,6	12,6	42,5	51,0	6,5	6,5
Litwa	-0,1	0,8	8,9	18,7	25,7	-1,9	-0,5	7,5	7,2
Luksemburg	-1,8	5,2	11,8	17,3	15,6	-4,5	-4,0	5,6	5,5
Łotwa	-3,6	-0,2	10,5	23,0	29,5	-2,2	-1,3	7,5	7,1
Malta	-8,3	-1,6	13,3	15,3	17,1	-2,1	-1,8	3,2	3,2
Niemcy	-4,6	-3,1	9,4	16,1	15,8	129,5	109,9	3,6	3,6
Polska	-2,5	-1,3	11,0	22,9	26,9	1,8	6,2	3,4	3,4
Portugalia	-8,4	-5,7	16,2	21,5	18,1	-10,4	-9,8	6,6	6,4
Rumunia	-3,9	-0,3	14,4	23,9	25,0	-15,1	-11,7	5,1	5,2
Słowacja	-4,4	0,3	10,2	22,6	22,7	0,6	0,5	6,6	6,5
Słowenia	-4,2	2,8	15,7	20,1	27,0	0,7	1,9	4,0	3,9
Szwecja	-2,8	-0,2	9,5	16,3	19,2	2,3	4,1	8,4	8,8
Węgry	-4,7	-1,7	17,6	18,1	19,2	1,3	1,7	4,2	4,2
Włochy	-8,9	-0,8	17,2	22,3	24,8	38,8	36,6	9,3	9,3

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Obejmuje sekcje: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe e Ze względu na zmiany metodologiczne wprowadzone od stycznia 2021 r. i trwające przeliczenia starszych szeregów danych, zrezygnowano z podawania U w a g a. Przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu dokonano w Departamencie Opracowań Ź r ó d ł o: EUROSTAT – dane pobrano w dn. 20.10.2021 r.

a Data seasonally adjusted. b Data adjusted by working days. c Include sections: mining and quarrying; manufacturing and electricity, gas, steam and air conversions of long time series, data for previous periods are not presented because of incomparability. f Excluding the United Kingdom. g 2nd quarter of N o t e. Data concerning foreign trade were computed on the basis of data extracted from the Eurostat database in the Statistical Products Department S o u r c e: EUROSTAT – data were extracted on 20.10.2021.

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonised Index of Consumer Prices			Produkcja przemysłowa ^{bc} Industrial production ^{bc}			Produkcja w budownictwie ^b Production in construction ^b			Wyszczególnienie Specification
IX 2020	2021		VIII 2020	2021		VIII 2020	2021		
	VIII	IX		VII	VIII		VII	VIII	
zmiana w % w skali roku annual change in %									
0,2	3,2	3,6	-6,1	8,4	5,3	-0,7	4,3	-1,0	EU-27^e
-0,3	3,0	3,4	-7,0	8,0	5,1	0,1	3,5	-1,6	Euro area – 19
1,2	3,2	3,3	-3,1	11,8	11,0	-1,9	5,6	3,5	Austria
0,5	4,7	3,8	-6,4	29,5	29,9	-0,4	-3,0	-2,5	Belgium
0,6	2,5	4,0	-5,8	8,6	10,8	-4,7	0,6	2,4	Bulgaria
-0,3	3,1	3,5	-1,2	4,0	5,4	3,4	6,5	.	Croatia
-1,9	3,3	3,6	-7,1	6,1	.	-23,9 ^g	5,1 ^h	26,3 ⁱ	Cyprus
3,3	3,1	4,0	-3,9	6,8	-1,4	-7,9	0,5	1,2	Czechia
0,5	1,8	2,4	-5,6	14,1	12,4	4,0	19,7	.	Denmark
-1,3	5,0	6,4	-4,1	9,3	4,4	-8,4 ^g	-6,7 ^h	16,9 ⁱ	Estonia
0,3	1,8	2,1	-2,8	3,5	4,4	-1,1	3,7	4,7	Finland
0,0	2,4	2,7	-8,3	4,2	5,1	3,3	3,7	-6,3	France
-2,3	1,2	1,9	-4,0	8,0	10,3	-27,8 ^g	-5,5 ^h	16,1 ⁱ	Greece
-0,6	3,3	4,0	-6,2	3,3	2,0	-10,3	-12,3	-13,9	Spain
1,0	2,7	3,0	-4,2	10,9	5,6	-5,0	3,4	0,1	Netherlands
-1,2	3,0	3,8	-6,0	18,9	22,1	-32,9 ^g	-31,6 ^h	27,7 ⁱ	Ireland
0,6	5,0	6,4	1,9	15,6	15,4	-8,9 ^g	-4,0 ^h	7,1 ⁱ	Lithuania
-0,3	3,5	4,0	-11,1	1,8	4,0	-12,7	-5,5	.	Luxembourg
-0,4	3,6	4,7	-3,0	8,4	3,8	-0,6 ^g	-12,3 ^h	1,0 ⁱ	Latvia
0,5	0,4	0,7	-3,7	7,7	-4,2	9,5 ^g	6,4 ^h	9,9 ⁱ	Malta
-0,4	3,4	4,1	-10,8	6,3	1,9	-0,1	4,8	1,0	Germany
3,8	5,0	5,6	1,4	12,2	10,7	-12,0	5,5	7,9	Poland
-0,8	1,3	1,3	2,4	0,4	-7,2	-1,2	2,2	2,8	Portugal
2,1	4,0	5,2	-2,9	5,6	1,1	13,0	-1,9	-7,0	Romania
1,4	3,3	4,0	-0,8	7,8	0,8	-18,1	-1,4	3,4	Slovakia
-0,7	2,1	2,7	-2,3	8,8	8,3	1,1	-8,2	-6,8	Slovenia
0,6	2,5	3,0	-1,8	11,4	2,2	-3,7	10,1	-5,6	Sweden
3,4	4,9	5,5	-0,1	10,2	0,7	-15,5	22,5	10,2	Hungary
-1,0	2,5	2,9	-0,7	7,2	0,0	12,1	10,9	1,5	Italy

oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. danych za okresy wcześniejsze, z uwagi na brak porównywalności. f Bez Wielkiej Brytanii. g II kw. 2020 r. h I kw. 2021 r. i II kw. 2021 r.

Statystycznych GUS.

conditioning supply. d Data seasonally adjusted and adjusted by working days. e Due to methodological changes introduced since January 2021 and ongoing 2020. h 1st quarter of 2021. i 2nd quarter of 2021.

of Statistics Poland.